

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.03.17 12:24:58)

Otvaram Četvrtu posebnu sjednicu prvog redovnog proljećnjeg zasjedanja u 2017. godini Skupštine Crne Gore 26. saziva.

Dopustite mi da na početku posebno pozdravim predsjednika i članove 41. Vlade Crne Gore zato što je ovo njihov prvi Premijerski sat i sat posvećen poslaničkim pitanjima.

Takođe, čestitam svima vama i građankama i građanima Crne Gore odluku Senata Sjedinjenih Američkih Država. Mislim da je ta slika koja je obišla čitav svijet bila pravo zadovoljstvo za sve dobromjerne građane Crne Gore, onako ubjedljivo glasanje i riječi pojedinih senatora koji su izgovorili da je to veliki dan i za Crnu Goru i za NATO. Iako mali, i mi ćemo sigurno doprinijeti novom kvalitetu tog velikog saveza i naravno očekujemo da se to završi u španskom parlamentu i vrlo brzo ovdje kod nas. (Aplauz)

Hvala vam i na aplauzu. Mislim da su i naši građani u Crnoj Gori zadovoljni. To je pečat na ostvarenu nezavisnost naše države i ogroman doprinos stabilnosti i Crne Gore i regionala.

Kao što znate, dnevni red sjednice je Premijerski sat i poslanička pitanja.

Prvi dio sjednice posvećen je Premijerskom satu, u okviru kojeg pitanja premijeru postavljaju predsjednici klubova poslanika, odnosno ovlašćeni predstavnici klubova poslanika.

Vrijeme za postavljanje pitanja predsjedniku Vlade iznosi najviše pet minuta, a predsjednik Vlade odgovara u trajanju najviše pet minuta.

Poslije datog usmenog odgovora, predsjednik, odnomo ovlašćeni predstavnik kluba poslanika koji je postavio pitanje ima pravo da komentariše odgovor u trajanju najviše tri minuta, a predsjednik Vlade da odgovori na komentar u trajanju najviše tri minuta.

Podsjećam da su pitanja predsjedniku Vlade postavili sljedeći poslanici: Miodrag Bobo Radunović, predsjednik kluba poslanika Demokratske partije socijalista Crne Gore, Ervin Ibrahimović, predsjednik kluba poslanika Bošnjačka stranka, Koalicija Albanci odlučno, Forca, DUA i Albanska alternativa i Hrvatska građanska inicijativa, Vujica Lazović, predsjednik kluba poslanika Socijaldemokrate Crne Gore i Liberalna partija Crne Gore.

Kolege poslanici, prelazimo na postavljanje pitanja.

Dajem riječ Miodragu Bobu Radunoviću. Izvolite.

MIODRAG RADUNOVIĆ (29.03.17 12:27:43)

Poštovani predsjedniče Skupštine, potpredsjednici, poštovani predsjedniče Vlade, potpredsjednici, gospodo ministarke i ministri,

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, u ime poslaničkog kluba DPS-a, predsjedniku Vlade postavljam sljedeće pitanje:

Gospodine predsjedniče, danas su se navršila četiri mjeseca od konstituisanja Vlade. Kako ocjenjujete ekonomsku i finansijsku situaciju na kraju prvog kvartala 2017. godine? Kakvi su rezultati mjera Sanacionog plana za finansijsku konsolidaciju koji je Vlada donijela krajem prošle godine? Kakve su projekcije ekonomskih kretanja do kraja ove godine? U tom kontekstu, šta je Viada uradila prethodna četiri mjeseca na planu privlačenja direktnih stranih investicija? Stiče se utisak da projekti koji su već u fazi realizacije teku očekivanom dinamikom i bez administrativnih zastoja. Da li postoji interesovanje kredibilnih investitora za ulaganje u nove projekte u Crnoj Gori? Koji su to projekti i kada možemo očekivati njihovo implementiranje?

Obrazloženje: Nesistemski zakoni koje je donio raniji saziv Parlementa doveli su do povećanja potrošnje i smanjili kapacitete Vlade za ulaganje u razvoj i otvaranje novih radnih mesta. Kao što je široj javnosti poznato, tokom 2015. i 2016. godine u Skupštini Crne Gore Gore ad hoc većina, izmjenama zakonskih rješenja, dominantno u oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja, kao i socijalne i dječje zaštite uticala je na stvaranje dodatnih troškova za državni Budžet koji su na nivou od najmanje 2% GDP godišnje. Od dana primjene do danas u kumulativnom iznosu je utrošeno 83 miliona eura.

Da napravim jednu paralelu, izgradnja tunela Sozina je koštala nekih 72 miliona.

Ova zakonska rješenja imala su diraktan uticaj na Budžet Crne Gore sa ciljem ekonomskog podrivanja temelja Crne Gore.

Kakva su vaša očekivanja nakon mjera koje je Vlada preduzela u cilju finansijske konsolidacije?

Znamo da ste kao Vlada pristupili izradi kredibilnog plana sanacije budžetskog deficitia i javnog duga, što bi rezultiralo jačanjem fiskalne stabilnosti održivim ekonomskim rastom i istovremenim očuvanjem nivoa socijalne zaštite najugroženijih slojeva društva.

Vlada je u prethodnom mandatu napravila povoljan milje za privlačenje stranih investicija. Nedavno ste bili u posjeti radilištu izgradnje dijela autoputa od Smokovca do Mateševa, koji predstavlja prioritet Vlade Crne Gore. Takođe, u punom zamahu je nastavak radova na lokalitetu Luštice, Kumbor, Portonovi... Da li ovi projekti koji su u fazi realizacije teku očekivanom dinamikom i da li postoji interesovanje kredibilnih investitora za ulaganje u nove projekte što bi omogućilo stabilan ekonomski rast?

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.03.17 12:30:33)

Hvala, poslaniče Radunoviću.

Ima riječ predsjednik Vlade Duško Marković.

Izvolite, predsjedniče.

DUŠKO MARKOVIĆ (29.03.17 12:30:49)

Poštovani predsjedniče, poštovani potpredsjednici, uvaženi poslaniče Radunoviću,

Odgovor na Vaše pitanje počeće podsjećanjem da je nakon dvostrukе recesije u 2009. i 2012. godini izazvane posljedicama svjetske ekonomske krize, koja je ukazala na strukturne slabosti naše privrede, crnogorska ekonomija zabilježila oporavak u periodu 2013-2016. godina sa prosječnom godišnjom stopom ekonomskega rasta od blizu 3%, što je jedna od najviših stopa rasta u Evropi.

Rast crnogorske ekonomije tokom čitavog perioda od obnove nezavisnosti dominantno je zasnovan na investicijama, naročito na prilivu stranih direktnih investicija koje su u 2016. godini činile oko 10% bruto-društvenog proizvoda. U tom smislu je 41. Vlada Crne Gore mjeru ekonomske politike fokusirala na jačanje fiskalne i finansijske stabilnosti i unapređenje konkurentnosti privrede kao dva ključna stuba dinamiziranja ekonomskega rasta. Više stope ekonomskega rasta su potrebne da bi se približili životnom standardu evropskih društava čiji dio želimo da budemo.

Prvi korak nove Vlade u ovom pravcu je bio predlaganje plana sanacije budžetskog deficitia i javnog duga za period 2017-2021. godina, kako ste rekli u Vašem pitanju, a na osnovu Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Mjere fiskalne konsolidacije u okviru navedenog plana, između ostalog, podrazumijevaju uravnoteženje tekućeg budžeta u 2017. godini, odnosno finansiranje tekuće potrošnje iz izvornih prihoda. Sanacioni plan sadrži optimalnu kombinaciju mjeru ekonomske politike usmjerenih na jačanje fiskalne stabilnosti, nastavak održivog ekonomskega rasta i očuvanja adekvatnog nivoa socijalne zaštite i najugroženijih slojeva stanovništva. Fiskalna konsolidacija se sastoji od povećanja budžetskih prihoda i usporavanja budžetskih izdataka sa fokusom na smanjenje najviših zarada u javnom sektoru i preraspodjelu socijalnih davanja u cilju obezbjeđenja veće pravednosti pri njihovoj dodjeli. Ovo naročito zbog toga što je struktura socijalnih davanja odlukama ad hoc većine u prethodnom sazivu Skupštine Crne Gore značajno poremećena, utičući da jedna kategorija izdataka za socijalnu zaštitu, a to su naknade za majke po osnovu rođenja troje i više djece, iznosi više nego sva ostala socijalna davanja iz budžeta države. To je zajedno sa efektima odluka u Parlamentu koje su se odnosile na izmjenu Zakona o penzijsko-invalidskom osiguranju u dijelu omogućavanja privremenog odlasaka u penziju određenim kategorijama lica kreiralo dodatni pritisak na budžet države od preko 2% bruto-društvenog proizvoda, kako ste i naveli u obrazloženju Vašeg poslaničkog pitanja.

Mjerama fiskalne konsolidacije planirana je ukupna ušteda od 126,9 miliona eura, ili oko 3,2% procijenjenog bruto-društvenog proizvoda za 2017. godinu. To će doprinijeti smanjenju

budžetskog deficit za 2017. godinu na 6,1% bruto-društvenog proizvoda. Da nije ovih mjeru, on bi iznosio oko 9% uz projekciju njegovog prelaska u suficit do 2020. godine. Ostvarene uštede kroz mjerne fiskalne konsolidacije će istovremeno osigurati redovnost isplata penzija, socijalnih davanja i svih ostalih isplata predviđenih budžetom države. Istovremeno, navedene mjerne treba da uspore rast javnog duga do 2019. godine, nakon čega se po završetku izgradnje prve dionice autoputa Bar-Boljare očekuje njegov opadajući trend u odnosu na bruto-društveni proizvod.

Prvim efektima fiskalne konsolidacije u proteklom periodu 2017. godine smo zadovoljni. Na prihodnoj strani budžeta u periodu 1. januar - 24. mart 2017. godine ostvareno je 262,6 miliona eura prihoda, a do kraja marta se očekuje potpuno ostvarenje plana. Premašenje plana očekuje se po osnovu prihoda od akciza, kao i od poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije. Prihodi od taksi i naknada će takođe biti iznad plana, dok se prihodi od PDV-a i poreza na dohodak fizičkih lica, kao najvećih prihodnih kategorija, očekuje ostvarenje na nivou planirani. Na rashodnoj strani budžeta smo takođe uspjeli ostvariti umanjenje pojedinih rashodnih stavki.

Vlada je usvajanjem Programa ekonomskih reformi za period 2017. - 2019. godina predvidjela detaljnu Agendu ekonomskih reformi na sektorskому nivou. Uporedo sa mjerama fiskalne konsolidacije, Vlada strogo vodi računa da kroz strukturne reforme usmjerene na elemenisanje barijera, rastu konkurentnosti doprinese intenziviranju ekonomске aktivnosti u zemlji i daljem prilivu stranih direktnih investicija kao krucijalnim za ekonomski rast. Takođe, mjerama fiskalne konsolidacije Vlada nije dodatno opterila dohodak građana, pa se pozitivan efekat tog ogleda u povećanju prosječne neto zarade u zemlji na 511 eura. Povećanje zarada, kao i povećanje penzija od januara 2017. godine paralelno uz rast investicione potrošnje trebalo bi da doprinese rastu ukupne agregatne tražnje, odnosno planiranom ekonomskom rastu u 2017. godini. Budući da je investiciona potrošnja važna prepostavka ekonomskog rasta, više nego je nužno da se investicije u prioritetnim razvojnim oblastima: u saobraćaju, turizmu, energetici, poljoprivredi i prerađivačkoj industriji realizuju planiranom dinamikom.

U prvom kvartalu 2017. godine realizacija najvažnijeg razvojnog projekta u zemlji, izgradnja prve dionice autoputa Bar-Boljare, teče ubrzanim dinamikom. Od ukupno devet izdatih građevinskih dozvola, nova Vlada je u okviru navedenog projekta izdala šest. Kapitalnim budžetom je za ovu godinu planirano 194,3 miliona eura za ovu investiciju, uz mogućnost da se dostigne i veći iznos. U ovom trenutku u nadležnom ministarstvu građevinske dozvole čeka još četiri zahtjeva.

Realizacija važnih razvojnih projekata naročito na sjeveru nastavljena je i u oblasti poljoprivrede i prehrambene industrije. Ove godine očekuje se početak rada mljekare "Milkraft Leche" u Bijelom Polju investicija ukupne vrijednosti od oko 21 milion eura. Takođe, je u toku realizacija investicije vrijednosti od preko šest miliona eura na izgradnji nove fabrike za preradu mesa u okviru preduzeća "Meso-promet" koja će u prvoj polovini godine početi sa radom. Vjerujem da u narednom periodu imamo šansu i za ponovno otvaranje fabrike vode "Bjelasica Rada".

U oblasti turizma u sjevernom regionu je kapitalnim budžetom države za 2017. godinu predviđeno oko 10 miliona eura za nastavak investicije u izgradnju neophodne infrastrukture na skijalištima na lokalitetima Cmiljača u Bijelom Polju, Žarski u Mojkovcu, Kolašin 1600, kao i na Savinom kuku na Žabljaku i Hajli u Rožajama. Kada je riječ o investicijama u turizmu u ostalim djelovima Crne Gore, nastavljeni su radovi na izgradnji hotelsko turističkih kapaciteta na projektu Luštica Bay i to na izgradnji budućeg hotela "Čedi" zatim, radovi na projektu Porto Novi na izgradnji objekata u okviru turističkog kompleksa i na projektu Porto Montenegro kao projektima čija je ukupna vrijednost preko dvije milijarde eura. Od 1. januara 2017. godine za aktivnosti u okviru projekata Luštica Bay i Porto Montenegro izdato je ukupno osam građevinskih dozvola.

Takođe su nastavljene pripremne aktivnosti za izgradnju turističkog kompleksa na lokaciji hotela "Plavi horizonti". Kada je u pitanju projekat elektro-energetskog kabla prema Italiji, prva faza njegovog pomorskog dijela već je realizovana. Radovi na povezanoj infrastrukturi takođe napreduju, a sa početkom građevinske sezone očekuje se njihovo intenziviranje na cijeloj trasi i prema sjeveru. Ostali programi u oblasti energetike, poput energetske efikasnosti u javnim ustanovama i projekti izgradnje malih hidroelektrana, realizuju se sa dobrom dinamikom. Pored navedenog, postoji interesovanje potencijalnih investitora za ulaganje u nove projekte što nas dodatno ohrabruje. Rekao bih da nas to ne samo ohrabruje, nego posebno raduje. Svakoga dana

imamo veoma ozbiljna interesovanja kredibilnih stranih investitora za ulaganje u ključnim sektorima.

Vlada je u februaru 2017. godine donijela Odluku o planu privatizacije za 2017. godinu, tako da u skladu sa predviđenim metodama i načinima privatizacije postoji interesovanje kredibilnih investitora za privredna društva: AD "Monte Cargo" Podgorica, Luka Bar AD Bar, HTP Ulcinjska rivijera AD Ulcinj, kao i zonu planinskog centra Ski resort Kolašin 1600. Sprovodenje procedura za navedena privredna društva i lokalitete odvija se planiranim dinamikom i u skladu je sa propisanim rokovima. Istovremeno postojeći kredibilni investitori, poput vlasnika turističkog risorta Porto Montenegro, iskazuju interesovanje za ulaganje i valorizaciju turističkih potencijala sjevernog regiona. Takođe, posljednjih mjeseci je izraženo interesovanje renomiranih investitora iz inostranstva za potencijalna ulaganja u sektor energetike. Sve navedeno je nužno da bismo kroz povećanje investicija proširili proizvodnu izvoznu bazu ekonomije. Podsetiti da je ostvarenje projektovane stope realnog ekonomskog rasta od 3,2% u 2017. godini zasnovano na bruto investicijama ukupne vrijednosti od oko 1,2 milijarde eura, što treba da doprinese povećanju BDP per capita na oko šest hiljada i 300 eura. Zato uz praćenje realizacije mjera fiskalne konsolidacije svakog dana predano radimo na elemenisanju svih barijera koje otežavaju realizaciju postojećih i privlačenja novih investicija kako bismo brže stvarali pretpostavke za dinamičan ekonomski rast i povećanje zaposlenosti. Ovo je obaveza i premijera i svakog ministra pojedinačno. Zahvaljujem na pažnji.

PREDsjEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.03.17 12:41:28)

Hvala Vam.

Kolega Radunoviću, da li želite? Ne želite dopunsko pitanje. U redu.

Sada ima riječ poslanik Ervin Ibrahimović. Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (29.03.17 12:41:41)

Poštovani predsjedniče Skupštine sa saradnicima, poštovani predsjedniče Vlade sa članovima Vlade, uvažene koleginice i kolege poslanici, poštovani građani, draga dijasporo,

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavio sam sljedeće pitanje predsjedniku Vlade Crne Gore gospodinu Dušku Markoviću.

Poštovani predsjedniče Vlade, da li će biti potpisani sporazum o dvojnom državljanstvu između Crne Gore i Bosne i Hercegovine, koji je najavljen više puta sa najviših zvaničnih adresa Crne Gore i Bosne i Hercegovine?

Obrazloženje: Poslaničko pitanje vezano za dvojno državljanstvo između Crne Gore i Bosne i Hercegovine postavio je tadašnji poslanik Bošnjačke stranke Amer Halilović dana 18.07.2012. godine tadašnjem premijeru Igoru Lukšiću.

Odgovor premijera Lukšića je glasio. Citiram samo dio odgovora: "Ambasada Bosne i Hercegovine u Podgorici 16. maja ove godine je dostavila Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija Nacrt ugovora o dvojnom državljanstvu. Nakon toga je Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore pristupilo stvaranju uslova i pripremi predloga za osnove za vođenje pregovora za zaključivanje ugovora. U toku su diplomatske aktivnosti za usaglašavanje termina, za vođenje pregovora za koje se nadam da će u kratkom roku dovesti do potpisivanja ovog značajnog dokumenta."

Kasnije je prilikom zvanične posjeti Sarajevu kao ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić kazao da je Crna Gora prije nekoliko godina ponudila Bosni i Hercegovini dogovor o dvojnom državljanstvu.

Takođe, podsjećam da je procedura za potpisivanje sporazuma o dvojnom državljanstvu između Bosne i Hercegovine i Crne Gore pokrenuta prilikom posjeti Podgorici ministra inostranih poslova Zlatka Lagundžije i razgovora sa predsjednikom države Crne Gore, predsjednikom Parlamenta, predsjednikom Vlade i ministrom vanjskih poslova. Tom prilikom je najavljen da bi zvanično potpisivanje moglo biti krajem septembra 2012. godine.

Danas u Bosni i Hercegovini živi više hiljada građana koji vode porijeklo iz Crne Gore i koji su zainteresovani za potpisivanje ovog sporazuma kako bi konačno riješili brojna egzistencijalna pitanja, kao što su školovanje, zapošljavanje, regulisanje imovinsko-pravnih odnosa i tako dalje.

Crna Gora i Bosna i Hercegovina imaju veoma dobre prijateljske, dobro-susjedske odnose koji mogu biti primjer u regionu. Između dvije države nema otvorenih pitanja, a tradicionalno dobra komunikacija dvije vlade treba da obezbjeđuje bolju komunikaciju građana, bolju trgovinsku i ukupnu ekonomsku saradnju.

Zanima nas kada će sporazum biti zvanično procesuiran u institucijama države Crne Gore, odnosno da li će doći do njegovog zvaničnog potpisivanja između dvije države, koji će građanima dvije zemlje učiniti opljivim kvalitet dobro-susjedskih odnosa, a što je u interesu obije države.

Odgovor tražim i u pisanoj formi.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.03.17 12:45:11)

Hvala Vam, poslaniče.

Ima riječ predsjednik Vlade. Izvolite.

DUŠKO MARKOVIĆ (29.03.17 12:45:25)

Uvaženi poslaniče Ibrahimoviću,

Saglasan sam sa Vašom ocjenom da su odnosi Crne Gore i Bosne i Hercegovine tradicionalno dobri, te da, kako ste kazali, nema otvorenih pitanja.

Shodno tome, potpisivanje sporazuma o dvojnom državljanstvu je na liniji bilateralnih odnosa dvije države i ne predstavlja pitanje potencijalnog nerazumijevanja. To je, saglasicete se, na određeni način dio odgovora na Vaše poslaničko pitanje i svakako jedan od uslova za finalizaciju ovog postupka.

Imajući u vidu da sa izvjesne vremenske distance razgovaramo o inicijativi koja je pokrenuta još 2008. godine, podsjetiću da sam prije nekoliko mjeseci prilikom prvog obraćanja u ovom domu, predstavljajući program četrdeset i prve Vlade, kazao da je pored integracije u Evropsku uniju i NATO održavanje dobrosusjedskih odnosa i unapređenje regionalne saradnje jedan od najvažnijih prioriteta vanjske politike Crne Gore. U tom pogledu nastojimo da sa Bosnom i Hercegovinom, ali i ostalim zemljama Zapadnog Balkana, ostvarujemo dinamičnu i konkretnu saradnju. Kao svojevrstan doprinos tom nastojanju, 14. februara ove godine potpisali smo Sporazum o saradnji između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Bosne i Hercegovine u procesu pristupanja Evropskoj uniji, a značajnu saradnju ostvarujemo i kroz berlinski proces.

Dozvolite da podsjetim i to da su Crna Gora i Bosna i Hercegovina prve države bivše SFRJ koje su pravno uredile pitanje državne granice, potpisivanjem ugovora o državnoj granici na Samitu u Beču avgusta 2015. godine, a stupio je na snagu 20. aprila 2016. godine.

Siguran sam da proces vođenja i zaključivanja pregovora o državnoj granici između Crne Gore i Bosne i Hercegovine može da posluži kao dobar primjer ostalim zemljama regiona, ali i dobra osnova za vođenje pregovora i u svim drugim oblastima.

Napomenuću i da su vlade Crne Gore i Bosne i Hercegovine do sada potpisale 23 bilateralna sporazuma, a u fazi usaglašavanja se nalazi osam sporazuma, među kojima i pomenuti ugovor između Crne Gore i Bosne i Hercegovine dvojnom državljanstvu.

Poslaniče Ibrahimoviću, što se tiče sporazuma o dvojnom državljanstvu, podsjećam da je Vlada Crne Gore na sjednici 18. septembra 2008. godine, Vi ste to već rekli, utvrdila osnove za pregovore i zaključivanje bilateralnih ugovora između Crne Gore i drugih država o dvojnom državljanstvu sa Nacrtom ugovora o dvojnom državljanstvu.

Imajući to u vidu, 22. septembra 2008. godine tadašnje Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija dostavilo je nadležnim organima Bosne i Hercegovine Nacrt ugovora o dvojnom državljanstvu i predložilo da se odmah započnu pregovori o zaključivanju ugovora.

Prema informacijama sa kojima raspolažem do početka pregovora svojevremeno nije došlo jer je tadašnji član Predsjedništva Bosne i Hercegovine, koji je izabran ispred bošnjačkog naroda,

Haris Silajdžić na sjednici Predsjedništva Bosne i Hercegovine 25. februara 2009. godine iskoristio pravo veta i nije podržao potpisivanje ovog ugovora, uz obrazloženje da bi se potpisivanjem ugovora o dvojnom državljanstvu sa Crnom Gorom ili bilo kojom od država bivše SFRJ brojna dijaspora Bosne i Hercegovine dovela u neravnopravan položaj. Gotovo tri godine kasnije 16. novembra 2011. godine Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je donijelo Odluku o pokretanju postupka za vođenje pregovora radi zaključivanja Sporazuma o dvojnom državljanstvu između Crne Gore i Bosne i Hercegovine, a Ambasada Bosne i Hercegovine u Podgorici je, kako ste i sami kazali, 16. maja 2012. godine dostavila Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija Nacrt ugovora o dvojnom državljanstvu.

Ovo pitanje je od tog momenta u nadležnosti Ministarstva unutrašnjih poslova, koje će u skladu sa procedurama i ovlašćenjima, uvažavajući domaći ustavno-pravni okvir, preduzimati korake u pravcu nastavku usaglašavanja i finalizacije predloga Ugovora o dvojnom državljanstvu. Vjerujem sa uspjehom. Hvala vam na pažnji.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.03.17 12:49:44)

Hvala Vam.

Gospodine Ibrahimoviću, da li želite komentar? Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (29.03.17 12:49:48)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovani predsjedniče Vlade, hvala Vam na iscrpnom i ohrabrujućem odgovoru. Odgovoru koji će sigurno ohrabriti preko 20.000 građana Crne Gore koji žive u Bosni i Hercegovini. Nadam se i time napokon zaustaviti sve te probleme koji imaju naši građani u Bosni i Hercegovini. Problemi se najviše odnose na aplikaciju studenata na raznim fakultetima, za studentske domove, čak i školarine.

Poseban problem imaju naši građani u Bosni vezano za zdravstveno i socijalno osiguranje, kao i druge imovinsko-pravne odnose.

Kao što ste rekli, Crna Gora ima dobre susjedske odnose sa Bosnom i Hercegovinom. Ako znamo da je Crna Gora lider u regionu u evropskim i evroatlantskim integracijama, što svakako ne bi bilo moguće bez dobre saradnje sa Bosnom i Hercegovinom, uvjeren sam da će potpisivanjem ovog sporazuma o dvojnom državljanstvu Crna Gora i Bosna i Hercegovina poslati jasnu poruku Briselu da i dalje čvrsto stoje na putu ka evropskim i evroatlantskim integracijama. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.03.17 12:50:55)

Hvala i Vama.

Da li želite da odgovorite na komentar, predsjedniče? Ne. U redu.

Poštovane kolege, riječ ima poslanik Vujica Lazović. Izvolite.

VUJICA LAZOVIĆ (29.03.17 12:51:15)

Poštovani predsjedniče Parlamenta, uvaženi predsjedniče Vlade, dame i gospodo članovi Vlade, dame i gospodo poslanici, poštovani građani,

Moje pitanje predsjedniku Vlade je: Kakvi su rezultati intenzivne diplomatske aktivnosti Vlade i Vas kao premijera na polju spoljne politike, odnosno vanjske politike?

Ovo pitanje sam postavio, prije svega, imajući u vidu dva dominantna orijentira naše vanjske politike, a to su evropske i evroatlantske integracije. Evo jutrašnje zasjedanje Parlamenta smo počeli sa tom divnom informacijom da je Senat Sjedinjenih Američkih Država ratifikovao protokol o pristupanju Crne Gore NATO-u i time je napravljen ključni i značajan korak na polju

NATO integracija. Sve to ide u fonu one izjave generalnog sekretara NATO-a gospodina Stoltenberga da će Crna Gora ove godine sigurno postati članica NATO-a kada se završe te formalne procedure i aktivnosti.

Predsjedniče Vlade, mene interesuje kakvom Vi ocjenujete dinamiku prihvatanja protokola i koliko je realno da Crna Gora na majskom Samitu NATO-a nastupi kao punopravna članica.

U dijelu evropskih integracija skoro sve relevantne adrese su saopštile da je Crna Gora napravila značajan iskorak u tom pogledu. Raduje činjenica saopštena u Godišnjem izvještaju evropskog Parlamenta da je Crna Gora lider na Zapadnom Balkanu u pogledu evropskih integracija. Raduje svakako i izjava zvaničnog predstavnika Evropske komisije u Crnoj Gori gospodina Orava da se politika proširenja Evropske unije nastavlja i da je Crna Gora predvodnik integracionih procesa na Zapadnom Balkanu. Tome treba dodati i zvaničnu inicijativu slovačkog premijera gospodina Roberta Ficoa koji je predložio Evropskoj uniji da po ubrzanoj proceduri, kao konstataciju za napredak koji je napravila Crna Gora, Crnu Goru primi u članstvo u tu značajnu asocijaciju evropskih zemalja.

S druge strane, imamo i nekih disonantnih signala koje možda i tako doživljavamo. Prvo, nedavno je 27 članica Evropske unije potpisalo Deklaraciju u Rimu, Rimska deklaracija, gdje se, između ostalog, na jedan indirektan način ponovo spominje politika Evrope sa više vrzina. Premijer susjedne države gospodin Vučić je nedavno saopštio da Crna Gora neće prije ostalih postati članicom Evropske unije, te da sve to ide u nekom zajedničkom procesu spominjući jedinstveno balkansko tržište i Carinsku uniju.

Moje pitanje je, gospodine predsjedniče, da li može doći do zastoja pregovaračkog procesa i kako Vlada Crne Gore gleda na ove različite tonove? Zahvaljujem.

DUŠKO MARKOVIĆ (29.03.17 12:54:43)

Uvaženi poslaniče Lazoviću, u prethodna četiri mjeseca intenzivna vanjskopolitička i diplomatska aktivnost, s fokusom ispunjavanja evroatlantskih i evropskih integracionih ciljeva, u značajnoj mjeri je obilježila rad Vlade u ovih nekoliko mjeseci. Ako bih mogao u jednoj rečenici da sumiram rezultate svih tih aktivnosti, uvjeren sam da bi se one mogle ocijeniti veoma pozitivnim i ohrabrujućim, a pozicija Crne Gore na međunarodnoj sceni kako globalnoj i evropskoj, tako i regionalnoj apsolutno uvažena i podržana na najvažnijim adresama. Najnoviju potvrdu ovakve ocjene dobili smo sinoć. Kao što znate i kao što smo već rekli, američki Senat je ogromnom većinom glasova ratifikovao Pristupni protokol Crne Gore sjeverno-atlantskoj alijansi.

Podsjetiću u najkraćem na najvažnije aktivnosti na vanjsko-političkom planu. Prva zvanična posjeta koju sam upriličio nakon preuzimanja funkcije predsjednika Vlade bila je upravo sjedištu NATO-a i institucijama Evropske unije u Briselu 26. januara 2017. godine. Tokom otvorenih razgovora s čelnicima NATO-a i Evropske unije iskazana je jasna podrška reformskim procesima u Crnoj Gori, očuvanju političke i ekonomski stabilnosti u zemlji i u okruženju, posebno konzistentnoj evropskoj, evroatlantskoj, vanjsko-političkoj orientaciji nove Vlade.

U toku učešća na Minhenskoj bezbjednosnoj konferenciji u februaru 2017. godine, koja predstavlja najznačajniji svjetski međunarodni skup tog tipa, imao sam izuzetno važne sastanke sa najvišim zvaničnicima država članica Alijanse i Evropske unije. Svi sagovornici su pružili bezrezervnu podršku integracionim naporima naše zemlje, a posebno bih izdvojio sastanak s Delegacijom Senata Sjedinjenih Američkih Država predvođenim senatorom Mekejnom. Realizovao sam i tri bilateralne posjete Republici Srbiji, Mađarskoj i Kneževini Monako gdje sam se susreo s najvišim zvaničnicima država sa kojima baštinimo bliskost i saradnju.

Prilikom sve tri posjete fokus sam stavio na činjenicu da dobre i sadržajne političke odnose treba razvijati u pravcu unapređenja ekonomске, infrastrukturne, kulturne i svake druge saradnje. U ovom kontekstu cijenim posebno važnom posjetu Srbiji, tokom koje smo još jednom konstatovali da su naši odnosi na zavidnom nivou i otvorili perspektive za intenzivnu komunikaciju dvije vlade u narednom periodu. Cijenim važnim i naše učešće na Samitu predsjednika vlada Zapadno-balkanske šestorke sredinom marta u Sarajevu, u okviru priprema za Samit u Trstu u julu ove godine. Berlinski proces snažno podržavamo kao mehanizam za unapređenje saobraćajne i energetske infrastrukture u regionu. Spremni smo da radimo na produbljivanju ekonomске

saradnje na Zapadnom Balkanu.

Crna Gora je uvijek bila zagovornik i promoter regionalnih inicijativa i konstruktivnog dijaloga, pa je svaka nova inicijativa u tom smislu dobro došla. Ipak, ozbiljnost nas tjera da svaki novi predlog pažljivo i sa svih aspekata razmotrimo prije nego što mu damo podršku. Ne možemo dati podršku onome što čujemo, već samo onome što vidimo. To se odnosi na ideje o uspostavljanju jedinstvenog tržišta na Zapadnom Balkanu koje su plasirane neposredno uoči skupa u Sarajevu.

Konačno, ono što je ključno, za nas je prihvatljiva samo ona inicijativa koja nas neće usporiti ili na bilo koji način dovesti u pitanje tempo naše evropske integracije. Iskazao sam i očekivanje da uprkos svojim izazovima, Evropa pojača svoje prisustvo u regionu i da afirmiše kvalitetno urađen posao svake države u pregovaračkom procesu i na taj način drži otvorenim svoja vrata za Zapadni Balkan. Našu snažnu posvećenost očuvanju stabilnosti dijaloga u regionu potvrdili smo tokom zvanične posjete predsjednika Vijeća ministara Bosne i Hercegovine Crnoj Gori, a uvjeren sam da ćemo slične poruke poslati i tokom predstojeće zvanične posjete premijera Albanije našoj zemlji idućeg pondjeljka.

Osim pomenutih susreta na najvišem nivou, ovdje želim posebno da naglasim aktivnosti ministra vanjskih poslova i cijele diplomatsko-konzularne mreže bili su, takođe, u proteklom periodu izuzetno aktivni i angažovani vodeći razgovore s zemljama članicama u bilateralnom i multilateralnom formatu kako bi vanjsko politička pozicija Crne Gore bila što bolja, a integracioni procesi kako oni vezani za Evropsku uniju i NATO, tako i oni regionalnog formata bili što dinamičniji. Rezultat takvog vladinog pristupa je vidan, ili se nadam da je vidan.

Imajući u vidu iskustva prethodnih proširenja alijanse i aktuelnu političku i bezbjednosnu situaciju na evroatlantskom prostoru i šire, može se reći da se brzina procesa ratifikacije Pristupnog protokola ispunila, ako ne i premašila očekivanja. Podsećam da je procedura ratifikacije praktično okončana u 27 od 28 članica Alijanse, dok se finalizacija procedure očekuje još samo u Španiji.

Naime, proces ratifikacije u Španiji sastoji se od izjašnjavanja u Kongresu i izjašnjavanja u Senatu. Kongres je ubjedljivom većinom završio ovaj postupak, a u najskorijem roku i Senat će potvrditi podršku koju Španija kontinuirano pruža crnogorskom članstvu u NATO-u. U Kraljevini Holandiji je parlamentarna procedura u potpunosti okončana, a holandski pravni sistem je za sve međunarodne ugovore predvidio stupanje na snagu nakon isteka roka od dva mjeseca od dana izjašnjavanja. Nakon ovih formalnih koraka ratifikacioni instrumenti biće predati depozitari Stejt departmentu, čime se cjelokupan proces u tim državama završava. Preostaje i potvrda protokola u našem parlamentu i očekujem da se to desi u najskorije vrijeme.

Vezano za Sjedinjene Američke Države, kao što sam već rekao, kasno sinoć po našem vremenu, Senat je ogromnom većinom glasova ratifikovao naš protokol. Mi nijesmo imali dileme oko toga hoće li naš strateški partner i saveznik podržati pridruživanje Crne Gore Alijansi. Te dileme su vještački stvarane iz dobro poznatih razloga. Kao što znate, mi nijednog trenutka nijesmo ispoljavali ni najmanju nervozu oko tog pitanja. Sve navedeno govori u prilog ocjeni da će cjelokupna procedura ratifikacije biti okončana do sastanka šefova država i vlada Alijanse u Briselu. Takav razvoj događaja nedvosmisleno i jasno podržava i generalni sekretar NATO-a gospodin Stoltenberg. Članstvo Crne Gore u NATO će predstavljati najveći vanjsko-politički uspjeh naše države od obnove nezavisnosti i ostvarenje jednog od glavnih strateških ciljeva naše države. Za uspjeh možemo zahvaliti našim institucijama koje su predano radile na reformama i dostizanju potrebnih standarda, ali i aktivnosti naše diplomatsko-konzularne mreže i svakako snažnoj podršci koju smo u toku čitavog procesa imali od naših evroatlantskih saveznika i partnera.

Kada je riječ o evropskoj integraciji, nedvosmisleno se može reći da Crna Gora pouzdano napreduje prema Evropskoj uniji. Kraj prošle godine i otvaranje dva dodatna poglavlja, kao i aktivnosti koje smo preduzeli na ispunjenju početnih pa i završnih mjerila dodatno su nas učvrstili na poziciji regionalnog lidera u oblasti evropske integracije. Crna Gora ima stabilan put u Evropsku uniju, uz kontinuitet procesa čiji je tempo ujednačen u svim oblastima. Ovo je, složiće se, možda i značajnije od brojke otvorenih i privremeno zatvorenih poglavlja koje smo dostigli. To pokazuje povjerenje koje smo izgradili s evropskim partnerima, da kao kredibilna i ravnopravna strana možemo na pravi način realizovati sve obaveze. Tako stabilnim ritmom će ova Vlada nastaviti i u narednom periodu. U to vas uvjeravam činjenicama da već imamo određeni broj poglavlja u

kojima smo dostigli internu spremnost za otvaranje, a i za zatvaranje određenih.

U tom kontekstu ukazujem da smo spremni, a da je visok stepen vjerovatnoće da ćemo u narednim mjesecima otvoriti poglavje 1 - Sloboda kretanja roba, koje ima zavidnu dozu kompleksnosti i veliki obim pravne tekovine, kao i 22. poglavje - Regionalna politika i koordinacija strukturnih instrumenata, poglavje pripreme za finansijsku podršku koju dobijaju sve članice Unije. Da smo ozbiljni u namjeri da do kraja mandata ove Vlade kraju privedemo proces pregovora dokazaćemo i početkom zatvaranja prvih pogлавja koja su imala završna mjerila, a tu je u prvom redu 30. poglavje Vanjski odnosi koje je spremno.

Naravno tu nećemo stati, nego ćemo posvećenim pristupom na ispunjavanju završnih mjerila do kraja godine stvoriti internu spremnost za privremeno zatvaranje dodatnih poglavija.

Kada je riječ o 27. poglavju Životna sredina, istakao bih da se radi o najkompleksnijoj i najskupljoj oblasti pregovaračkog procesa, te zato ne čudi i Vaše interesovanje. Tu smo uradili ozbiljan posao usvajanja Strategije, čime smo ispunili početno mjerilo, ali i sebi zacrtali jasnu viziju u obavezi predstojeće godine. Trenutno smo u fazi finalizacije pregovaračke pozicije i uvjeren sam da ćemo do kraja ove godine stvoriti preduslove za otvaranje i ovog poglavљa. Naš rad u procesu je posvećen i u svim ostalim oblastima, pa možemo realno očekivati da prvu godinu mandata ove Vlade završimo sa ispunjenim svim početnim mjerilima, odnosno i u preostala dva: 8 - Konkurenca i 17 - Ekonomski i monetarni unija. Već sjutra na Vladi ćemo imati akcioni plan koji će prepostavljam biti ispunjavanje tog posljednjeg završnog mjerila i da tako predamo pregovaračke pozicije za sva poglavja pravne tekovine. Upravo ovo dovoljno govori da zastoja u procesu nema. Govori da smo ušli u ozbiljnu fazu i da se možemo nadati dodatnim uspjesima na ovom polju. Sve navedene uspjehe smo ostvarili uprkos specifičnoj političkoj situaciji u Crnoj Gori, koja je u pojedinim momentima onemogućavala nesmetano i fokusirano djelovanje po pitanju navedenih prioriteta. Budite sigurni da je ova Vlada potpuno posvećena pregovaračkom procesu i da će Crna Gora nastaviti da bude uspješna evropska priča na Balkanu i prva naredna članica Evropske unije kako je to vizionarski i najavio, a Vi naveli u Vašem pitanju, slovački premijer.

Dakle, mi ne trčimo trku ni sa kim. Mi radimo svoj posao u interesu svoje države na najbolji mogući način i u vremenu koje je realno. U tom smislu ohrabruju i poruke koje smo dobili od evropske komesarke za bezbjednost Federike Mogherini tokom njene veoma značajne posjete Crnoj Gori početkom ovog mjeseca. Takođe i najnoviji stavovi evropske narodne partije, kao najveće transnacionalne evropske političke stranke u Evropskom parlamentu, koja je pozvala Evropsku uniju i njene institucije da posvete veću pažnju regionu Zapadnog Balkana i da nedvosmisleno podrže njegovu evropsku perspektivu.

Poštovani poslaniče, dozvolite da Vas na kraju uvjerim da će Vlada u narednom periodu biti snažno posvećena ostvarenju vanjsko-političkih prioriteta iz evroatlantske i evropske agende ne zapostavljajući jačanje bilateralnih odnosa sa susjedima i ključnim partnerima na globalnoj sceni, kao i naše aktivno učešće u multilateralnim organizacijama. Sve to rezultiraće daljim snaženjem međunarodne pozicije Crne Gore kao uvaženog i konstruktivnog partnera koji bez obzira na svoju skromnu veličinu značajno doprinosi afirmaciji demokratskih vrijednosti mira, stabilnosti i saradnje na globalnoj sceni.

Hvala.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.03.17 13:06:30)

Hvala i Vama, predsjedniče.

Poslaniče Lazoviću, da li želite komentarisati?

Izvolite.

VUJICA LAZOVIĆ (29.03.17 13:06:37)

Hvala, predsjedniče.

Izuzetno sam zadovoljan elaboracijom Vašeg odgovora isto kao što prepostavljam da ste

Vi zadovoljni ostvarenim rezultatima i sad je već izvjesno da će Vas sigurno ponosno činiti to što ćete biti na čelu Vlade u momentu kada će Crna Gora postati i zvanično članicom NATO-a. Isto kao što će, nadam se, predsjednik Parlamenta gospodin Brajović biti počastovan i zadovoljan da u istorijskom smislu time što će predsjedavati sjednicom Parlamenta na kojoj ćemo izglasati tu istorijsku i civilizacijsku odluku. Namjerno kažem civilizacijsku odluku, jer mi Socijaldemokrate smatramo da je pitanje NATO-a ne samo političko, ekonomsko i bezbjednosno pitanje. To je i civilizacijsko pitanje.

Poštovani građani, članstvom u NATO Crna Gora postaje članicom zajednice najbogatijih, najrazvijenijih, najmodernijih i najdemokratskijih država današnjice. Ovo kažem i ako je po onoj narodnoj "onakav si sa kime si", onda Crna Gora je u zajednici sa, nabrojaču samo neke od članica NATO-a: Amerikom, Kanadom, Velikom Britanijom, Francuskom, Italijom, Španijom. Crna Gora će u toj zajednici biti i sa Njemačkom, Belgijom, Luksemburgom, Holandijom, Finskom, Norveškom itd.

Dakle, to je zajednica najprosperitetnijih država današnjice. To je veliki iskorak za Crnu Goru i zato kažem ovo je i civilizacijska i istorijska odluka. Ali, sve nije završeno.

Gospodine predsjedniče, biću sloboden da Vam postavim i dopunsko pitanje.

Vi i dalje u Crnoj Gori imate jedan dio političkih krugova koji na direktni i indirektni način žele da situaciju u Crnoj Gori učine nestabilnom kako bi Crnu Goru zaustavili u ovim integracijskim procesima. U tom pogledu, želio bih da Vas pitam da li vaši međunarodni partneri i međunarodne adrese sa kojima Vlada Crne Gore razgovara i komunicira podržavaju ili kako gledaju na bojkot Parlamenta od strane opozicije. Ili da budem simplifikovan i jednostavan da Vas pitam da li ih iđe iko u tom naumu podržava.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.03.17 13:09:14)

Hvala Vama, poslaniče Lazoviću.

U ovom dijelu sjednice nema dopunskih pitanja, ali svakako Vi ste ovo rekli kroz komentar i hvala Vam na onim lijepim željama. Mi ćemo sve da uradimo da se želje Vaše ostvare i da se brzo održi sjednica Parlamenta koja će ratifikovati, što se nas tiče, protokol.

U konačnom, da li želite komentarisati?

Izvolite, predsjedniče Markoviću.

DUŠKO MARKOVIĆ (29.03.17 13:09:46)

Poslaniče Lazoviću, moram da kažem da bojkot Parlamenta svakako optereće Crnu Goru, optereće njen politički sistem i dovodi u pitanju njegovu funkcionalnost. Ali, želim takođe da kažem da prilikom svih susreta koje sam imao, a nedvosmisleno i moji saradnici nakon njihovih posjeta analizirajući rezultate tih posjeta su saopštili da nijedan međunarodni predstavnik, nijedan zvaničnik, a meni posebno nije dao za pravo opoziciji za ovakvo političko djelovanje. Ama baš нико ne podržava bojkot Parlamenta. Ni u Sjedinjenim Američkim Državama, ni u Berlinu, ni u regionu. Jednostavno ne samo da ne podržavaju bojkot Parlamenta, nego ne razumiju takvo političko ponašanje. Izabrani poslanici od naroda, bez obzira da li pripadaju vlasti ili opoziciji, svoj politički život nakon izbora moraju i trebaju nastaviti u Parlamentu. Vidimo da u Crnoj Gori to nije slučaj, čak i u okolnostima kada su parlamentarni izbori u oktobru priznati od svih relevantnih međunarodnih organizacija. Dakle, danas u svijetu nema dileme na bilo kojoj međunarodnoj adresi da li su izbori 16. oktobra 2016. godine bili legitimni, demokratski i slobodni. Svi su rekli da jesu.

Međutim, to je situacija koju imamo i ja vjerujem da ovo više nije pitanje bojkota vlasti. Mi smo iskazali punu spremnost da sa njima ostvarimo dijalog kao što smo uvijek to i radili. Željeli smo i danas želimo da se oni pojave u crnogorskom Parlamentu, jer je ovo i njihovo mjesto kao i naše. Ali, oni definitivno u ovom trenutku ne gledaju to na takav način. Kao što sam rekao, ovo ne predstavlja više bojkot vlasti, bojkot Vlade ili bojkot većine u Parlamentu. Po mom mišljenju, ovo je bojkot njihovih glasača, njihovih birača, s jedne strane, a, s druge strane, ovo je nepoštovanje

institucije i države u kojoj su rođeni, u kojoj žive i u kojoj politički djeluju. Nefunkcionalnost političkog sistema ne postoji jer većina sasvim komotno radi, funkcioniše i bavi se ozbiljnim pitanjima ove države, kako na političkom, tako na ekonomskom i globalnom planu. Gotovo sva ta pitanja smo danas pomenuli i kroz pitanja koja su postavljena i kroz odgovore koje sam dao u ime Vlade. Ono što je začuđujuće je da politički predstavnici partija koje su sa nama srodne u pogledu političkih opredjeljenja vezano za evropsku integraciju su u tom stavu i u toj poziciji. Vjerujem da je bolno i neprihvatljivo za najveći broj njihovih glasača da se oni sjutra kao njihovi predstavnici ili za neki dan ne pojave u ovom Parlamentu i ne daju glas za ono, kao što ste Vi rekli, što je civilizacijsko i istorijsko dostignuće Crne Gore, a vjerujem u maju ove godine će ono biti realizovano formalizovanjem članstva u NATO.

Dakle, odgovornost za njih. Niko to ne pozdravlja, niko to ne priznaje, niko to ne razumije, a mi smo odgovorni da radimo za dražvu i njene interese, za interesе njenih građana i radićemo sve dok nam to političke okolnosti budu dozvolile.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.03.17 13:13:45)

Hvala Vam, predsjedniče Vlade.

Mi smo ovim iscrpili pitanja upućena predsjedniku Vlade i time završili dio sjednice koji se odnosi na Premijerski sat. Zahvaljujem predsjedniku Vlade i dajem pauzu deset minuta. Onda ćemo početi sa dijelom sjednice koji se odnosi na poslanička pitanja. Prvi će odgovarati potpredsjednik Vlade i ministar pravde Zoran Pažin, a vi očekujte da sjutra u 11 imamo kratak nastavak Treće sjednice Parlamenta. Hvala vam, dajem pauzu deset minuta.

(Pauza)

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ:

Prelazimo na dio sjednice posvećen poslaničkim pitanjima. Posjećam vas da na istoj sjednici poslanik može postaviti najviše dva poslanička pitanja.

Vrijeme za postavljanje jednog poslaničkog pitanja iznosi najviše tri minuta. Predsjednik Vlade, ministar ili drugi ovlašćeni prestavnik Vlade odgovara na poslaničko pitanje usmeno u trajanju do pet minuta po jednom pitanju. Poslije datog odgovora na poslaničko pitanje, poslanik koji je postavio pitanje ima pravo da u trajanju najviše od tri minuta komentariše odgovor i može da postavi dopunsko pitanje u trajanju najviše jedan minut.

Predsjednik Vlade, ministar ili drugi ovlašćeni prestavnik Vlade odgovara na dopunsko pitanje i taj odgovor daje shodno odredbi Poslovniku koja se odnosi na odgovor na poslaničko pitanje do pet minuta. Pisani odgovor na poslaničko pitanje daje se na izričit zahtjev poslanika koji je postavio pitanje i dostavlja se preko predsjednika Skupštine najkasnije do početka naredne sjednice posvećene premijerskom satu.

Prelazimo na postavljanje pitanja.

Prva pitanja su usmjerena ka potpredsjedniku Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku i ministru pravde Zoranu Pažinu.

Prvo pitanje je postavio poslanik Ervin Ibrahimović.

Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (29.03.17 13:30:58)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavio sam sljedeće pitanje ministru pravde gospodinu Zoranu Pazinu:

Postovani ministre, da li je za Crnu Goru ratni zločin Štrpcu osudom samo jednog učesnika

zločina i podizanjem spomen obilježja u Bijelom Polju praktično zatvorena zadnja stranica istraživanja i osude zločina; te ako nije, šta naša država planira da uradi kako bi se priveli licu pravde inspiratori, nalogodavci i izvršioci ovog strašnog zločina?

Obrazloženje: Kada se i nakon proteka nešto više od 24 godine kada je od ruke ostrašćenih "bojovnika", one vojske ili od grupe otgnutih "osvetnika", kako su oni sebe nazivali, pomene štrbačko stradanje 20 nedužnih ljudi, koji su samo zbog imena i vjere platili glavom, podsjećam 18 Bošnjaka, 1 Hrvat i 1 NN lice, skoro da ovom pitanju koje postavljam nije potrebno posebno obrazloženje. No, kako procedura nalaže, dužnost mi je u najkraćem dati obrazloženje.

Zločin je izvršila grupa od njih oko tridesetak, kojom je komandovao Milan Lukić iz Višegrada, kome za taj zločin nikada nije suđeno. Crna Gora je preko svojih pravosudnih organa otkrija samo jednog izvršioca Nebojšu Ranisavljevića i njemu je izrečena kazna zatvora od 15 godina. Već je druga godina kako sarajevski i beogradski specijalni sudovi nastoje da rasvijetle učešće još petnaestorice zločinaca. Iako je riječ o veoma teškom zločinu i imperativu zakona o nezastarijevanju takvog zločina, ni činjenica što ostaci većine žrtava još uvijek nijesu pronađeni, očigledno nijesu bili dovoljni razlozi da se zločincima sudi iz pritvora. U svemu tome problem nije samo država u kojoj se sudi, već naprotiv, sa aspekta žrtava i njihovog broja, prije svega, to je problem Cme Gore. Da li je naša država dala doprinos pokretanju novih sudskih postupaka za isti zločin i sudskih postupaka koji se vode pred sarajevskim i beogradskim specijalnim sudovima protiv još petnaestorice učesnika zločina?

Slijedeći saznanja da su porodice žrtava u svakom smislu prepuštene sebi, da nijesu u mogućnosti da sudjeluju u sudskim postupcima koji su u toku, da u tom smislu Crna Gora ne pokazuje dobru volju da im pruži odgovarajuću logistiku ili pomoći da oni istraju u tim složenim dugotrajnim postupcima, a prvenstveno zbog činjenice što su sve žrtve bile bošnjačke nacionalnosti i ..... vjeroispovijesti, smatram da postavljeno pitanje zaslužuje odgovarajuću pažnju, što me razložno navodi na očekivanje da će na postavljeno pitanje dobiti relevantan odgovor.

Nije bez razloga što sam pitanje usmjerio prema Ministarstvu pravde, pritom smatrajući da je ono krovna Vladina institucija koja u resomom smislu objedinjuje sve pravosudne institucije koje mogu pružiti potrebne podatke radi davanja istinitog i potpunog odgovora.

Odgovor trazim i u pisanoj formi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (29.03.17 13:34:40)

Ima riječ potpredsjednik Vlade za politički sistem i unutrašnju politiku i ministar pravde. Izvolite.

ZORAN PAŽIN (29.03.17 13:34:46)

Poštovani predsjedavajući, uvažene poslanice i poslanici,
Zahvaljujem na prilici da odgovaram na poslanička pitanja u ovom visokom domu.

Poštovani poslaniče Ibrahomoviću, povodom Vašeg pitanja koje se odnosi na ratni zločin u mjestu Štrpcu iznijeću sljedeće podatke pribavljene od strane Vrhovnog državnog tužilaštva Crne Gore.

U predmetu poznatom javnosti pod nazivom "Štrpci" Viši sud u Bijelom Polju, kao što ste i sami naveli, postupajući po optužnici Višeg tužioca u Bijelom Polju od 14.03.1997. godine podignutoj protiv Ranisavljević Nebojšu, zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142 Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije, donio je presudu kojom je Ranisavljević Nebojša proglašen krivim i izrečena mu kazna zatvora u trajanju od 15 godina, koja presuda je potvrđena od strane Vrhovnog suda Crne Gore.

Izrečenu kaznu Ranisavljević Nebojša je u cijelosti izdržao. U pravcu otkrivanja i procesuiranja izvršilaca krivičnog dijela ratni zločin protiv civilnog stanovništva, izvršenog dana 27.02.1993. godine, u mjestu Štrpci, Bosna i Hercegovina, Specijalno tužilaštvo Crne Gore je u

više navrata postupalo po zamolnicama Tužilaštva za ratne zločine Republike Srbije, kojima je traženo da se izvrše provjere da li se određena lica, potencijalni osumljičeni svjedoci nalaze na teritoriji Crne Gore, da li su crnogorski državljanici, te u saradnji sa Policijom Crne Gore obezbijedilo uslove za saslušanje određenih lica na teritoriji Crne Gore.

Dostavljanje podataka i obavještenja Tužilaštvu za ratne zločine Republike Srbije u vezi predmetnog događaja svakako je doprinijelo procesuiranju izvršilaca navedenog krivičnog djela. Naime, u zajedničkoj akciji Tužilaštva Bosne i Hercegovine i Tužilaštva za ratne zločine Republike Srbije lišeno je slobode ukupno 15 lica protiv kojih su navedena tužilaštva pokrenula krivične postupke zbog krivičnog djela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142 Krivičnog zakona SRJ, a u vezi događaja u Štrpcima. Nadležni organi Crne Gore nastaviće da sarađuju sa nadležnim organima Republike Srbije i Bosne i Hercegovine u cilju privođenja lica pravdi i to kako nalogodavaca, tako i izvršilaca ovoga teškog krivičnog dijela. Zahvalujem.

PREDSEDJAVAĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (29.03.17 13:37:36)

Hvala, potpredsjedniče.

Poslaniče Ibrahimoviću, imate li komentar?

Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (29.03.17 13:37:42)

Zahvalujem, ministre, na odgovoru.

Podsjetiću da sam u obrazloženju naveo jedan razlog zašto sam pitanje usmjerio prema Ministarstvu pravde. Ali, svakako naglašavam da će Bošnjačka stanka nastaviti da podsjeća sve nadležne institucije i organe kako bi se ovaj monstruozni zločin priveo kraju, odnosno rasvijetlio. Država Crna Gora je primjer multietničnosti i multivjerske tolerancije. Građani Crne Gore moraju ljubomorno čuvati tu vrijednost kako se ne bi ovakvi zločini ponovili. Država Crna Gora, takođe, mora dati jasnu poruku porodicama nastradalih da stoji iza njih i da će se boriti da se ovaj monstruozni zločin rasvijetli, da nijesu sami i da će se za još 16 putnika voza naći posmrtni ostaci i dozvoliti porodicama stradalih da dostojanstveno sahrane svoje.

Bošnjačka stanka će se boriti da gradi građansku Crnu Goru, Crnu Goru koja njeguje evropske vrijednosti. Jedan od načina borbe je i borba da se privedu pravdi svi oni krivci koji su učinili neko zlo nad nevinim žrtvama.

Dozvolite mi na samom kraju da podsjetim na imena stradalih ljudi u poznatom vozu 671: Esad Kapetanović - Bijelo Polje, Iljaz Ličina - Bijelo Polje, Fehim Bakija - Bijelo Polje, Šećo Softić - Bijelo Polje, Rifat Husović - Bijelo Polje, Senad Đečević - Bar, Ismet Babačić - Podgorica, Jusuf Rastoder - Berane, Halil Zupčević iz Trebinja, tada nastanjen u Rožajama, Tomo Buzov - Beograd, Adem Alomerović - Brodarevo, Muheden Hanić - Brodarevo, Safet Preljić - Brodarevo, Džafer Topuzović - Brodarevo, Rasim Čorić - Prijepolje, Fikret Memović - Prijepolje, Ferzija Zeković - Prijepolje, Nijazija Kajević - Prijepolje, Zvezdan Zulević - Sarajevo i izvjesni crnac nepoznatog državljanstva. Završiću porukom sa spomen obilježja u Prijepolju:

"Ko se odrekne stanice u Štrpcima iz 27. februara 1993. godine, odrekao se i budućnosti." Zahvalujem.

PREDSEDJAVAĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (29.03.17 13:40:17)

Zahvalujem poslaniku Ibrahimoviću.

Prelazimo na sljedeća pitanja. Nikola Rakočević je postavio dva pitanja potpredsjedniku Vlade. Pozivam gospodina Rakočevića da postavi prvo pitanje, a onda kasnije i drugo.

Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (29.03.17 13:40:35)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavljam sljedeće pitanje ministru pravde gospodinu Zoranu Pažinu:

Poštovani ministre, da li je Agencija za sprečavanje korupcije obezbijedila organizacione, kadrovske i tehničke pretpostavke za efikasno sprovođenje obaveza iz Zakona o sprečavanju korupcije, Zakona o finansiranju političkih subjekata i Zakona o lobiranju i da li je Agencija za sprečavanje korupcije sprovodila obuke za jačanje svojih kapaciteta i koje vrste obuka su planirane u narednom periodu?

Dozvolite mi da vrlo kratko kroz par informacija o Agenciji obrazložim pitanje. Agencija za sprečavanje korupcije je počela sa radom 1. januara 2016. godine. Članom 107 Zakona o sprečavanju korupcije predviđeno je da danom početka rada Agencija za sprečavanje korupcije preuzme poslove Komisije za sprečavanje sukoba interesa i Uprave za antikorupcijsku inicijativu, zaposlene, kao i prava i obaveze, predmete, opremu, sredstva za rad, dokumentaciju, registre i evidenciju Komisije i Uprave.

Dozvolite mi, takođe, da kratko podsjetim na neke od predviđenih nadležnosti Agencije za sprečavanje korupcije. Agencija utvrđuje postojanje sukoba interesa u vršenju javne funkcije i preuzima mјere za njegovo sprečavanje; vrši kontrolu primanja poklona, sponzorstava i donacija; Agencija daje inicijative za izmjene i dopune zakona, drugih propisa i opštih akata radi otklanjanja mogućih rizika za nastanak korupcije ili njihovog usklađivanja sa međunarodnim standardima iz oblasti antikorupcije; Agencija sprovodi edukativne, istraživačke i ostale preventivne antikorupcijske aktivnosti i takođe ostvaruje regionalnu međunarodnu saradnju u preventivnoj borbi protiv korupcije. Takođe, Agencija vrši poslove nadzora nad sprovođenjem propisa kojim se uređuje lobiranje i sprovode mјere kontrole finansiranja političkih subjekata izbornih kampanja u skladu sa posebnim zakonom. U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti Agencija može angažovati domaće i međunarodne stručnjake, odnosno institucije, organizacije i ustanove.

Na samom kraju, ali ne manje važno, naprotiv, napomenjući vrlo važnu ocjenu iz izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori za 2016. godinu gdje se "pozdravlja dalje jačanje okvira za borbu protiv korupcije između ostalog stvaranjem potpuno operativne Agencije za sprečavanje korupcije, kao i etiketiranje potrebe za dugoročnim specijalizovanim obukama".

Poštovani ministre, zahvaljujem za pažnju i na odgovoru.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVICI (29.03.17 13:43:02)

Hvala.

Dajem riječ potpredsjedniku Pažinu.

Izvolite.

ZORAN PAŽIN (29.03.17 13:43:10)

Poštovani poslaniče Rakočeviću,

Zakonom o sprečavanju korupcije formirana je Agencija za sprečavanje korupcije koja je počela sa radom 01. januara 2016. godine kao samostalna i nezavisna državna institucija. Odmah nakon početka rada stvorene su organizacione, kadrovske i tehničke pretpostavke za realizaciju svih poslova iz njenog djelokruga propisanih Zakonom o sprečavanju korupcije, Zakonom o finansiranju političkih subjekata, izbornih kampanja i Zakonom o lobiranju. Od formiranja Savjet je na predlog direktora usvojio 11 podzakonskih akata, dok je direktor agencije, shodno svojim ovlašćenjima, donio i 20 internih akata. Usvojen je Pravilnik o sistematizaciji, kojim je sistematizovano 55 radnih mjesta, a u 2016. godini je popunjeno 50 radnih mјesta. Početkom

2017. godine povećan je broj sistematizovanih radnih mesta na 60. Posebno ističem aktivnost Agencije tokom parlametarnih izbora u oktobru 2016. godine, kojom prilikom je analizirana primjena zakona, pojedini segmenti kampanje i druga pitanja za koja su predstavnici nevladinog sektora iskazali posebno interesovanje.

Agencija je uspostavila informacioni sistem, čime su obezbijeđeni tehnički uslovi za efikasan rad. Uspostavljeni su moduli za elektronsko dostavljanje podataka o imovini i prihodima javnih funkcionera i drugih podataka o poštovanju ograničenja u vršenju javnih funkcija i kontroli primjenih poklona, donacija iz zaključenih sponzorstava, kontrola finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja i elektronskih izvještaja o troškovima u izbornoj kampanji. Takođe su izrađeni elektronski moduli za lobiranje i elektronski register lobista i modul za potrebe zviždača. Sistem je umrežen sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, Upravom carina, Komisijom za hartije od vrijednosti, Upravom za nekretnine i Poreskom upravom.

Kada su u pitanju obuke za jačanje kapaciteta zaposlenih u Agenciji, ističemo podršku eksperata Evropske unije obezbjeđene od strane Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Crnoj Gori i ekspertsку podršku u oblasti kontrole finansiranja političkih partija koju je obezbijedila Ambasada Velike Britanije. U 2017. godini predviđene su obuke kroz sljedeće međunarodne projekte: projekat podrške implementacije mjera integriteta sa nacionalnom Agencijom za antikorupciju Republike Italije koja će trajati 18 mjeseci; projekat horizontalni program za Zapadni Balkan i Tursku koji se odnosi na ispunjavanje 11 preporuka Greko-a, odnosno grupe zemalja Savjeta Evrope za borbu protiv korupcije upućen Crnoj Gori u okviru četvrte runde evaluacije koja se odnosi na prevenciju korupcije kod poslanika, sudija i tužilaca. Konačno, tu je projekat regionalnog programa RAI čiji je cilj jačanje institucionalnih kapaciteta za borbu protiv korupcije.

Naravno, u narednom periodu Agencija će nastaviti da kontinuirano jača - i organizaciono, i kadrovski, i tehnički i očekujemo ubrzo rezultate u ovoj oblasti koji će nas preporučiti za narednu fazu integracije.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (29.03.17 13:46:45)

Zahvaljujem.

Sad imamo drugo pitanje.

Izvolite, gospodine Rakočeviću.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (29.03.17 13:46:54)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavljam sljedeće pitanje ministru pravde gospodinu Zoranu Pažinu:

Poštovani ministre, Vlada je usvojila plan finansijske konsolidacije i promovisala politiku štednje. Ona bi trebala da dovede do većeg nivoa odgovornosti kada su u pitanju budžetska sredstva. Međutim, sve je češća pojava da se protiv države vode različiti sporovi i to upravo od državnih službenika i zaposlenih, između ostalog, u sudstvu, što ugrožava održivost budžeta. Sve se češće može čuti da se sporovi vode po osmišljenom planu jednog broja advokata povezanih sa pojedincima iz različitih sindikata i zaposlenim, na način da se vode sporovi za bagatelne iznose, a dosuđuju se enormni sudski troškovi.

Moje pitanje glasi: Da li Vlada i Ministarstvo pravde mogu zaustaviti ovaj, po svemu sudeći, organizovani atak na državnu kasu?

Vrlo kratko ću obrazložiti kontekst za postavljanje pitanja radije nego samo pitanje koje je obrazloženo u postavci.

Svjedoci smo dugoročno jedinog održivog rješenja po javne finansije, koje se ogleda u konsolidaciji državnog budžeta. Ipak, sve je češća vrlo simptomatična nekohherentnost između Vlade i određenog broja fizičkih ili pravnih lica koji nemaju jednako odgovoran odnos prema

državnoj kasi. Vlada se odlučno bori za stabilizaciju budžeta i solventnost javnih finansija, a time i svih građana Crne Gore. Zato Vladi koja posvećeno radi na reformskim i strateškim zadacima preobražaja Crne Gore u ekonomski prosperitetno i demokratsko društvo nije potrebno reklamerstvo ili tek deklarativna podrška, već smatram da je potrebno ohrabriti je na tom zahtjevnom i trnovitom putu, na kojem mora nepokolebljivo slomiti sve otpore i subverzije kako bi učinci bili odlični i trajni. U tom kontekstu sam upravo i postavio pitanje i nadam se odgovoru. Zahvalujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.03.17 13:48:57)

Hvala.

Ima riječ potpredsjednik Vlade.

ZORAN PAŽIN (29.03.17 13:49:01)

Hvala Vam, poštovani poslaniče Rakočeviću, na ovom pitanju. Ja ću u startu reći da dijelim Vaš stav vezano za potrebu racionalnog pristupa budžetskim sredstvima, kao i Vaš stav da pojedini segmenti državne uprave, uključujući i zaposlene u sudstvu, dražavnom tužilaštvu, državnoj upravi ne daju svoj doprinos upravo ovome što ste Vi istakli kao jedan od imperativa u ukupnoj državnoj politici.

Izvještajem o reviziji Državne revizorske institucije od 2016. godine koji se odnosi na materijal - Izdaci iz Budžeta Crne Gore za sudske sporove po osnovu radnih odnosa, organi državne uprave su bili u obavezi da svako iz svoje nadležnosti postupi po preporukama ove institucije.

Jedna od preporuka se odnosila na potrebu vršenja analize uzroka nastanka sporova i na bazi sprovedenih analiza preduzme mjere i aktivnosti kojima bi trebalo umanjiti ili eliminisati mogućnost ponavljanja sporova po istom osnovu.

Takođe, preporučeno je preduzimanje aktivnosti kako bi se nastali sporovi rješavali u neposrednom odnosu između tuženog organa i zaposlenog u slučajevima kada je to moguće, odnosno da se koriste alternativni načini rješavanja sporova kako bi se smanjio broj predmeta koji se vode pred nadležnim sudovima u odnosu na broj predmeta koji se vode pred Centrom za posredovanje i Agencijom za mirno rješavanje sporova, prije svega, da se smanje troškovi postupaka koji se vode po tom osnovu.

Vlada Crne Gore preduzima mjere u cilju realizacije preporuka Državne revizorske institucije i afirmisanja alternativnog rješavanja sporova, čime će se umanjiti troškovi po osnovu sudskih postupaka.

Veoma značajan činilac u ovoj oblasti predstavlja pitanje Etičkog kodeksa državnih službenika i namještenika, kao i kodeks profesionalne etike advokata.

Naime, Etički kodeks državnih službenika i namještenika podrazumijeva poštovanje etičkih standarda i pravila ponašanja u odnosima sa drugim službenicima, odnosima prema građanima, odnosu prema radu, kao i državnom organu u kojem se vrše poslovi.

Kada je u pitanju advokatura, Zakonom o advokaturi je propisano da je advokat dužan da stranci savjesno pruža pomoć u skladu sa Zakonom, Statutom Advokatske komore i Kodeksom profesionalne etike, te da služi interesima pravde, a svojim profesionalnim djelovanjem i ličnim primjerom doprinosi vladavini prava.

Za povrede svojih dužnosti advokati odgovaraju disciplinski, što je u nadležnosti disciplinskog tužioca i disciplinskog suda Advokatske komore.

Poštovani poslaniče Rakočeviću, ja sam skoro imao sastanak sa predstavnicima Advokatske komore. Između ostalih tema razgovarali smo i na ovu temu i zajednički stav kako advokata koji su predstavljali Advokatsku komoru na čelu sa predsjednikom Advokatske komore i predstavnika Vlade, moj je lični stav takođe je bio u tom pravcu jeste da se mora zaista poraditi nešto i u pogledu etike zastupanja. Znate, ako je iznos duga pet eura, onda je neprimjereno da primjenom advokatske tarife se dođe do nekih iznosa koji su višestruko puta veći nego što je

dugovanje, a da se prethodno nije pokušalo to riješiti na jedan od prethodno opisanih načina.

Zahvaljujem na Vašem pitanju. Ono je zaista važno i ja sam uvjeren u narednom periodu da ćemo naći način da izađemo iz ove situacije. Zahvaljujem.

PREDsjedavajući Branimir Gvozdenović (29.03.17 13:52:46)

Hvala potpredsjedniku Pažinu. Na ovaj način smo završili pitanja koja su vezana za sektor pravde. Sad prelazimo na pitanja koja se odnose na ministra Boškovića, ministra odbrane. Poslije toga po planu imamo pitanja za ministra Nuhodžića, pa poslije toga ministra Janovića. Molim sve koji su postavili pitanja da se pripreme.

Prvo pitanje za ministra Boškovića dolazi od poslanika Miodraga Vuletića. Izvolite.

Milorad Vuletić (29.03.17 13:53:28)

Gospodine potpredsjedniče, uvaženi gospodine ministre, dame i gospodo poslanici, poštovani građani,

Moje pitanje je, rekao bih, nastavak pitanja koje je postavio kolega Nikola Rakočević, a može se odnositi na više ministarstava. Dakle, ja sam u svojstvu člana skupštinskog Odbora za bezbjednost i odbranu došao do nekih saznanja koja se odnose na to da se enormno velika sredstva iz državnog budžeta troše na nepotrebne sudske sporove, koje pokreću pojedinci kada im je povrijeđeno neko pravo iz radnog odnosa, a da se prethodno ne sprovode preventivne radnje i postupci koji bi umnogome doprinisili da do ovih postupaka pred nadležnim sudovima ne dođe ili da ih bude što manje. Zato ću kroz postavljeno pitanje gospodinu ministru odbrane Boškoviću praktično obuhvatiti i ostala ministarstva, državne organe i institucije u kojima se ovakve ili slične stvari dešavaju.

Poslaničko pitanje glasi - Šta je Ministarstvo odbrane uradilo u prvih 100 dana mandata Vlade po pitanju nagomilanih sudskeh postupaka koji se vode protiv države Crne Gore i Ministarstva odbrane?

Obrazloženje: U prethodne dvije godine upoznati smo da je pokrenut veliki broj parničnih postupaka za ostvarivanje nekog od prava rada za pripadnike Vojske Crne Gore, a koja su iz perioda 2008, 2009, 2010, 2011. godina i tako dalje. Apsurdno je da imamo postupke gdje glavno potraživanje iznosi oko 2,3 eura a najviše do 15 eura, a sudski postupci na kraju izaju sa troškovima postupka najmanje 300 eura.

Imajući u vidu višemilionske izdatke po tom osnovu, molim Vas da dobijem odgovor koju je mjeru sanacije Ministarstvo preduzelo za rješavanje ovog problema. Nakon dobijenog odgovora, iskomentarisaću sa svoje tačke gledišta stav i mišljenje.

Zahvaljujem.

PREDsjedavajući Branimir Gvozdenović (29.03.17 13:56:15)

Zahvaljujem poslaniku Miloradu Vuletiću.

Dajem riječ ministru Boškoviću.

Izvolite.

Predrag Bošković (29.03.17 13:56:24)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovane dame i gospodo poslanici,

Na pitanje poslanika Vuletića dajem sljedeći odgovor:

Tačno je da su jedan od ključnih problema u funkcionisanju Ministarstva odbrane nagomilane sudske presude, odnosno obaveze po tom osnovu koje su u periodu od 2008. na

ovamo samo po pitanju sudskega troškova, dakle, ne nadoknade štete nego sudskega troškova, iznosile preko sedam miliona eura samo kada je u pitanju Ministarstvo odbrane. Tačno je i ovo što ste kazali u Vašem postavljenom pitanju da su uglavnom to sudske zahtjevi koji idu u iznosu od 0,6 eura do 15 eura, ima i nekih većih, ali uglavnom većina, dakle 90% su ovi odnosi od eura do 15 eura, a da sudske troškovi idu i do 600 eura. To je pitanje koje u dugom vremenskom periodu, kako ste i sami kazali, opterećuje rad samog Ministarstva odbrane, jer sredstva koja su opredijeljena za modernizaciju, povećanja životnog standarda vojnika se nemilice troše za isplate upravo ovih sudskega troškova o kojima ste govorili.

Potrebno je naglasiti da nijesu svi pristali na takav odnos rješavanja odnosa sa vojskom, sa Ministarstvom odbrane i sa državom, da je 349 radnih sporova riješeno kod Agencije za mirno rješavanje radnih sporova gdje nije bilo nepotrebnih sudskega i advokatskega troškova, već se to riješilo na najbolji mogući način kroz posredovanje državne institucije koja je zato i osnovana i izbjegnuti su značajni troškovi sudskega postupaka i advokata.

Takođe, drugo što mogu naglasiti, na šta se Vaše pitanje najviše odnosi, a tiče šta je u prvih 100 dana Ministarstvo uradilo po tom odnosu, kada smo "snimili" stanje, naravno da je reakcija odmah morala da se uradi, obzirom da svako dugovlačenje bi i dalje trošilo značajna sredstva poreskih obveznika po pitanju sudskega troškova, moram reći da su rezultati već evidentni i da su značajno smanjene tužbe po pitanju rada i radnih odnosa.

Naravno, postoje procesi koji su u sudovima započeti, koji se mogu ili ne moraju privesti kraju, ali došli smo i do drugih interesantnih podataka koje danas ne bih iznosio ovdje jer su trenutno predmet nekih drugih državnih organa i ne bih se tim pitanjem danas na Skupštini bavio, već bih to ostavio drugim državnim organima da se time bave. U svakom slučaju, kvartalni razgovori sa svim pripadnicima Vojske koji iskažu zainteresovanost za razgovor po pitanju radnih odnosa, i ne samo radnih odnosa, biće predmet bavljenja u narednom periodu Ministarstva odbrane i nadležnog direktorata, Direktorata za ljudske resurse. Mislim da u komunikacijama, jer obišao sam osim Kolašina praktično svaki objekat Vojske Crne Gore, u dobroj atmosferi i razgovorima možemo svaku nelogičnost, svaki problem ako ga ima riješiti. Ubijeđen sam da ovo pitanje, kada su u pitanju sudske troškovi i troškovi sudskega postupaka, neće biti opterećujući faktor razvoja Vojske i podizanja životnog standarda svih pripadnika Vojske Crne Gore i Ministarstva odbrane. Mislim da smo na dobrom putu da ovo pitanje riješimo, s tim što moram opet reći da postoje oni koji su već započeti koji su pred nadležnim sudovima. U svakom slučaju, kao što ste i Vi kazali, to je jedan od prioriteta Ministarstva odbrane kada je unutrašnja organizacija i upravo rješavanje tih nagomilanih sporova. Hvala.

PREDSEDJAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (29.03.17 14:01:08)

Hvala.

Da li ima komentara? Izvolite, poslaniče.

MILORAD VULETIĆ (29.03.17 14:01:12)

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Želio bih nešto iskomentarisati. Zahvaljujem na pisanim odgovoru koji sam dobio. Zahvaljujući tome inspirisan sam da nešto iskomentarišem uz zahvalnost Vama na konkretnom odgovoru koji ste i sada dali, a i u pisanoj formi. Podržavam način na koji ste Vi krenuli preventivno da djelujete i da rješavate ove sporne odnose unutar svoje organizacione jedinice Ministarstva odbrane. Isto tako, predmet mog interesovanja i pomalo zabrinutosti ogleda se u sljedećem.

Naime, postavlja se jedno logično pitanje: Šta su radili Vaši prethodnici, nadležne službe i organi u Ministarstvu zaduženi za ljudske resurse u cilju iznalaženja optimalnih rješenja prije pokretanja sudskega postupaka? Jer, vidimo disproporciju u tome u odnosu na vrijednost spora koji su od 0,5 do 15 eura, sa troškovima čak do 600 eura. To je vrlo indikativno i vrlo problematično. Znam da to nije samo vaše ministarstvo, nego se odnosi i na Ministarstvo unutrašnjih poslova i još

na neka ministarstva i još neke državne organe i institucije.

U tom preventivnom djelovanju, neophodno je ovo što ste i Vi u odgovoru naznačili, prije svega razgovarati sa nazovi "oštećenim", tako će kvalifikovati pa neka bude i meni kvalifikovano da nijesam našao pogodan izraz. Onda se mora predlagati kompromisno rješenje putem poravnjanja ili podnošenje odgovarajućih predloga nadležnoj vladinoj Agenciji za mirno rješavanje radnih sporova. Da li je zbog ovogliko nepotrebno pričnjene materijalne štete ministarstvu i državi neko odgovorno lice podvrgnuto postupcima disciplinske ili sudske odgovornosti? Ako nije, da li će se i takve mjere preduzimati? Jer, deficitivno rad i nerad, odnosno i nečinjenje nekad je produkt ovih stvari da se enormno visoki troškovi stvaraju, a da niko za to ne odgovara.

Drugo, potpuno mi djeluje obeshrabrujuće, da se ne shvatimo pogrešno, da lica koja nose uniformu ove države, bilo da su pripadnici Ministarstva odbrane ili Ministarstva unutrašnjih poslova ili nekog drugog državnog organa ili institucije, za tako male iznose i doprinose tuže državu. Djeluje mi pomalo, nemojte mi zamjeriti, degutantno.

Želim da apostrofiram je da se naplatom troškova zastupanja advokati enormno, narodski rečeno, pune. U saznanju sam i sljedećeg, gospodine ministre, ne znam da li sam u pravu, da je doprinos jednog od reprezentativnih sindikata, koji egzistira u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova, da se iz rukovne strukture tog ministarstva zalažu da se advokati angažuju iz njihove uže ili šire porodice kako bi za sebe pribavili što višu korist. Sve je to legitimno, a je li pošteno, je li korektno kod ovakvih maličnih sporova, što bi mi pravnici rekli, i sporova koji direktno idu protiv budžeta i protiv ove države. Možemo pričati što god hoćemo. Lica koja nose uniformu moraju primjerom pokazati da vole ovu državu.

Sve u svemu, mnogo bi bolje bilo da su sredstva, samo u prošloj godini čini mi se da su oko 2,5 miliona, koja su potrošena na sudske sporove i ostala potraživanja, upotrijebljena za nabavku opreme naoružanja, a da ne govorimo o onome što je egzistencijalno pitanje i to za izgradnju stambenih jedinica za pripadnike i radnike u Ministarstvu odbrane, za profesionalna vojna lica i ostale zaposlene. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.03.17 14:06:22)

Zahvaljujem poslaniku Vuletiću koji je komentarisao pitanje ministra Boškovića.
Nada Drobniak ima pitanje za ministra Boškovića. Izvolite.

NADA DROBNJAK (29.03.17 14:06:44)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvaženi ministre Boškoviću, koleginice i kolege, moje pitanje glasi:

Šta je do sada u Crnoj Gori urađeno na primjeni Rezolucije 1325 Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija i njoj pratećih rezolucija?

Rezolucija 1325 je usvojena 31. oktobra 2000. godine na sjednici Savjeta bezbjednosti. To je prva rezolucija koja tretira pitanje žena u sistemu bezbjednosti. Naglašiću, 1325. rezolucija Savjeta bezbjednosti prvi put tretira pitanje žena u sistemu bezbjednosti, a složićemo se svi pitanje bezbjednosti je jednako važno i za muškarce i za žene i u sistemu bezbjednosti su i prije i posle ove rezolucije učestvovali i muškarci i žene.

Tadašnji generalni sekretar Ujedinjenih nacija Kofi Anan je rekao: "Ljudska bezbjednost u njenom najširem smislu obuhvata daleko više od odsustva nasilnog sukoba. Ona obuhvata ljudska prava, dobru vladavinu, pristup obrazovanju i zdravstvenoj zaštiti, kao i stvaranju uslova kojima će svaki pojedinac i svaka pojedinka imati šansu i izbore da ostvari njegov ili njen vlastiti potencijal. Svaki korak u ovom pravcu je, takođe, korak ka smanjenju siromaštva, postizanju ekonomskog rasta i sprečavanju sukoba, sloboda od uskraćenosti, sloboda od straha i sloboda za buduće generacije da naslijede zdravu životnu sredinu. Ovo su međusobno povezani blokovi ljudske, te stoga i nacionalne bezbjednosti."

Glavna poruka Rezolucije 1325 je neophodnost postojanja strategije za postizanje jednakosti značaja potreba i iskustava žena i muškaraca, tako da one postanu integralni dio

kreiranja, primjene, praćenja i vrednovanja politika i programa u svim sferama života: poličkoj, ekonomskoj, socijalnoj. Krajnji cilj je da žene i muškarci imaju jednak doprinos razvoju društva, kao i da je pitanje bezbjednosti pitanje i muškaraca i žena u jednom društvu. Nakon ove rezolucije, Savjet bezbjednosti je usvojio sedam pratećih rezolucija koje su pokušale da Rezoluciju 1325 učine djelotvornom, da je približe onima koji treba da je primjenjuju, ali i onima koji treba da uživaju benefite njene primjene.

Podsjetiću da je Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore održao nekoliko sjednica na kojima se razgovaralo o primjeni ove rezolucije, ali i da je u junu 2010. godine u saradnji s Odborom za bezbjednost i odbranu održan Cetinjski parlamentarni forum na temu Žene, mir i bezbjednost - deset godina od usvajanja Rezolucije 1325. Cetinjski parlamentarni forum je organizovao ovu konferenciju sa ciljem bolje implementacije i poštovanja Rezolucije 1325 i njoj pratećih rezolucija, razmijene regionalnih i međunarodnih iskustava kad je u pitanju učešće žena u sistemu bezbjednosti i definisanja budućih aktivnosti na ovom polju. Tada je usvojena zajednička izjava u kojoj je prepoznata potreba da u cilju potpunog sprovođenja Rezolucije 1325, osim toga što parlamenti treba da uspostave tješnju saradnju, države učesnice ovog foruma treba i da usvoje akcione planove u cilju implementacije Rezolucije 1325.

Znam da je Vlada u februaru usvojila Akcioni plan, ali znam da se u institucijama i ranije radilo na primjeni ove rezolucije, a prije svega u Ministarstvu odbrane i Vojsci Crne Gore koji imaju značajne rezultate. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.03.17 14:10:35)

Zahvaljujem.

Dajem riječ ministru Boškoviću.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (29.03.17 14:10:43)

Gospođo Drobnjak,

Zahvaljujem na postavljenom pitanju. Možda ne previše atraktivno, ali svakako jedno veoma značajno pitanje koje ste danas pokrenuli.

Odgovor na Vaše pitanje možda bi najbolje dao jedan dio iz mejla koji je kapetanica Sanja Pejović dobila, koja je inače koordinator za rodnu ravnopravnost u Vojsci Crne Gore, od gospođe Stefani Nikol, koja ima istu funkciju u NATO-u, koji kaže: "S moje tačke gledišta vi ste jedna od najboljih NATO zemalja u pogledu integracije rodne perspektive i definitivno mora biti naglašeno da je ovo jedna od jakih prednosti za Crnu Goru. Stoga, u maju tokom zadnje zvanične konferencije za pristup mora vam se odati priznanje za ovu oblast."

Lijepo rečeno, ali kao što i Vi znate i ja znam, ima dosta toga pred nama u Ministarstvu odbrane i u Vojsci Crne Gore što moramo sprovesti i dalje kako bi Rezolucija 1325 zaista doživjela potpunu afirmaciju kada je Vojska Crne Gore i Ministarstvo odbrane u pitanju. Pogotovo se to odnosi na veće prisustvo žena u Vojsci Crne Gore.

Ja ne bih sad navodio sve akcione planove, to će Vam dati u pisanom odgovoru, ako već nijeste dobili pisani odgovor, samo bih o konkretnim podacima, o prisustvu žena u bezbjednosnom sektoru kada je Ministarstvo odbrane u pitanju, pa će početi sa sljedećim podacima. Dakle, na dan 1.03. 2017. godine u Ministarstvu odbrane ima 44,34% zaposlenih žena. Nešto više od ovog broja su žene sa završenim visokim obrazovanjem, u rangu su samostalnih savjetnika i obavljaju najsloženije poslove za koje je potrebna posebna stručnost i samostalnost u radu.

Kada je u pitanju Vojska Crne Gore, na dan 1.03.2017. godine zaposleno je 9,09% žena. Od toga 40 žena su profesionalni vojnici po ugovoru, 17 žena su podoficiri, 11 žena su oficiri i 100 žena su civilna lica.

Na nivou sistema odbrane cjelokupnog Ministarstva odbrane i Vojske Crne Gore ukupno žena je 12,69%.

Na inostranim vojnim akademijama trenutno se školuje sedam žena kadetkinja.

Ono što je za ponos svih nas ovdje jeste da prva osoba iz Crne Gore koja je dobila

stipendiju West Point akademije je upravo žena. Do sada su pet žena učestvovale u mirovnim misijama.

Budžetom Ministarstva opredijeljena su sredstva za realizaciju aktivnosti iz oblasti rodne ravnopravnosti u Ministarstvu odbrane i Vojsci Crne Gore.

U Vojsci Crne Gore imamo 11 oficira, 17 podoficira, kao što sam rekao, 40 vojnika po ugovoru i 100 civilnih lica kada su u pitanju žene.

U Ministarstvu odbrane državnih službenika i namještenika je 94. Dakle, ukupno u sistemu odbrane 262 osobe su ženskog pola. Hvala.

PREDsjedavajući Branimir Gvozdenović (29.03.17 14:14:15)

Zahvaljujem.

Imamo dodatni komentar poslanice Drobnjak.

Nada Drobnjak (29.03.17 14:14:19)

Hvala.

Nažalost, rekli ste da ovo nije tako atraktivna tema, ali jeste važna i dobija na svojoj atraktivnosti time što i druge institucije, ne samo Ministarstvo odbrane i Ministarstvo unutrašnjih poslova će krenuti sa primjenom Akcionog plana, a samim tim i na većoj promociji i primjeni Rezolucije 1325.

Želim samo da potenciram na nečemu što je jako važno, a to je koliko je važno i obrazovanje o ovoj rezoluciji i zato jeste za pohvalu i to što je u instrukciji za obuku Vojske Crne Gore, kao ključnom dokumentu za obuku pripadnika Vojske, od 2013. godine kao poseban modus uvrštena i obuka iz oblasti rodne ravnopravnosti ove rezolucije. To je za pohvalu i to je dobar primjer i svima drugima. Hvala.

PREDsjedavajući Branimir Gvozdenović (29.03.17 14:15:15)

Hvala.

Na ovaj način smo završili pitanja koja su se odnosila na ministra Boškovića.

Sad prelazimo na tri pitanja koja su vezana za Ministarstvo unutrašnjih poslova i ministra Nuhodžića.

Prvo pitatnje postavlja Andrija Popović, drugo Luiđ Škrelja, a treće Marta Šćepanović.
Izvolite, poslanice Popoviću.

Andrija Popović (29.03.17 14:15:39)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovana Skupština, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Poslaničko pitanje ministru unutrašnjih poslova gospodinu Mevludinu Nuhodžiću glasi: Zašto se ne poštuje Zakon o javnim okupljanjima i dijelu zatvaranja za saobraćaj Bulevara Svetog Petra Cetinjskog, žile kucavice Podgorice i saobraćajne blokade Glavnog grada koja gotovo permanentno traje posljednjih 18 mjeseci i veoma remeti život građana i gostiju?

Da li odgovornost leži samo u Ministarstvu unutrašnjih poslova i Upravi policije, ili još u nekim državnim i lokalnim organima?

Obrazloženje: Crna Gora je već 18 mjeseci u poluvanrednom stanju, a svakodnevni miran život građana narušen je. Od započetih protesta Demokratskog fronta u septembru 2015. godine takvo stanje je permanentno. Na sceni je političko nasilje prema građanima i građankama na koje očigledno niko nema odgovor i za koje niko nema rješenje.

Čudna je podrška dijela vlasti takvom haosu na ulicama, kroz dopuštanje zatvaranja žile kucavice Podgorice Bulevara Svetog petra Cetinjskog, gotovo konstantno od septembra 2015. godine, a suprotno važećim zakonskim propisima.

Da podsjetim, Zakon o javnim okupljanjima u članu 10 kaže - Izuzetno od člana 9 ovog zakona mirno okupljanje ne može se održati, i onda idu oni stavovi bolnice, dječji vrtići, u blizini, a posebno stav pet na auto putevima, magistralnim, regionalnim i lokalnim putevima na način kojim se ugrožava bezbjednost saobraćaja. Šest stav, na drugim mjestima ako bi to, s obzirom na vrijeme, broj učesnika ili karakter okupljanja moglo ugroziti kretanje i rad većeg broja građana.

Liberali, kao osvijedočeni demokrati, pobornici napredne politike modernog svijeta, nepobitno zalažu se za slobodu okupljanja i javnog izražavanja bunta i nezadovoljstva građana. Međutim, plašimo se da sve što smo prethodno naveli svedoči o tome da ovdje postoji zloupotreba takvog prava, a nikad nećemo očutati takve zloupotrebe pravnog poretku i pokušaj destabilizacije sistema, pravila i normalnog i mirnog života građana.

Dakle, nadležni moraju prestati sa eventualnim kalkulacijama i sprovesti pravni poredak u djelu i pokazati da li pravna država postoji ili ne postoji.

Kasnije ću u komentaru nastaviti. Zahvaljujem.

PREDSEDJAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (29.03.17 14:18:44)

Hvala.

Ministre, imate riječ.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ (29.03.17 14:18:50)

Zahvaljujem, poštovani potpredsjedniče.

Uvaženi poslaniče Popoviću,

Uvažavam Vaše komentare date kroz prvo pitanje. Saglasan sam sa Vašom ocjenom da javna okupljanja na dionici u Bulevaru Svetog Petra Cetinjskog remete svakodnevne potrebe građana i posjetilaca Podgorice i krše njihova prava i slobode. Smatram da se navedenim okupljanjima, koja za posljedicu imaju potpunu blokadu ključne gradske saobraćajnice u dužem vremenskom periodu, ozbiljno ugrožava bezbjednost imovine i lica, kao i preopterećenja ostalih gradskih saobraćajnica. Takođe se narušava sigurnost građana kroz otežanu, brzu, sigurnu i pouzdanu intervenciju organa reda, prevashodno policije, ali i ostalih službi spašavanja, vatrogasaca, spasioca u sprečavanju krivičnih djela i prekršaja i onemogućavanja da pravovremeno stignu do odredišta i reaguju. Krši se i ustavno zajemčena sloboda kretanja iz člana 39 Ustava onemogućavanjem ostalih građana u ostvarivanju prava da najbrže, najlakše i na najlakši način dođu do stana, kuće, posla, kao i sloboda preduzetništva iz člana 59 Ustava onemogućavanjem normalnog obavljanja privredne djelatnosti posebno u drumskom saobraćaju, funkcionišanje taksi službi, prevoznika, komunalnih službi i sl.

Međutim, moram istaći da Ministarstvo unutrašnjih poslova i Uprava policije u potpunosti dosljedno postupa u skladu sa Ustavom i zakonom o javnim okupljanjima i u kontinuitetu preduzima aktivnosti u okviru svojih nadležnosti.

Naime, Ustav Crne Gore u članu 6 propisuje da Crna Gora jemči i štiti prava i slobode, te da su ona nepovrediva. U tom pravcu član 52 garantuje slobodu okupljanja kroz jemstvo slobode mirnog okupljanja, bez odobrenja uz prethodnu prijavu nadležnom organu.

Ustavnu normu dalje razrađuje i konkretizuje član 6 Zakona o javnim okupljanjima i javnim priredbama, propisujući da je prostor prikladan za javno okupljanje i javnu priredbu, javno mjesto pristupačno i prikladno za okupljanje lica čiji broj i identitet nije unaprijed određen i na kojem okupljanju lica ne dovodi do ugrožavanja ljudskih prava i sloboda i posebnih manjinskih prava i sloboda drugih lica, zdravlja lica, bezbjednosti lica i imovine.

Zakon navodi da nije prikladan prostor koji se nalazi na udaljenosti 10 metara od objekta u kojem je smještena Vlada Crne Gore, odnosno na udaljenosti 15 metara od objekta u kojem su smješteni Skupština Crne Gore, Predsjednik Crne Gore i Ustavni sud Crne Gore. Ovakva zakonska formulacija je poslužila kao pogodno sredstvo, i tu se slažem sa Vama, da pod prigodnim prostorom obuhvate svako javno mjesto mimo navedenih udaljenosti, pa i magistralne puteve i gradske saobraćajnice. Smatram da se navedeno ekstremno tumačenje pojma prikladan u praksi pokazalo kao loše i podložno zloupotrebama, te da je u pojedinim situacijama koje i Vi navodite preraslo u svoju suprotnost - zloupotrebu prava. Čak i Evropski sud za ljudska prava daje pravo državi i ne smatra da su mjere ograničenja neproporcionalne ako se ograniči prostor na kojem se vrše okupljanja, ali tako da to ne utiče na mogućnost slobode izražavanja. To je predmet iz suda u Strazburu, presude iz slučaja Stankov iz 2001. godine. A prikladan prostor mimo saobraćajnice: trotoar, park, javna površina i dalje pruža mogućnost slobodnog izražavanja, ispunjava osnovni cilj ustavne garancije, slobode okupljanja, skretanja pažnje i iskazivanja stava.

Ponavljam, Vlada i Ministarstvo unutrašnjih poslova neće odustati od namjere da spriječe i suzbiju svaki vid protivpravnog ponašanja ispunjavajući na taj način svoju obavezu (Prekid) slobode i prava svih građana pod jednakim uslovima i sagledavajući ovaj član 6 u fokusu prikladnosti i međunarodnih standarda koje se odnose na prikladan prostor.

Na kraju, sam zakon je dobar onoliko koliko je primjenjiv, a s obzirom da Zakon o javnim okupljanjima i javnim priredbama pokazuje određene manjkavosti, u tom smislu Ministarstvo će u najkraćem roku formirati radnu grupu koja će raditi na unapređenju određenih rješenja kako bi se kreativno tumačenje i izigravanje propisa onemogućilo.

Dakle, mislim da sam u odgovoru bio jasan, prihvatom Vaše opservacije i Vaše stavove. Radi se o zakonskim rješenjima koja se mogu kreativno tumačiti. Suština je ovdje da se javna okupljanja, iskazivanje protesta, drugačijeg mišljenja dešava na prikladnim prostorima, na prostorima koji ne ugrožavaju slobodu i prava drugim. Nema apsolutnog prava na okupljanje ni u međunarodnim konvencijama. Ne postoji ni u našem Ustavu apsolutno pravo na okupljanje, pravo na okupljanje koje ugrožava slobodu i pravo drugom. Tako da vjerujem da ćemo kroz sagledavanje ovih zakonskih rješenja doći do rješenja da poštujemo sve međunarodne standarde a da onemogućimo zloupotrebu javnog okupljanja. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVVIĆ (29.03.17 14:25:48)

Hvala, ministre.

Komentar poslanika Popovića.

ANDRIJA POPOVIĆ (29.03.17 14:25:53)

Zahvaljujem, ministre.

Mogu reći da sam potpuno zadovoljan Vašim odgovorom, a apsolutno nezadovoljan stanjem koje traje već 18 mjeseci. Dakle, ponavljam, mi smo u poluvanrednom stanju od septembra 2015. godine od kada je zbog kontradiktornih zakonskih rješenja data dozvola, MUP je dao dozvolu, Uprava policije, na neki način su umiješani i lokalni organi, da se može zatvoriti Bulevar Svetog Petra Cetinskog od Pošte do mosta, čime se blokira na naki način čitav glavni grad Podgorica. Zbog onih koji ne znaju, to je bulevar koji ima po dvije trake u jednom pravcu i kad se taj dio blokira, dolazi do totalnog saobraćajnog haosa.

U tih 18 mjeseci daju se dozvole različitim kategorijama, političkim, socijalnim, tako da, sportskom terminologijom rečeno, izgleda kao da nabacujemo na volej mi iz vlasti onima koji hoće da izazovu i naprave takav haos.

Stanovnici Podgorice, gosti, svakodnevno 300.000 ljudi cirkuliše u okviru glavnog grada. Moramo hitno, izvršna, zakonodavna vlast da radimo da otklonimo, ako ima tih kontradiktornih zakonskih rješenja, više se nikako ne smije dopustiti situacija koja već nekoliko puta traje 18 mjeseci, gotovo permanentno traje par mjeseci, pa se izvjesno vrijeme prekine, pa opet par mjeseci, itd.

Molim Vas da se na tim zakonskim rješenjima odmah radi kako više ne bismo doveli grad, stanovnike, čitavu Crnu Goru u takvo poluvanredno stanje. Zahvalujem.

PREDsjedavaJući BRANIMIR GVOZDENoviĆ (29.03.17 14:28:47)

Hvala poslaniku Popoviću.

Sljedeće pitanje postavlja poslanik Luiđ Škrelja.

LUIĐ LJUBO ŠKRELJA (29.03.17 14:28:58)

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Na početku da kažem da Vaše predsjedavanje Skupštinom daje poseban pečat efikasnom radu ionako efikasnoj Skupštini.

Uvaženi potpredsjedniče Vlade, uvaženi ministre Nuhodžiću, Janoviću i ostali prisutni, uvažene koleginice i kolege, poštovane građanke i građani,

Imam jedno poslaničko pitanje za gospodina Nuhodžića, ministra unutrašnjih poslova, kojem želim na početku da zahvalim što je moje poslaničko pitanje zavrijedilo njegovu pažnju.

Da li Vlada Crne Gore razmatra mogućnost potpisivanja sporazuma sa Vladom Albanije o posebnom režimu pograničnog saobraćaja na graničnom prelazu Sukobin - Murićani po modelu režima državne granice Crne Gore sa Republikom Hrvatskom na graničnom prelazu Debeli briješ - Karasovići kako bi građani Ulcinja i Bara i obrnuto Skadra granicu prelazili bez zadržavanja posebno u ljetnjim mjesecima?

Obrazloženje: Potpisivanjem sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Albanije o pograničnom saobraćaju državljanji Crne Gore koji žive u pograničnom području državne granice sa Albanijom u opština Ulcinj i Bar mogu da prelaze granicu sa pograničnom propusnicom. Nakon potpisivanja sporazuma, Ministarstvo unutrašnjih poslova bi imalo obavezu da obavijesti državljanje Crne Gore koji žive u ovom pograničnom području o načinu podnošenja zahtjeva i dobijanju pogranične propusnice.

Posebno je značajno riješiti ovo pitanje zbog stanovnika koji žive u pograničnoj oblasti koji iz razloga rodbinskih odnosa često prelaze granicu. Takođe, svjedoci smo da su u toku turističke sezone višečasovni zastoji na ovom graničnom prelazu što ometa redovan život stanovnika opština Ulcinj i Bar, a indirektno utiče na normalno odvijanje turističke sezone. Odgovor tražim u pisanoj formi.

Unaprijed Vam zahvalujem.

PREDsjedavaJući BRANIMIR GVOZDENoviĆ (29.03.17 14:31:20)

Hvala. Ministre, izvolite.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ (29.03.17 14:31:24)

Hvala poslaniku Škrelji na postavljenom pitanju.

Između Crne Gore i Republike Albanije funkcionišu sljedeći granični prijelazi: zajednički granični prijelaz Sukobin - Murićani za međunarodni drumski saobraćaj, koji je u skladu sa Sporazumom između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije izgrađen na teritoriji Albanije; granični prelaz Božaj - Hani Hoti za međunarodni drumski saobraćaj; granični prelaz Grnčar - Baškim za međunarodni drumski saobraćaj i Tuzi - Bajze za granični željeznički saobraćaj.

Sporazum između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o uzajamnom putovanju državljanu od 06. novembra 2009. godine i izmjene i dopune ovog sporazuma od 14. novembra 2011. godine zaključen je sa ciljem da se pojednostave procedure prelaska državne

granice. Ovim sporazumom omogućeno je prelaženje državne granice svim državljanima Crne Gore i Republike Albanije se biometrijskom ličnom kartom. Sporazum je zaključen na prijedlog crnogorske strane kako bi se stanovništvu koje živi u pograničnom području omogućilo efikasnije prelaženje državne granice, ali tokom pregovora na zaključivanju ovog sporazuma postignuta je saglasnost da se to omogući svim državljanima Crne Gore i Republike Albanije. Nakon ulaska Republike Hrvatske u Evropsku uniju na vanjskim granicama Evropske unije prelaženje državne granice između Crne Gore i Republike Hrvatske omogućeno je samo sa putnom ispravom.

Dakle, građanima Crne Gore sa područja pograničnih opština Herceg Novi, Kotor i Tivat od tada više nije omogućeno da granicu prelaze sa ličnom kartom kako je to bilo regulisano ranije Protokolom između Savezne Vlade Savezne Republike Jugoslavije i Vlade Republike Hrvatske o privremenom režimu uz južnu granicu između dvije države.

Sporazum između Vlade Republike Crne Gore i Savjeta ministara Albanije o otvaranju zajedničkog graničnog prelaza Sukobin - Muričani potpisani je 17. januara 2007. godine u Ulcinju. Strane potpisnice ovog sporazuma dogovorile su se da se zajednički granični prelaz izgradi na teritoriji Republike Albanije u mjestu zvanom Muričani. Nakon izgradnje zajedničkog graničnog prelaza Sukobin - Muričani na teritoriji Republike Albanije, 18. juna 2008. godine otvoren ovaj zajednički granični prelaz.

Ministri unutrašnjih poslova Crne Gore i Republike Albanije potpisali su istog dana u Muričanima protokol između Vlade Crne Gore i Savjeta ministara Republike Albanije o vršenju aktivnosti zajedničke granične kontrole na zajedničkom graničnom prelazu Muričani - Sukobin. Zajednički granični prelaz projektovan je za međunarodni putnički saobraćaj kapaciteta 500.000 putnika na godišnjem nivou. Međutim, 2016. godine preko ovog zajedničkog graničnog prelaza registrovano je 2.116.149 prelazaka putnika i 566.073 prelazaka motornih vozila, što ukazuje da je četiri puta više registrovanih prelazaka putnika i vozila od njegovog projektovanog kapaciteta. Ovaj zajednički granični prelaz funkcioniše po principu - jedno zaustavljanje jedna kontrola policijska i carinska.

Graničnim prelazima u Republici Albaniji gazduje i njima upravlja Ministarstvo finansija, Uprava carina Republika Albanije. Na sastanku zajedničke ekspertske komisije za sprovođenje ovog sporazuma održanog u 2016. godini predstavnici Uprave carina Republike Albanije prezentovali su idejni projekat za rekonstrukciju ovog graničnog prelaza, koji obuhvata prije svega proširenje saobraćajne infrastrukture u cilju stvaranja uslova za odvijanje i robnog prometa. Dinamika rekonstrukcije zajedničkog graničnog prelaza zavisi od albanske strane, jer se cijelokupna zona zajedničkog graničnog prelaza nalazi na teritoriji Republike Albanije. Kad albanska strana izvrši rekonstrukciju saobraćajne infrastrukture na zajedničkom graničnom prelazu Muričani-Sukobin, kada se izvrši rekonstrukcija međunarodnog putnog pravca od Sukobina do Ulcinja na crnogorskoj strani i rekonstrukcija putnog pravca od Muričana do Skadra na albanskoj strani, stvorice se uslovi za dalje pojednostavljenje procedura prelaska državne granice u prekograničnom režimu.

Ministarstvo unutrašnjih poslova iniciraće potpisivanje sporazuma o pograničnom saobraćaju sa Republikom Albanijom kojim će biti omogućeno prelaženje državne granice i sa pograničnom propusnicom (Prekid) režimu pograničnog saobraćaja stanovništva koje živi u pograničnom području obje države nakon rekonstrukcije i povećanja kapaciteta na ovom zajedničkom graničnom prelazu. Saradnjom i zajedničkim radom graničnih policija na ovom graničnom prelazu omogućiće se stanovništvu koje živi u pograničnom području pojednostavljeno prelaženje državne granice kao i do sada kad god to dozvoljava frekvencija saobraćaja u oba smjera.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.03.17 14:36:25)

Hvala, ministre.

Komentar ima poslanik Škrelja.

LUIĐ LJUBO ŠKRELJA (29.03.17 14:37:02)

Samo imam riječi zahvalnosti za gospodina Nuhodžića.

Više sam nego zadovoljan dobijenim odgovorom, a i zadovoljan sam što se na tako odgovornom mjestu nalazi čovjek kao što je gospodin Nuhodžić, sa kojim ćemo završiti i početi nove projekte i sve ono što je u opštem interesu za građane države Crne Gore. Hvala.

PREDsjedavajući BRANIMIR GVOZDENoviĆ (29.03.17 14:37:24)

Zahvaljujem.

Treće pitanje za ministra unutrašnjih poslova imamo od poslanice Marte Šćepanović. Poslanice Šćepanović, izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (29.03.17 14:37:37)

Zahvaljujem Vam, potpredsjedniče.

Moje pitanje upućeno ministru Nuhodžiću glasi:

Šta je Ministarstvo unutrašnjih poslova kao nadležno preduzelo po pitanju adekvatne pripreme za požarnu sezonu 2017. godine?

Obrazloženje: Šumske požare su požari prouzrokovani prirodnim ili ljudskim faktorom koji sagorijevaju šumsku vegetaciju, koji predstavljaju stalnu opasnost, prvenstveno za ljudske živote, za naseljena mjesta, za gubitak šuma i šumskog zemljišta. Ono što zabrinjava je da su ovi požari u posljednje vrijeme sve učestaliji. Dovoljno je da se sjetimo u kom su obimu požari zahvatili Crnu Goru 2007., 2009. i 2012. godine. Većina šumskih požara je rezultat ljudske napažnje, kao i namjerno izazivanje ovih požara zbog obradivog zemljišta koje kasnije veliki broj dobrovoljaca i obučenih vatrogasaca ugasi posle mnogo vremena i mnogo uloženog naporu, a o šteti koja je namijenjena da ne govorimo.

Takođe, u prethodnim godinama naročito na teritoriji primorskih opština prilikom požara na otvorenom prostoru dolazilo je i do detonacija što je dodatno otežavalo posao vatrogascima, spasiocima i avio - helikopterskoj jedinici MUP-a. Upoznati smo, naravno, sa uspostavljanjem operativno-komunikacionog centra 112 u punom kapitetu i značajno je unaprijeđen ovaj važan resurs sistema zaštite i spasavanja, ali je ostao, makar za građane, nejasan način upravljanja informacijama i koordinacije u slučaju požara većih razmjera, kao i koliko je u ovom periodu sistem ojačan po ovom pitanju. Takođe je činjenica da naše protivpožarne službe imaju zaista dobro obučene kadrove, ali i nedostatak materijalnih sredstava (Prekid) odgovarajuću mobilnost u smislu brzog dolaska na lokacije šumskih požara u zabačenim planinskim djelovima s lošim putevima.

Iz svih ovih razloga mislim da je važno zbog građana da dobijem odgovor koje mjeru Ministarstvo unutrašnjih poslova preuzima sada kako bi preduprijedilo požare u 2017. godini. Hvala vam.

PREDsjedavajući BRANIMIR GVOZDENoviĆ (29.03.17 14:40:10)

Hvala, koleginice Šćepanović.

Izvolite, ministre.

MEVLUDIN NUHODŽIĆ (29.03.17 14:40:18)

Hvala, poslanice Šćepanović, na postavljenom pitanju. Pokušaću da odgovorim.

Kada su u pitanju preventivne aktivnosti na zaštiti od požara, Ministarstvo unutrašnjih poslova, tj. Direktorat za vanredne situacije je izradio Nacionalni plan za zaštitu i spašavanje od požara. Petnaest opština ima izrađene opštinske planove za zaštitu i spašavanje od požara, a izrađeno je i preko 100 preduzetnih planova za zaštitu i spašavanje od požara. U finalnoj fazi je

izrada pravilnika o mjerama zaštite šuma od požara, u skladu sa članom 49 stav 2 Zakona o šumama u saradnji s Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja. Pravilnik treba da propiše tehničke, preventivne i druge mjere zaštite šuma od požara, pitanje ranog otkrivanja i dojave šumskog požara, kao i aktivnosti vezane za pravovremeno djelovanje u gašenju šumskog požara.

Radi adekvatne pripreme za požarnu sezonu u Direktoratu za vanredne situacije MUP-a organizovaće se sastanci sa predstavnicima Ministarstva poljoprivrede, Uprave za šume, Javnog preduzeća "Nacionalni parkovi Crne Gore" i komandirima opštinskih službi za zaštitu i spašavanje radi dogovora oko zajedničke aktivnosti i koordinacije u cilju adekvatnog postupanja u požarnoj sezoni. Intenzivno se vrši razmjena informacija sa nadležnim institucijama za zaštitu i spašavanje iz regiona radi smanjenja rizika od požara u prekograničnom području. Intenzivirani su inspekcijski pregledi u oblasti potencijalno ugroženih područja od požara prilikom kojih se nalaže mјere koje je neophodno sprovesti u cilju smanjenja rizika od požara sa rokovima za otklanjanje uočenih nedostataka kod fizičkih i pravnih lica.

Važno je istaći da opštine donose naredbe o zabrani paljenja vatre na otvorenom prostoru. Naredbom se određuju mјere za otklanjanje opasnosti od požara. U okviru Direkcije avio-helikopterske jedinice Direktorata za vanredne situacije MUP-a obavljaju se potrebne aktivnosti u cilju pripreme i stavljanja u operativnu funkciju tri aviona za gašenje požara. Napominjemo da je u novembru 2016. godine nabavljen novi protipožarni avion koji će u narednom periodu biti značajna podrška u gašenju požara na otvorenom prostoru.

Vrlo važan resurs za gradjenje i ukupno za sistem predstavlja Operativno-komunikacioni centar, o čemu ste i Vi govorili, 112, Direktorata za vanredne situacije MUP-a. Njegova funkcionalnost se potvrdila tokom ljetnje sezone 2016. godine kako zbog prijavljivanja većeg broja požara, tako i zbog traženja pomoći turista, jer je broj 112 jednostavni evropski broj za hitne situacije. Inače, Operativno-komunikacioni centar 112 u prošloj godini primio je 164.000 poziva i koordinirao sa 29 akcija spašavanja na planinama, u kojima je spašeno preko 70 lica. Njegovim puštanjem u rad u punom kapacitetu značajno je urađeno na povećanju bezbjednosti građana i turista koji dolaze u Crnu Goru jer broj je dostupan i odmah nakon prijema poziva preuzimaju se neophodne mјere na koordinaciji i sprovođenju aktivnosti sa nadležnim službama sistema zaštite i spašavanja, shodno standardima i operativnim procedurama.

Radi daljeg jačanja kapaciteta OKC-a i dalje nadgradnje sistema zaštite i spašavanja u okviru NATO programa "Nauka za mir i bezbjednost", otpočelo se sa aktivnostima na implementaciji projekta civilne napredne regionalne koordinacije u hitnim situacijama. Cilj ovog projekta je povezivanje državnih operativnih komunikacionih centara 112 Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Makedonije zbog efikasnije prekogranične saradnje, razmjene podataka o prekograničnim incidentima itd. Takođe, ovim projektom će se uvezati sve jedinice prvog odgovora i ostale relevantne institucije u sistemu zaštite i spašavanja u jedinstven sistem za komunikaciju, koordinaciju i razmjenu podataka.

Prilikom gašenja požara na otvorenom prostoru, nekada se nađu i neeksplodirana ubojna sredstva koja predstavljaju ozbiljnu opasnost ne samo za vatrogasce spasioce, već i za građane. Ljudski materijalni resursi za zaštitu od neeksplodiranih ubojnih sredstava Direktorata za vanredne situacije i MUP-a do 2013. godine bili su vrlo skromni. Jedan službenik se bavio ovom problematikom s opremom koja nije bila adekvatna. Danas se ovim pitanjem bavi potpuno obučena i opremljena grupa od pet izvršilaca, a oprema i obuka su posljedica realizacije projekta s NATO-om, sprovođenjem različitih aktivnosti u okviru NATO projekta, poboljšanjem kapaciteta na polju pronalaženja transporta i uništavanja neeksplodiranih ubojnih sredstava. U značajnoj mjeri je povećan stepen pripremljenosti Direktorata za vanredne situacije MUP-a za sprovođenje mјera zaštite i spašavanja od neeksplodiranih ubojnih sredstava, što direktno utiče na povećanje bezbjednosti građana i materijalnih dobara. Ukupna vrijednost ovog projekta je oko 400.000 eura.

U cilju zaštite od požara, Direktorat za vanredne situacije je realizovao jedan broj projekata kroz koje je nabavljena oprema za zaštitu i spašavanje od požara i realizovani treninzi i prekogranične vježbe za pripadnike operativne jedinice, kao i organizovane kampanje informisanja stanovništva i djece o opasnostima koje prijete od požara i drugih hazarda. Podijeljeno je 30.000 letaka o važnosti broja 112. Planirano je organizovanje kampanje pod nazivom "Mjesec zaštite od požara" radi podizanja svijesti građana o važnosti zaštite od požara. Kampanja će se sprovesti u maju u svim opštinama.

Važno je istaći da kao članica mehanizma za civilnu zaštitu Evropske unije Crna Gora može tražiti pomoć ukoliko iscrpi svoje kapacitete za reagovanje. Državama članicama mehanizma su na raspolaganju i različiti mehanizmi pomoći. Tako, na primjer, kroz mehanizam možemo angažovati jedan avion kanader Centra za koordinaciju i odgovora na vanredne situacije u Briselu, shodno procedurama.

Iz svega navedenog, možemo zaključiti da se kontinuirano sprovode aktivnosti i mjere radi zaštite od požara, kao i da Direktorat za vanredne situacije MUP-a, kao i ostali učesnici sistema zaštite i spašavanja spremno dočekuju i ovu požarnu sezonu, sa željom da požara ne bude. Hvala.

PREDSEDJAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.03.17 14:47:00)

Hvala, ministre.

Da li imamo komentar, poslanice Šćepanović? Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (29.03.17 14:47:11)

Hvala, potpredsjedniče.

Prije svega, želim da Vam zahvalim na jednom detaljnem odgovoru. Moja namjera je bila da svima nama bude jasno da sopstvenim oprezom i pažnjom otklonimo mogućnost da neko od nas sjutra bude kriv za vatrenu stihiju koja može da uništi hektare pošumljenih predjela, da se približi nekom selu ili periferiji grada, a štete su, kako sam već rekla, nemjerljive. Ovdje je izuzetno važno naglasiti da saradnja s lokalnim upravama po ovom pitanju mora biti na najvećem nivou da bi se postigli svi efekti u ovim mjerama koje ste vi pripremili za 2017. godinu.

Moje dopunsko pitanje je: Kakva je saradnja s lokalnim samoupravama; da li s njima ostvarujete dobru saradnju i koliko tehnički pomažete lokalnim samoupravama u nedostatku kadrovskih kapaciteta i tehničke opremljenosti službe i zaštite? I ovaj odgovor tražim u pisanoj formi. Hvala.

PREDSEDJAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (29.03.17 14:48:12)

Hvala. Imali smo komentar i dopunsko pitanje.

Na ovaj način smo završili pitanja koja su vezana za ministra Nuhodžića.

Prelazimo na pitanja koja su vezana za potpredsjednika Milutina Simovića.

Imamo pitanje poslanika Mirsada Murića. Izvolite.

MIRSAD MURIĆ (29.03.17 14:48:52)

Poštovani potpredsjedniče Skupštine, poštovani potpredsjedniče Vlade, ministre Nuhodžiću i ministre Janoviću, uvažene koleginice i kolege, poštovane građanke i građani Crne Gore,

Koristim priliku da postavim poslaničko pitanje potpredsjedniku Vlade i ministru poljoprivrede i ruralnog razvoja gospodinu Milutinu Simoviću:

Kakva su Vaša očekivanja u pogledu povećanja zaposlenosti u drvopreradi, imajući u vidu mjere i aktivnosti koje su Vlada i Ministarstvo preduzeli u prvih 100 dana rada Vlade?

Obrazloženje: Vlada je krajem 2016. godine i početkom 2017. godine analizirala oblast šumarstva i drvoprerade te predložila niz mjera i aktivnosti kako na suzbijanju izvoza sirovine, tako i mjere koje će doprinijeti efikasnijem radu šumarstva i drvoprerade, tj. otvaranju novih radnih mjesto. Moje pitanje je usmjereni konkretno na ovu oblast s obzirom da je drvoprerada od izuzetnog značaja za ekonomski razvoj na lokalnom nivou, primjer je moja Opština Rožaje, kao i cijele Crne Gore.

Zahvaljujem.

PREDsjedavajući BRANIMIR GVOZDENović (29.03.17 14:50:21)

Hvala.
Potpredsjedniče, izvolite.

MILUTIN SIMOVIĆ (29.03.17 14:50:27)

Hvala.

Uvaženi potpredsjedniče Parlamenta, uvažene poslanice i poslanici, dragi prijatelji,

Prije svega želim da vas pozdravim poslije jednog dužeg vremena izostanka iz Parlamenta i da ovom prilikom podržim institut poslaničkog pitanja sa molbom da ih bude još više, instituta pitanja prema izvršnoj vlasti, prema ministrima, kako bi tim pitanjima podsticali, ukazivali, sugerisali i kritikovali. Iskazujem jednu punu otvorenost u odnosu na ono što je institut poslaničkog pitanja u ovome domu.

Želim da zahvalim uvaženom poslaniku Muriću na postavljenom pitanju, da mu zahvalim posebno na interesovanju za važnu oblast kakva je oblast šumarstva i drvoprerade. Oblast koja u značajnom tangira jedan važan prirodni resurs kakve su naše šume; jedan prirodni resurs koji podrazumijeva i traži održivo gazdovanje i traži adekvatne odgovore od svih nas zajedno.

To je bila jedna posebna motivacija. Oslušnuli smo ono što je percepcija javnosti bila i odmah tokom decembra kao rezultat kontinuiranih aktivnosti koje je preduzimala i prethodna Vlada preduzeli određene mjere kako bi u tom sektoru unaprijedili stanje. Zbog toga smo već u decembru formirali međuresorsku radnu grupu čije su aktivnosti bile, prije svega, usmjerene na praćenje i kontrolu prometa drvnih sortimenata, sa osnovnim ciljem da se zaustavi već u tom momentu jedan nekontrolisan izvoz koji je bio tada prisutan i to ne slučajno. Nastao je kao rezultat odluke u našem susjedstvu na području Albanije da se zabrani eksplotacija šuma, šumskog resursa kao odgovor na nekontrolisanu eksplotaciju u dužem vremenskom periodu. U tim uslovima kada se pojavilo jedno ogromno tržište tražnje, reagovalo je tržište ponude sa područja Crne Gore i krenuli su ogromni konvoji i trupaca i ogrejnog drveta. U tom momentu smo procijenili da je potrebno organizovati jednu međuresorsknu radnu grupu, koju su sačinjavali predstavnici: Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, Uprave policije, Uprave carina, Uprave za inspekciju, Poreske uprave, predstavnici Uprave za šume i kroz jednu snažnu akciju snagom autoriteta institucija taj enorni izvoz je u tom trenutku zaustavljen.

Znali smo da treba dati i pripremiti sistemske odgovore u odnosu na ono što su izazovi u tom sektoru u ovoj godini i u narednim godinama. Zbog toga smo na nivou Ministarstva poljoprivrede pripremili, uradili i objavili novi Pravilnik o doznaci stabala za sječu, o obilježavanju i evidentiranju drvnih sortimenata kojim je unaprijeđeno praćenje prometa drvnih sortimenata, jer smo uočili da taj promet drvnih sortimenata treba dodatno urediti određenim podzakonskim aktom.

Takođe, uradili smo i dostavili smo Vladi predlog za privremenu zabranu izvoza drvene sirovine koja potiče iz šuma u državnom vlasništvu i uveli smo dozvole za izvoz drvene sirovine i šuma u privatnom vlasništvu. Ovim mjerama zaustavili smo negativne trendove koji su se ogledali u nedostatku sirovina za naše kapacitete, domaće kapacitete drvoprerade. Možemo da kažemo i da konstatujemo da imamo investicioni zamah u sektoru drvoprerade i normalno ti novi pogoni, da li je to primarna, finalna prerada, da li su to pogoni iz sektora proizvodnje peleta, peletara, tražili su sirovinu koja je, nažalost, odlazila u izvoz. Naši kapaciteti su ostajali bez sirovine, dolazilo je do rasta sirovine i ono što je posebno imalo negativan efekat koji je imao i socijalnu dimenziju - došlo je do enormnog rasta ogrejnog drveta u tom zimskom periodu i sve to zajedno je tražilo ovakvu jednu snažnu i odlučnu akciju.

Da bi se obezbijedila stabilizacija domaćeg tržišta, drvnih proizvoda, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja je u saradnji sa Ministarstvom ekonomije predložilo Vladi da se u ovoj godini na kontrolnoj listi za izvoz određenih proizvoda nađu i drveni sortimenti, pored onih uobičajnih proizvoda tipa plemenitih metala, određenih hemikalija i sl. Kazali smo - pa Crna Gora ima i te drvene sortimente koje takođe treba da zaštiti kao svoj prirodni resurs i kao osnovu za

razvoj. Zbog toga smo kao rezultat svih ovih prethodnih pravilnika i te odluke na kontrolnoj listi uveli drvne sortimente, koja podrazumijeva da je zabranjen izvoz drvnih sortimenata iz državnih šuma, a iz privatnih šuma biće omogućen izvoz ali uz dozvolu, koja će već iskustvom iz tog mjeseca kontrole onemogućiti ono što je bilo deklarisano kao sirovina iz privatne šume, a očigledno je bilo da je ta sirovina bila porijeklom iz državne šume. To porijeklo robe sada će biti definitivno detaljno ispitano. Taj privatnik koji želi neprikošnovenno da raspolaže sa svojom privatnom imovinom moraće da dokaže da je dobio dozvuku od Uprave za šume za tu količinu drvnih sortimenata, moraće da dokaže da je platio poreze i sve ono što podrazumijeva uredan prekogranični promet.

Jasno je da želimo da drvne sortimente stavimo u funkciju razvoja drvne industrije, a posljedično tome za očekivati je da će naši kapaciteti u sektoru drvoprerade imati veći obim, potrebni obim drvnih sortimenata, nadamo se i nižu cijenu, a posljedično tome imaćemo i nova radna mjesta.

Takođe, ono što smo uradili tokom ove godine, u ovih prvih par mjeseci ove godine, odlučili smo da ubrzamo procedure za oglašavanje, za oglas za jednogodišnje koncesije, oglas za eksploraciju drveta u dubećem stanju i potrudili smo se i za očekivati je da se odluke po tom oglasu donesu do kraja ovoga mjeseca kako bi oni koji dobiju te koncesije imali vremena da izvrše eksploraciju, urednu eksploraciju, održivu eksploraciju sa kontrolom nadležnih državnih organa, da plate ono što je koncesiona naknada i da kapaciteti drvoprerade dobiju potrebnu sirovinu. Paralelno sa ovim procesima radimo na konceptu razmišljanja i pripremi već određenih ideja, određenih korekcija u konceptu gazdovanja u sektoru šumarstva. Vidjećemo koji je to model. Da li je to neki kombinovani model dosadašnjih koncesija sa modelom gdje bi država mogla da uđe u jedan model privatno-javnog partnerstva, da jedan dio sortimenata posiječe i ponudi kroz berzu drveta gdje bi se pojavila određena količina drvnih sortimenata sa jasno definisanim cijenom.

Kazali smo da ćemo već u ovoj godini određena odjeljenja orijentisati za takav model. Pilotiraćemo tu ideju da vidimo kako to funkcioniše i vjerujemo da ćemo u narednom periodu ponovo u komunikaciji sa ovim domom u dijelu potrebe izmjena u zakonodavstvu, zajednički tražiti rješenje koje će biti na dobro razvoja ekonomije u ovoj oblasti.

Još jednom želim da zahvalim na postavljenom pitanju uvaženom poslaniku Muriću.

PREDSEDJAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC (29.03.17 14:59:21)

Hvala i Vama na sadržajnom odgovoru.

Da li postoji potreba za komentarom?

Izvolite, poslaniče.

MIRSAD MURIĆ (29.03.17 14:59:25)

Zahvaljujem gospodinu Simoviću, potpredsjedniku Vlade i ministru, na iscrpnom odgovoru. Odgovorom sam u potpunosti zadovoljan, nemam komentara. Hvala.

PREDSEDJAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIC:

Kao što je naglasio potpredsjednik Simović, jako je važna komunikacija između Vlade i Parlamenta.

Pored tri pitanja koja su bila u okviru Premijerskog sata, imamo i 30 poslaničkih pitanja. Većina tih poslaničkih pitanja već su dobila i odgovore u formi koja je tražena. Zahvaljujemo potpredsjedniku Simoviću. Na ovaj način smo završili pitanja koja su vezana za njega.

Prema izmijenjenom planu, prvo imamo ministra Janovića, a poslije toga ministra Darmanovića i ministricu Pribilović. Zamolio bih Mihaila Andušića da postavi pitanje ministru Janoviću.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (29.03.17 15:00:33)

Poštovane kolege, poštovani predstavnici Vlade,

Na osnovu članova 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru sporta Nikoli Janoviću postavio sam sljedeće poslaničko pitanje:

Poštovani ministre, molim Vas da kao prvi čovjek resora sporta u Vladi date lični osvrt na problem fluktuacije vrhunskih sportista u nacionalne timove drugih reprezentacija, kao i da li, eventualno, postoje mehanizmi čijom bi se primjenom potencijalno mogle smanjiti ovakve vrste gubitaka za crnogorski sport?

Kratko će obrazložiti svoje pitanje. Nacionalni sport i uspjesi koji su godinama unazad postignuti na najvećem nivou u ovoj oblasti mogu se smatrati jednim od najznačajnijih reprezenata naše države u svijetu. Nažalost, uvezši u obzir populaciju, a samim tim i broj vrhunskih sportista u Crnoj Gori, u periodu od sticanja nezavisnosti do današnjeg dana značajan broj naših sportista donijeli su odluku da nastupaju pod nacionalnim zastavama drugih država. Ovi slučajevi posebno su izraženi u sportovima u kojima su naši nacionalni timovi postizali značajne uspjehe, kao što su muški vaterpolo i muški rukomet. Posljednjim karakterističnim primjerima ovog problema svjedočili smo unazad svega par sedmica, pa čak i u toku jučerašnjeg dana kada smo bili u prilici da vidimo tri karakteristična slučaja u Rukometnom savezu, odnosno u muškoj rukometnoj reprezentaciji.

Zamolio bih Vas da ovom prilikom pokušate da date neki lični osvrt, a i da makar pokušate da odgovorite na drugi dio pitanja. Zahvaljujem.

NIKOLA JANOVIĆ (29.03.17 15:02:23)

Uvaženi potpredsjedniče Skupštine, poslanici i poslanice, poštovani građani i građanke Crne Gore,

Zahvaljujem uvaženom poslaniku Anđušiću na pitanju koje, pored toga što danima izaziva sportsku i medijsku, vidim probudilo je i pažnju Parlamenta. Smatram da je Skupština najrelevantnija adresa da i ovo pitanje osvijetlimo iz što je moguće više uglova. Siguran sam i u to da bi opozicioni poslanici učešćem u raspravi pružili šansu konstruktivnije diskusiji o ovoj izuzetno važnoj temi. No, propuštena šansa ne postoji jer ako je oni ne iskoriste, neko drugi, vjerujem, hoće sigurno.

Zaigrati za neki inostrani klub samo zato što daje više nije isto što iz istog razloga svoju reprezentaciju zamijeniti drugom. Ovo prvo kao bivši sportista svakako da razumijem jer i na tržištu sporta važi zakon ponude i potražnje. Nemam, međutim, razumijevanja za ovo drugo. Rekao sam nedavno, ponoviću ovdje u crnogorskem Parlamentu, ne može se trgovati grbom svoje zemlje ma šta god bio razlog koji nekog reprezentativca natjera da skine crnogorski i obuče dres druge države. To govorim iz vlastitog iskustva. Tokom dugogodišnje profesionalne karijere dobijao sam pozive svjetskih vaterpolo sila da zaigram za njihove reprezentacije. Možda sam se sa njima mogao okititi još kojim evropskim, svjetskim, pa i olimpijskim zlatom. Ali ne! Takve sam ponude kategorično odbijao jer je to vrijeđalo moj patriotski ponos i pripadnost Crnoj Gori u kojoj sam rođen, u kojoj sam odrastao, školovao se, osnovao porodicu koja mi je utabala put da kao kapiten reprezentacije stignem do cilja i sa svojim saigračima osvojam vrh evropskog vaterpola, a da bi nakon svega i karijeru završio pod crnogorskom zastavom. Smatram da reprezentativci ma koje vjere i nacije bili na taj način dokazuju vjernost, odanost i ljubav prema državi, djelima, a ne riječima.

Zato, smatram da sa svojom zemljom o tom pitanju nema nagodbe, jer dres na kojem piše - Crna Gora nema cijenu ma ko ga nosio, bilo da smo Crnogorci, Hrvati, Srbi, Bošnjaci ili Albanci. Ima li većeg apsurda nego da sportista koji bi po prirodi stvari trebao da bude reprezentativac Crne Gore, pogнуте glave ne pjeva svoju, a uzdignuta čela sluša tuđu himnu? Možete li zamisliti jednog Mesija da igra za Španiju ili jednog Ronald da ne igra za Portugal? Može i Savić, kao jedan od najboljih odbrambenih igrača današnjice, zaigrati za drugu državu, ali ne želi, neće. Mogli su to učiniti Jovetić, Zlatičanin i mnogi naši vrhunski sportisti poput rukometaša Kapisode i

njegovih sledbenika kakvi su danas Ševaljević i Čavor, ali nisu već su na vlastitom primjeru kao najbolji ambasadori Crne Gore svima očitali lekciju kako se voli svoja zemlja, kako se za nju igra i bori. Oni bi trebali da posluže kao primjer i budu uzor svoj djeci i omladini koji sanjaju da jednog dana obuku dres Crne Gore kako se brane boje reprezentacije.

Rukometaši Borožan, Simić, Lipovina posljednji su iz plejade crnogorskih vrhunskih sportista koji su objavili da će uzeti ispisnicu iz crnogorske reprezentacije. Prije nego što to i formalizuju, kao ministar sporta koliko i sjutra pozvaću ih da zvanično porazgovaramo kako bih iz prve ruke čuo šta ih navodi na takvu odluku. Svako iz svojih razloga. Ranije su to, prisjetimo se, učinili rukometaši Vujović, Marković, Stojanović, vaterpolisti: Prlainović, Mandić, Subotić, košarkaši Pavlović i Mirotić. Nijesmo srečni zato što su otišli, jer i za državu veću od naše ovo bi bio gubitak. I baš kao što van granica Crne Gore živi još jedna Crna Gora, tako, nažalost, crnogorskog sporta za tuđinu igra još jedna reprezentacija Crne Gore. Ima ta priča, međutim, i drugu stranu medalje. To je ono na čemu ću kao ministar sporta insistirati tokom ovog mandata, a to je da država na takve slučajeve odgovori tako što će u mjeri mogućeg obezbijediti svojim reprezentativcima uslove dostojeće vrhunskih sportista. Dugujem to i svom matičnom sportu i svim crnogorskim sportistima. Smatraću velikim svojim i uspjehom novoformiranog Ministarstva sporta ukoliko stanje u toj oblasti ostavim boljim nego što sam ga zatekao.

Želim da što više novca koji država opredjeljuje savezima ode reprezentativcima, da im u Crnoj Gori omogućimo uslove za postizanje vrhunskih sportskih rezultata. Jer, poražavajući su primjeri gdje mladi reprezentativci odlaze na pripreme i takmiče se o svom i trošku svojih roditelja. Želim da napomenem da je cilj Ministarstva sporta da konkursom za sufinansiranje programa sportski subjekti ove godine dobiju najviše novca do sada. Ministarstvo sporta će na osnovu precizno utvrđenih kriterijuma za tu namjenu opredijeliti oko četiri miliona eura.

Takođe, saglasan sam sa inicijativama da odgovornost za odliv crnogorskih reprezentativaca treba potražiti i u redovima saveza. Kao ministar sporta ubrzo ću lično inicirati sastanak na tu temu, jer ne smiju igrači biti žrtva poljuljanih međuljudskih odnosa unutar Saveza. Moramo se izdići iznad tih slabosti. Kako? Tako što ćemo svi učiniti dodatne napore da ne uradimo ništa što bi nekog reprezentativca natjerala da ode iz Crne Gore, a da učinimo sve da u Crnoj Gori ostane. Za početak svi, počev od poslanika crnogorskog Parlamenta na svom ličnom primjeru trebalo bi da pokažu kako se Crna Gora voli i poštuje. Patriotizam se ne iskazuje samo plaćanjem poreza, već i poštovanjem državnih simbola, grba, zastave, himne. Šta da očekujemo od naših sportista i reprezentativaca ako oni koji su izabrani da ih kao građane predstavljaju sakriveni iza, rekli bi, legitimnog političkog stava ne navijaju za crnogorskiju reprezentaciju? Ne slušaju crnogorsku himnu, ili je, pak, slušaju do pola, pa čak na nju i ne ustaju. Kada je reprezentacija na terenu, na klipi su sve političke i ideološke razlike, jer sport ne poznaje ni partiju, ni vjeru, ni naciju. Kada igra reprezentacija, igra država, a za državu se igra srcem. Uvijek sam osjećao neizmjeran ponos kada su se građani Crne Gore radovali našim sportskim uspjesima. Nagledao sam se, međutim, i onih koji su pod tuđim zastavama slavili naše poraze. I jedni i drugi činili su nas jačim.

Da li bi reprezentativcu koji zavrijedi nacionalnu penziju istu trebalo oduzeti ukoliko odluči da zaigra za neku drugu zemlju? To je samo jedan od mehanizama o kojem ćemo na inicijativu Ministarstva sporta raspravljati baš ovdje u Parlamentu i sagledati da li bi jedna takva norma, između ostalog, mogla naći mjesto u izmjenama i dopunama Zakona o sportu.

Šta u međuvremenu? Oči Ministarstva biće uprte u djecu i mlade, ne u onu koja odlazi već u generaciju koja stasava i dolazi. Jedan od strateških ciljeva Ministarstva na čijem sam čelu jeste da sistem školskog sporta bude mreža pomoću koje ćemo odabirati naše vrhunske sportiste i reprezentativce Crne Gore. To neće biti moguće ako im lišeni političkih, nacionalnih, ideoloških predrasuda od malih nogu ne probudimo osjećaj pripadnosti, patriotizma i odanosti Crnoj Gori. Cilj nam je da razvijamo tačmičarski duh kod djece istovremeno gradeći kult reprezentacije, a da pomoću stipendije i nagrada motivišemo i afirmišemo da se što veći broj djece i mladih bavi sportom. Ako se tako budemo odnosili prema tom pitanju, biće mali broj onih koji će okrenuti leđa Crnoj Gori, uključujući i reprezentativce. Jer, ako nam djeca poučeni primjerom onih kojih odlaze podu njihovim stopama i ugledaju se na njih, ko će sjutra igrati za nas?

Da zaključim. Za razliku od političkog, dres sa grbom Crne Gore ne samo da se ne bi mogao preko noći mijenjati, već ni za života. Nekad je poštenije i otići nego ostati, pa na terenu

pod crnogorskom zastavom sebe i svoje srce poklanjati drugoj državi. Zahvalujem. Sa zadovoljstvom ču odgovoriti na Vaša dodatna pitanja.

PREDsjedavaajući Genci Nimanbegu (29.03.17 15:09:46)

Hvala Vam, ministre Janoviću.
Merdita i dobar dan još jednom.
Pravo na komentar ima kolega Andušić.

Mihailo Anđušić (29.03.17 15:09:58)

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Ja ču zaista kratko. Samo da zahvalim ministru Janoviću. Da zahvalim, prije svega, na jednom sveobuhvatnom odgovoru na jedno složićemo se svi zaista delikatno i veoma značajno pitanje za crnogorski sport u ovom trenutku. Takođe se nadam i zaista je kuriozitet i ohrabruje činjenica da će gospodin Janović svojim ličnim primjerom u novonastaloj situaciji kao ministar sporta dodatno pomoći da se ovaj problem makar dijelom riješi. Sa ovog mesta bih poručio da u Parlamentu i u zakonodavnoj vlasti može računati na podršku i iz poslaničkog kluba, a nadam se i iz cijelogupnog Parlamenta.

Još jednom zahvaljujem.

PREDsjedavaajući Genci Nimanbegu (29.03.17 15:10:45)

Zahvaljujem na komentaru kolegi Andušiću.
Sljedeće pitanje ministru Janoviću je postavila poslanica Aleksandra Vuković. Izvolite.

Aleksandra Vuković (29.03.17 15:10:57)

Uvaženi prešedavajući, drage kolege i koleginice, poštovani gosti, članovi i članice Vlade i drage građanke i građani Crne Gore,

Evo već ovaj odgovor ministra Janovića bio je podsticajan gotovo da izazove i navijačke strasti kod nas, ali, ipak, pozvaću se na članove 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, kojima sam ministru sporta gospodinu Nikoli Janoviću postavila sljedeće pitanje:

Imajući u vidu obavezu države da kontinuirano unapređuje razvoj sporta, cijeneći značajnu ulogu ove oblasti u njenoj međunarodnoj promociji, zanima nas koje ste konkretnie aktivnosti kao Ministarstvo sporta preduzeli u periodu od nastanka do danas, sa ciljem ostvarivanja javnog interesa u oblasti sporta i što su prioriteti ovog resora u narednom periodu?

Dodatno, imajući u vidu naročitu vaspitnu ulogu sporta, ali i okolnost da ste posebnu pažnju javnosti privukli aktivnostima u okviru školskog sporta zamolila bih Vas da nas o navedenom detaljnije informišete.

Obrazloženje: Jedan od mojih omiljenih pisaca Džordž Orvel je kazao da kada gleda štampu, obično pogleda sportske stranice, jer tamo čita o ljudskim postignućima, dok preskoči prve jer tamo čita o ljudskim promašajima. Ja, pak, ne bih rekla da su na prvim novinskim stranicama ljudski promašaji, prije bih rekla da su ljudski pokušaji koji se nekad pretvore u promašaje, ali često i u pobjede.

Ministre Janoviću, Vi ste i odgovorom kolegi Andušiću ukazali na neke važne stvari i važna svojstva koje sport treba da ima za jednu državu i smatram da je jedan od najboljih poteza nove Vlade upravo taj - osnivanje Ministarstva sporta, koje je postojalo kao što znamo u Vladi Crne Gore još prije dvadesetak godina, ali je onda nastavilo da egzistira u okviru drugih ministarstava: Ministarstva prosvjete, Ministarstva nauke, medija. Konačno smo dobili priliku da u okviru Ministarstva sporta djelujete i kao vrhunski sportista i kao ministar i pokušate da promijenite neke

stvari u crnogorskom sportu. Naravno smatram da kao vrhunskom sportisti, ako imamo u vidu riječi Deva Barija, jednog američkog kolumniste, koji je govorio da navijači uvijek kritikuju one koji imaju ime i prezime, će Vam posao biti otežan time što će fokus javnosti biti izošten na ono što Vi radite jer ste poznat sportista, sa jedne strane, ali, sa druge strane, biće velika i odgovornost i olakšanje zbog toga što ćete imati naročitu osetljivost prema onome što je, čini mi se, i najvažnije za razvoj crnogorskog sporta, a to je podsticanje i poboljšanje položaja vrhunskih sportista i sportiskinja u Crnoj Gori.

Ono što bih ja kao prosvetna radnica naročito istakla kao ono što ste radili u prethodnom periodu jeste to iniciranje pošeta osnovnim i srednjim školama, razvoja školskog sporta, jer mislim da ništa nije tako važno kao razvijati u mладом đetetu sportski, takmičarski duh, kako bi Grci rekli "agon", onu potrebu da se pobjeđuje, ali i da se bude poražen. Jer, najzad, podsetila bih riječi Feranca Puškaša, mađarskog reprezentativca za koga sam sigurna da nikada ne bi igrao za drugu osim za reprezentaciju Mađarske, koji je na pitanje jednog londonskog novinara koji mu je gol u karijeri najdraži, kazao da nema najdraži golova. Nema izuzetnih, nema neponovljivih; svaki gol je veoma važan samo da se nađe u mreži, pa čak kada ga dajete dok ste na treningu. Gol u mreži - to je ljepota. Biti u sportu, sticati karakter sportski je ljepota i zbog toga, gospodine Janoviću, moje pitanje se upravo odnosi i naročito bih volela da se fokusirate, mada ste to Vi učinili prilježnjim odgovorom pismenim koji ste mi na vrijeme dostavili, na ovaj dio školskog sporta. Zahvalujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 15:14:01)

Hvala.

Pravo na odgovor ima ministar Janović.

NIKOLA JANOVIĆ (29.03.17 15:15:00)

Uvažena poslanice Vuković, najprije zahvaljujem na ovim izuzetno lijepim riječima. Takođe, zahvaljujem na pitanju koje ste mi postavili.

Povodom Vašeg interesovanja o konkretnim aktivnostima Ministarstva sporta od nastanka do danas, a u kontekstu ostvarivanja javnog interesa u oblasti sporta koristim priliku da Vas informišem o sljedećem:

U prethodnom četvoromjesečnom periodu aktivnosti Ministarstva sporta bile su usmjerene na unapređenje implementacije zakonskog okvira u oblasti sporta i mladih, te u tom kontekstu realizaciju konkretnih aktivnosti koje imaju za cilj sprovođenje javnog interesa oblasti koje su u nadležnosti ovog organa.

Odmah na početku mandata započeli smo aktivnosti na unapređenju Registra sportskih organizacija kao ključnog segmenta sportske oblasti i uspostavljanju saradnje sa Ministarstvom pravde u kontekstu obavezne provjere u kaznenoj i krivičnoj evidenciji podnositelaca zahtjeva za upis u Registar, odnosno predloženih lica za upravljačke i stručne strukture u sportskoj organizaciji, što je trebala biti dosadašnja praksa shodno obavezi iz zakona, ali koja nije implementirana. Izuzetno je značajno da navedene provjere budu od pomoći pirljom utvrđivanja ispunjenosti zakonskih uslova za rad novih sportskih subjekata. Osim navedenog, a kada je oblast registracije u pitanju, uspostavili smo obavezu formiranja stručne komisije koja prilikom svakog novog zahtjeva, a prije upisa u Registar provjerava na terenu ispunjenost uslova za obavljanje sportske djelatnosti, što do sada nije rađeno, a zbog čega postoji opravdana sumnja da u važećem Registru sportskih organizacija, koje je Ministarstvo sporta naslijedilo od prethodnog organa, postoji određeni broj fiktivnih sportskih organizacija.

Takođe, a radi organizovanog i sistematskog praćenja stanja u sportu i dugoročnog planiranja njegovog razvoja Ministarstvo sporta je započelo aktivnosti na izradi Centralnog registra za sport, koji će sadržati evidenciju o sportistima, preduzetnicima u sportu, sportskim organizacijama, organizacijama za bavljenje sportske djelatnosti, trenerima i stručnjacima u sportu, vrhunskim sportistima, licima koja su ostvarila pravo na naknadu po osnovu stečenog

statusa vrhunskog sportiste, sportskim objektima, velikim međunarodnim sportskim priredbama u Crnoj Gori. Da podsjetim, i ovo je obaveza iz važećeg Zakona o sportu koja od 2011, kada je i počela primjena navedenog Zakona, nije realizovana.

Koristim priliku da istaknem da je Ministarstvo sporta, shodno zakonskog obavezi, objavilo redovni Godišnji konkurs za sufinansiranje programa sportskih subjekata koji je nedavno završen ili je u toku priprema Odluke o raspodjeli sredstava sportskim subjektima, a da podsjetim kao posebne kriterijume na osnovu kojih ćemo vrjednovati predloge programa istakli smo za nacionalne saveze stipendiranje crnogorskih reprezentativaca, a za sve sportske subjekte masovnost djece u sportskim organizacijama i učešće na prestižnim međunarodnim takmičenjima u organizaciji zvaničnih sportskih federacija.

Navedena podrška Ministarstva ima za cilj da doprinese unapređenju vrhunskog sporta u Crnoj Gori, a sredstva koja su planirana za sufinansiranje sportskih subjekata u 2017. godini biće najmanje na nivou prošlogodišnjih. Podsjetiću da je 2016. godina bila olimpijska godina, što jasno govori o posvećenosti Vlade razvoju vrhunskog sporta u Crnoj Gori.

Imajući u vidu da se drugi dio Vašeg pitanja odnosi na prioritete ovog resora u narednom periodu, koristim priliku da istaknem da je Ministarstvo sporta, s obzirom da nije donesen centralni strateški dokument u oblasti sporta za naredni četvorogodišnji period, nacionalni program razvoja sporta kandidovalo za treći kvartal 2017. godine donošenjem navedenog programa, čiji je cilj dugoročno planiranje razvoja sporta u Crnoj Gori, a isti će obavezno sadržati: stanje u oblasti sporta, osnovne principe na kojima će se zasnivati razvoj sporta u Crnoj Gori u narednom četvorogodišnjem periodu, te u tom kontekstu i definisane kratkoročne periodične i dugoročne ciljeve razvoja sporta, nosioce aktivnosti za realizaciju navedenih ciljeva, plan izgradnje sportskih objekata. S obzirom na nedostatnost postojećeg zakonskog rješenja, planiramo da u narednom periodu predložimo i novi zakon o sportu kojim će se u velikoj mjeri unaprijediti navedena oblast i izvršiti preregistracija sportskih subjekata iz važećeg registra, čime će na osnovu preciznih zakonskih kriterijuma ujedno biti izvršena i njihova provjera. Takođe, a s obzirom da inspekcijski nadzor u oblasti sporta kao važan mehanizam kontrole rada sportskih subjekata trenutno ne pokazuje vidljivije rezultate, potrebno je sagledati mogućnost sistemskog pozicioniranja inspekcijskog nadzora u nadležnost Ministarstva sporta.

Kao što ste dobro primijetili i ukazali u Vašem pitanju, poseban fokus Ministarstva sporta biće na razvoju školskog zbog njegovog vaspitnog karaktera i značaja za razvoj ličnosti kod djece, ali i osim navedenog i uloga u fizičkom razvoju i njegovanju takmičarskog duha. U tom kontekstu, a kao što Vam je i poznato, Ministarstvo sporta je od samog početka svoje aktivnosti usmjerilo na obilazak osnovnih i srednjih škola sa ciljem upoznavanja sa stanjem školske sportske infrastrukture, kao i metodologijom rada profesora fizičkog vaspitanja sa djecom. Tim povodom, a u cilju ostvarivanja adekvatnih uslova za rad sa djecom na časovima fizičkog vaspitanja, Ministarstvo sporta će u narednom periodu donirati školama potrebnu sportsku opremu i rezervite za rad: golove, koševe, strunjače i ostalu opremu.

Takođe, a imajući u vidu da je organizacija školskih sportskih takmičenja na jako lošem nivou, Ministarstvo sporta će u saradnji sa Ministarstvom prosvjete unaprijediti sistem takmičenja u školama jer je intencija da se u kontinuitetu tokom cijele školske godine djeca bave sportom. U tom kontekstu, pripremljen je sporazum o saradnji između navedenih ministarstava u oblasti školskog sporta koji treba da bude vrlo brzo potpisano. Navedenim sporazumom predviđeno je zajedničko djelovanje na uključivanju što većeg broja učesnika u sportske aktivnosti sa posebnim fokusom na uključivanje neaktivne djece, organizovanju sistema takmičenja i unapređenju školske sportske infrastrukture koja je na raspolaganju djeci u nastavi fizičkog vaspitanja.

Imajući u vidu sve navedeno, svjesni smo da je stvaranje održivog sistema u oblasti sporta složen proces koji prethodno nužno zahtijeva inoviranje normativnog i strateškog okvira predmetne oblasti. Ali, koristim priliku da istaknem da dosadašnje aktivnosti Ministarstva sporta, koje u ovom trenutku nije ni kadrovski upotpunjeno, predstavljaju veliki doprinos unapređenju sportske oblasti u Crnoj Gori.

Koristim priliku da istaknem da osim sporta u nadležnosti Ministarstva sporta i oblast mladih, a ovaj resor je u novoj organizacionoj strukturi Vlade prepoznat kao krovni organ za implementaciju omladinske politike. Usvajanjem Zakona o mladima 2016. godine, kao i donošenjem Strategije za mlade za period od 2017-2021. godine, stvoren je normativni i

strategijski okvir za unapređenje položaja mladih u Crnoj Gori.

Navedenim aktima utvrđene su nadležnosti subjekata omladinske politike, dugoročni ciljevi i aktivnosti, kao i finansijske, administrativne i druge mjere za njihovo ostvarivanje. U finalnoj fazi je, shodno obavezi iz Zakona o mladima, izrada podzakonskog akta kojim će biti precizirani uslovi za dodjelu sredstava omladinskim organizacijama, što će omogućiti direktnu finansijsku podršku Vlade realizaciji ključnih ciljeva u oblasti omladinske politike. Vladina Strategija za mlade usmjerena je na unapređenju institucionalnog okvira na lokalnom nivou, jer su, shodno Zakonu o mladima, lokalne samouprave odgovorne za kreiranje i sprovođenje lokalne omladinske politike. Neophodno je da iste osiguraju uslove za njeno sprovođenje kreiranjem opštinskih strategija za mlade, formiranjem lokalnih savjeta za mlade i kancelarije za mlade.

Radi sistemskog unapređenja učešća mladih u procesu je formiranje omladinskih klubova i centara. Oni predstavljaju mjesto za saradnju mladih, kreativno izražavanje i promociju njihovog stvaralaštva, pristup informacijama, razvoj životnih vještina, neformalno obrazovanje, socijalnu inkluziju, jačanje društvenog uticaja koji treba podržati kako bi upravo mladi bili akteri društvenih promjena. U prethodnom periodu otvoreni su klubovi u: Pljevljima, Tivtu, Beranama, Rožajama, Andrijevici, Nikšiću, Kotoru i na Cetinju. Početkom godine otvoren je Omladinski centar u Podgorici, Omladinski klub u Mojkovcu, a u narednom periodu planirano je otvaranje omladinskih klubova i u ostalim opštinama.

Ministarstvo sporta je u prethodnom periodu u saradnji sa vladama pet država iz regionala bilo vrlo aktivno u procesu uspostavljanja regionalne kancelarije za saradnju mladih sa sjedištem u Tirani. Ministarstvo je obezbijedilo sredstva u budžetu za kontribuciju funkcionsanja regionalne kancelarije, obezbijedilo prostor u kojem će funkcionsati lokalna kancelarija za saradnju mladih i redovno učestvuje na sastancima upravnog odbora. Nedavnom ratifikacijom Sporazuma o uspostavljanju regionalne kancelarije u crnogorskom Parlamentu ispunjeni su svi zahtjevi koje Crna Gora treba da ispuni u cilju uspostavljanja pomenute kancelarije.

Prethodno navedeno potvrđuje kontinuirane napore Ministarstva sporta na stvaranju uslova za poboljšanje kvaliteta života mladih i jačanje njihove uloge u društvu. Jer, mladi nijesu samo subjekat omladinske politike, već i akteri odgovorni za njeno planiranje, realizaciju, praćenje i evaluaciju.

Hvala za pažnju.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 15:23:03)

Hvala Vam, ministre Janoviću.

Pravo na komentar ima koleginica Aleksandra Vuković, a može se pripremiti za sljedeće pitanje kolega Andrija Nikolić.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (29.03.17 15:23:17)

Zahvaljujem prvenstveno ministru Janoviću na opsežnom odgovoru kao što sam rekla koji sam već dobila. Pošto ste, ministre Janoviću, podcrtali u svome odgovoru neophodnost planske izgradnje i obnove sportskih objekata u Crnoj Gori, ja bih, pošto sam Nikšićanka, istakla koliko je to važno na primjeru obnove našega olimpijskog bazena u Nikšiću. Nikšić je postao grad u koji se zbog toga dolazi. Upravo mladi ljudi koji u svojim gradovima nemaju bazene, a mislim da će te ih Vi nadam se u ovom mandatu uspjeti obezbijediti za njih, su dobrodošli u naš grad i eto to je jedan od onih dobrih primjera kada se radi na infrastrukturi sportskoj i kada zaista ono što se ulaže se u jednom trenutku i vidi i isplati.

Hvala, ministre Janoviću.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 15:24:08)

Zahvaljujem koleginici Aleksandri Vuković.

Sad prelazimo na dva pitanja koja su upućena ministru vanjskih poslova Srđanu Darmanoviću, a prvi je poslanik Andrija Nikolić.

Izvolite, kolega.

ANDRIJA NIKOLIĆ (29.03.17 15:24:23)

Poštovani građanke i građani Crne Gore, poštovani potpredsjedniče sa saradnicom, uvežene koleginice i kolege, uvaženi ministre Darmanoviću,

Na osnovu članova 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru vanjskih poslova Srđanu Darmanoviću postavio sam sljedeće pitanje:

Kako ocjenjujete dosadasnji tok procesa ratifikacije Protokola o pristupanju Crne Gore NATO-u u zemljama članicama Alijanse, uz poseban osvrт na proceduru u američkom Senatu, od kojeg se očekuje da ove sedmice okonča postupak ratifikacije? Imajući u vidu da ste prethodnih dana boravili u zvaničnoj posjeti SAD, koje su osnovne poruke američkih zvaničnika?

Kao što vidite iz dijela ovog pitanja, najbolji odgovor dali su nam američki senatori na sinoćnjem glasanju kada su podržali protokol sa 97 glasova "za". Dakle, ubjedljivom većinom, tako da jedan dio ovog pitanja ostaje pase ali na našu sreću.

Danas sa sigurnošću možemo kazati da nas od punopravnog članstva u NATO-u i vremenski i institucionalno dijeli jako malo. Sa sigurnošću možemo kazati i da je članstvo u NATO-u, odnosno projekat NATO integracija najuspješniji projekat spoljne politike Crne Gore. Zaista je generacijska privilegija biti dio procesa obnove crnogorske države, ali jednakako tako i svjedočiti jednom krupnom civilizacijskom iskoraku i zaokretu našeg društva.

Mi smo na temelju osnovnih vrijednosti koje baštine i Evropska unija i NATO uspjeli da obnovimo nezavisnost Crne Gore tako što smo proklamovali ono što su ključne vrijednosti tih saveza. I nije to bilo samo retorički, već smo nakon obnove nezavisnosti to upisali u našu Deklaraciju o nezavisnosti kao ključne spoljno-političke prioritete naše države. Možda je u prosječnom ljudskom vijeku 10 godina jedan značajan period, ali u životu jedne mlađe obnovljene države to je jedan tren. I mi smo u tom trenu kao država i kao državna politika uspjeli da dođemo do predvorja NATO-a i da predvodimo proces pregovora u članstvu u Evropskoj uniji.

Naravno, neko će kazati da je moglo i više, i brže, i bolje i vjerovatno su u pravu. Ali, mi iz punih usta možemo da kažemo da imamo dobro prolazno vrijeme i da smo postigli dobar rezultat i da možemo da budemo zadovoljni urađenim.

Naravno, svjesni smo da i proces ratifikacije o kojem vas danas ovdje pitamo ima svoj tempo, ima svoj tok i da svaka država ima pravo da ratifikuje taj protokol onda kada to želi. Ali, jednakako tako vjerujemo da će taj proces uskoro biti ratifikovan i da ćemo u kratkom roku brojati dane do punopravnog članstva Crne Gore u NATO-u. Pa ipak, evo neka to bude na liniji jedne dobre sugestije prema Vladi i prema državnim institucijama Crne Gore, taj proces nije završen dok se i formalno ne nađemo za stolom sa najrazvijenijim zemljama svijeta. Ostalo je malo, ali taj proces naročito nije završen a imamo u predloženom trajanju jednu permanentnu destrukciju spoljnog faktora koji upravlja dijelom naše opozicije.

Dozvolite, cijenim da je jako važno imajući u vidu da je iza nas jedan značajan dan, da sa vama podijelim još jedan utisak. Mislim, da ni jedna zemlja u dosadašnjoj fazi u ovoj finalnoj fazi integracija NATO nije bila pod tom količinom strane destrukcije kao što je to slučaj sa Crnom Gorom. Zašto? Zato što su u prethodnom periodu i u prethodnim ciklusima proširenja NATO-u istovremeno uvijek pristupale grupe zemalja, više zemalja.

Dakle, ako pođemo od pada Belinskog zida i završetka hladnoga rata, imali smo 1999. godine Češku, Mađarsku i Poljsku. Zatim 2004. godinu kada se čak sedam zemalja pridružilo NATO-u, među kojima: Bugarska, Rumunija, Slovačka, Slovenija i tri baltičke zemlje i finalno 2009. godine naše komšije iz regiona Hrvatska i Albanija.

Zbog toga je sav taj napor skoncentrisan prema Crnoj Gori, jer smo mi u ovom trenutku jedina zemlja kandidat i zbog toga treba zadržati maksimalan oprez dok taj proces i formalno ne bude okončan. Dakle, treba biti maksimalno fokusiran, maksimalno ozbiljan i maksimalno posvećen do posljednjeg dana dok se ne nađemo za tim stolom. Hvala.

PREDsjedavaJući Genci Nimanbegu (29.03.17 15:30:06)

Sada ima riječ ministar vanjskih poslova gospodin Srđan Darmanović.
Izvolite.

SRĐAN DARMANOVIĆ (29.03.17 15:30:11)

Gospodine potpredsjedniče, poštovani poslanici, poštovani poslaniče Nikoliću,

Proces ratifikacije protokola o pristupanju Crne Gore NATO-u teče zadovoljavajućom dinamikom, rekao bih, brže nego što se to dešavalo u prethodnim ciklusima proširenja. Imajući u vidu ta iskustva, kao i aktuelnu političku i bezbjednosnu situaciju na evroatlantskom prostoru, a i šire, možemo da konstatujemo da je brzina procesa ratifikacije ne samo ispunila, nego i premašila naša očekivanja. Posjećam da je procedura ratifikacije u potpunosti okončana u 25 zemalja od ukupno 28, taj proces je u Španiji u završnoj fazi jer je donji dom španskog Parlamenta, Španski Cortes već ratifikovao protokol, a očekuje se da tokom aprila to uradi i Španski gornji dom, a to je Senat. Time će procedura biti završena. U Holandiji je parlamentarna procedura u potpunosti okončana, jer je donji dom Parlamenta u decembru još glasao i izglasao, ratifikovao naš protokol, dok je holanski Senat to učinio 21. marta. Sada je potrebno da, imajući u vidu komplikovane ustavne procedure u toj zemlji, protekne period od dva mjeseca, koji u toj zemlji moraju da prođu svi međunarodni ugovori, jer postoji pretpostavka da u tom periodu bi neko mogao da pokrene referendum koji nije obavezujući.

Međutim, očekuje se da nakon toga ukoliko ne bude glasanja u toj zemlji, mislim da su za to veoma male šanse imajući u vidu nedavni rezultat parlamentarnih izbora u Holandiji, koji je pokazao ubjedljivu pobjedu proevropskih partija i vratio povjerenje u proevropski proces uopšte zemljama članica Evropske Unije, i to je bio razlog da mnogi evropski lideri sa olakšanjem čestitaju pobjedniku izbora, holandskom premijeru Marku Rutetu. Dakle, očekuje se da nakon toga u Holandiji taj protokol stupi na snagu i ratifikacioni instrumenti budu predati depozitaru, a to je Stejt department u Washingtonu, čime će se cijelokupni proces okončati. Vezano za Sjedinjene Američke Države, kao što već znate, kao što smo vidjeli da američki Senat je sinoć kasno ratifikovao Protokol sa ubjedljivom većinom od 97 prema dva glasa. Ako hoćete moje lično mišljenje o tome, uvjeren sam da je za nas, za našu zemlju mnogo bolje što se to nije desilo u takozvanoj jednoglasnoj proceduri, nego što se desilo upravo na glasanju u Senatu. Jednoglasna procedura se uglavnom koristi za zakone možda nešto manje važne oko kojih se ne mora voditi rasprava, dok je jedan međunarodni ugovor o proširenju takve bitne međunarodne organizacije kakav je sjeveroatlantski savez veoma važna stvar ne samo za nas, nego i za lidera toga saveza, a to su Sjedinjene Američke Države. Time smo mi u otvorenoj debati dobili podršku Američkog Senata, dvopartijsku podršku pokazalo se da američki Senat nastavlja se tradicijom snažne dvopartijske podrške proširenja NATO-a i da se to ponovilo i na slučaju naše zemlje. Tako da vjerujem da oni senatori, pogotovo senatori Li koji je naročito insistirao da se ipak povede debata iako su usporili naš proces da su nam ustvari učinili uslugu, jer se pokazalo da u ključnoj instituciji, zakonodavnoj instituciji imamo tako uvjerljivu podršku. Ubijeden sam da će, kada se bude pisala naša istorija, o tome biti jedno posebno mjesto.

Ostalo je da u Americi predsjednik Donald Tramp potpiše ovaj Sporazum kao što je slučaj sa svakim zakonom. Sjedinjene Američke Države depunuju instrumente ratifikacije što se očekuje da se dogodi relativno brzo, prepostavljam u narednih dest do 15 dana, jer sada se glasanju Senata obavještava Stejt department koji priprema neophodna dokumenta. Ta se dokumenta šalju u Savjet za nacionalnu bezbjednost koje savjetnik za nacionalnu bezbjednost, general sa kojim sam imao prilike da se sretнем, podnosi predsjedniku na potpis.

Ako hoćete i moje mišljenje vjerujem da je potpuno nevjerojatno da lider zemlje koja je lider slobodnog svijeta ne potpiše instrumente ratifikacije kada je u pitanju proširenje NATO-a, tako da mislim da se radi o jednoj formalnoj proceduri. Prethodno je, kao što znate, Odbor za vanjske poslove Senata dva puta jednoglasno preporučio plenumu tog tijela da usvoji ovaj pristupni protokol, ali zbog protivljenja ova dva senatora o kojim sa govorio, to nije bilo moguće, pa je

morala biti zakazana rasprava i glasanje, što je senator .... vođa republikanske većine i uradio. Predmetna rasprava je počela 27. marta i okončana je sinoć kao što sam već kazao. Procedura u Senatu je veoma komplikovana i američki Senat da bi spriječio opstrukciju koja bi dugo trajala najprije izglasao sa 60 glasova ograničenje procedure na 30 sati, čemu je onda slijedila rasprava i glasanje koju smo mogli svi da pratimo u medijima. U toku višednevne posjete Sjedinjenim Američkim Državama osim učešća na ministarskom sastanku globalne koalicije (Prekid), zatim na panelu sa ministrima vanjskih poslova Hrvatske i Albanije u formatu jadranske trilaterale u organizaciji atlantskog savjeta SAD razgovarao sam sa čelnicima vodećim tim tenkova kao što je .... fondacija i imao predavanja na Univerzitetu Džordž Vašington za studente političkih nauka. Imao sam sastanke sa savjetnikom za nacionalnu bezbjednost predsjednika SAD generalom Mek Masterom, podsekretarom za politička pitanja Stejt departmента Tomasom Šenonom, senatorima Ronom Džonsonom, Benom Kardinom, Krisom Marfijem i Markom Rubijom, kongresmenom Tarnerom, kao i kratke susrete sa državnim sekretarom Tiversonom i sekretarom za odbranu Martisom na marginama sastanka globalne koalicije za borbu protiv ISIS-a. U tim razgovorima prenijeta mi je izuzetno snažna podrška učlanjenju Crne Gore u NATO i brzoj ratifikaciji prisutnog protokola i tu ne treba zaboraviti pismo državnog sekretara Tiversona, a prije njega sekretara za odbranu Matisa, u kojem se od Senata nedvosmisleno zahtijeva da u kratkom roku ratifikuje protokol, uz konstataciju za učešće Crne Gore na sastanku šefova država i Vlada NATO-a u Briselu u svojstvu nove članice šalje snažan signal o transatlantskom jedinstvu i podstiče veću integraciju u demokratske reforme i bezbjednost i stabilnost našeg regiona. Sve navedeno govori u prilog da će cjelokuna procedura ratifikacije biti okončana do sastanka šefova država i vlada alijanse u Briselu. Takav razvoj događaja više puta nedvosmisleno je i jasno podržao i generalni sekretar NATO-a Stoltenberg.

Kao što ste i Vi pomenuli, da ne ulazim sada u detalje, i pored svih prepreka, teškoća pokušaja destabilizacije, stranog miješanja, Crna Gora je bukvalno pred vratima NATO-a. Svega je dva mjeseca i nešto malo više dijeli od istorijskog prijema u sjevernoatlantsku alijansu. Članstvo Crne Gore u NATO predstavljaće najveći vanjsko-politički uspjeh naše države od obnove nezavisnosti i ostvarenje jednog od glavnih strateških ciljeva. Za ovaj izuzetan uspjeh možemo zahvaliti prije svega našim državnim institucijama i državnoj politici, uključujući naravno i Ministarstvo vanjskih poslova, koje su predano radile na reformama i dostizanju potrebnih standarda, ali i aktivnostima naše diplomatske konzularne mreže i svakako snažnoj podršci koju smo u toku čitavog procesa imali od naših evroatlantskih saveznika i partnera. Zahvalujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 15:39:03)

Hvala.

Ja moram posjetiti da vrijeme postavljanja poslaničkog pitanja iznosi tri minuta, vrijeme na odgovor je pet, a na komentar takođe tri.

Zbilja ne bih želio da umanjim diskusiju, važnost. Komentar kolega Nikolić, a sljedeći je Miloš Nikolić.

Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (29.03.17 15:39:32)

Hvala na tom posjećanju, potpredsjedniče. Potrudiću se ovoga puta da se ugradim u predviđeno vrijeme.

Hvala, uvaženi ministre Darmanoviću, na sadržajnom odgovoru. Da istaknem da sam zadovoljan sadržinom tog odgovora kao i sadržinom onoga što ste radili kao ministar vanjskih poslova od preuzimanja te dužnosti. Dakle, imamo i konkretne rezultate.

Međutim, kao ljudi koji zagovaramo jedan koncept vrijednosti, imamo dodatnu obavezu da uvažimo i onaj dio crnogorske javnosti koji ne razumije ili možda ima strah od nepoznatoga kada je riječ, prije svega, o vrijednostima koje dominantno čine NATO savez. Mislim da je suštinski da ljudi u Crnoj Gori prepoznaju da je članstvo u NATO-u preduslov svih preduslova za podizanje

onoga što zovemo ukupan kvalitet života u jednom društvu. Naravno, jednom dijelu crnogorske javnosti nije lako da se snađe zbog jedne konfuzije koja vlada na opozicionom polu političke scene, kao što i nama nije lako da se sporazumijemo sa našim kolegama koji bojkotuju rad Parlamenta i koji dominantno jedno misle, drugo govore, a treće rade. Žao mi je što nijesu ovdje sa nama da povedemo polemiku i da argumentujemo sve ono što su naši jasni stavovi po pitanju i ove teme o kojoj govorimo danas. Ali, podsjetiću samo na jedan mali niz paradoksa.

Prvo su nas podsjećali i ubjeđivali kako je koncept neutralnosti najbolja strategija za pozicioniranje Crne Gore u međunarodnim odnosima. Pa je onda bio novi koncept, koncept neutralnosti koji bi garantovala Rusija i onda su nam na kraju prznali ono što mi znamo od samog početka, da iza njih stoji Rusija i da zagovaraju jake veze sa Rusijom. Nema nikakvih problema sa tim, ali ima problema zbog konfuzije koja se unosi u dio biračke javnosti i uopšte kod crnogorske javnosti. Da situacija bude dodatno konfuzna kod biračke javnosti potrudile su se dvije male stranke iz opozicije, koje se zalažu za NATO i koje su nas sve ovo vrijeme uvjeravale da se finalna faza NATO integracije može osvojiti sa evroatlantskim entuzijastima iz Demokratskog fronta.

Neću dalje govoriti do koje mjere se pokušava potcjenjeniti intellegencija crnogorskog birača, na način što mu se predstavlja osnovni prigovor u crnogorskom društvu kao bazični nedostatak demokratije, odnosno diktatura, a onda se istovremeno pozivate na jačanje saveza sa Rusijom koja jedna velika zemlja grandiozne istorije i još grandioznej kulture, ali zemlja koja suštinski nikad nije ni omirisala demokratiju - u kojoj je do par dana unazad uhapšen lider opozicije zato što je organizovao proteste u toj zemlji i, gle čuda, istog dana mu je određen pritvor odnosno kazna zatvora od 15 dana zbog toga što se opirao hapšenju.

Zašto sve ovo govorim? Zato što su za građanski mir, za bezbjednost ali, prije svega, za političku kulturu u jednom društvu podjednako odgovorni i vlast i opozicija.

Dakle, ovo je mjesto gdje se vodi politička debata, ovo je mjesto gdje se zavređuje povjerenje biračke javnosti i ovo je mjesto gdje se zajednički iznalaze rješenja za dobrobit svih građana Crne Gore bez obzira na njihovu političku, vjersku ili nacionalnu pripadnost.

Članstvo Crne Gore u NATO-u, ovo je zaista jedan moj doživljaj i ne bih volio da djelujem patetično, zaista ga posmatram na taj način, je pečat na crnogorsku nezavisnost, kao betoniranje onoga što je naša ukupno najveća vrijednost, a to je stabilnost i trajno čuvanje crnogorskih granica, granica koje su nebrojeno puta u viševjekovnoj borbi za slobodu krvlju zalivene. Da ne bi bilo više toga, između ostalog, je i zbog toga važno crnogorsko članstvo u NATO-u za budućnost svih nas, ali, prije svega, za budućnost nekih novih generacija koje dolaze.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 15:44:43)

Zahvaljujem.

Sljedeće pitanje ima kolega Miloš Nikolić.

Izvolite.

MILOŠ NIKOLIĆ (29.03.17 15:44:56)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Uvažene koleginice i kolege, uvaženi predstavnici i predstavnice Vlade, poštovani građani,

Na osnovu članova 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, a u ime poslaničkog kluba Demokratske partije socijalista, ministru vanjskih poslova Srđanu Darmanoviću postavljam sljedeće pitanje:

Poštovani ministre Darmanoviću, šta je Vlada Crne Gore realizovala iz Strategije o saradnji Crne Gore sa iseljenicima za period 2015-2018. godina i šta planira da realizuje u narednom periodu, posebno imajući u vidu Akcioni plan realizacije Strategije saradnje sa iseljenicima za period 2016-2018. godina?

Obrazloženje: Dozvolite da podsjetim na značajne iskorake države koji su od temeljne važnosti za uspostavljanje, usmjeravanje i dugoročno održavanje saradnje i odnosa sa

dijasporom, odnosno njenim iseljenicima.

Naime, Vlada Crne Gore je na sjednici odrzanoj 4. juna 2015. godine usvojila Strategiju saradnje sa iseljenicima za period 2015-2018. godina i Akcioni plan realizacije Strategije za 2015. godinu. Skupština Crne Gore je na Devetoj sjednici prvog redovnog zasijedanja u 2015. godini, 31. jula, usvojila Zakon o saradnji Crne Gore sa iseljenicima.

Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 8. decembra 2016. godine usvojila Akcioni plan realizacije Strategije saradnje sa iseljenicima za period 2016-2018. godina.

Dakle, mozemo konstatovati da je Crna Gora odgovorno prepoznala značaj iseljenika i započela proces koji iziskuje konstantan rad i trud, a u cilju uspostavljanja, održavanja i jačanja veza sa dijasporom. Taj rad, osim što mora biti u kontinuitetu podržavan, treba takođe adekvatno pratiti i konstantno promišljati i procjenjivati.

Ohrabruje podatak da su budžetom za 2017. godinu Upravi za dijasporu uvećana sredstva za 9,22% u odnosu na već značajno povećan budžet Uprave iz 2016. godine. Uprava za dijasporu, kao najpozvaniji organ koji se bavi saradnjom sa iseljenicima, ovim dobija mogućnost uspostavljanja i održavanja kvalitetnije i sadržajnije saradnje sa iseljenicima i njihovim organizacijama. Raduje činjenica da je izdvajanje većih sredstava za Upravu za dijasporu zajednički prepoznata kao ključni preduslov sistemske i dugoročne brige o iseljeništvu.

Kao fundamentalni dokument kojim se određuje pravac i čuva kontinuitet u jačanju odnosa Crne Gore i diaspore, rekao bih da je Strategija saradnje sa iseljenicima za period 2015-2018. dužnost i obaveza svih sudionika. U preostalom nepunom dvogodišnjem periodu potrebno je dodatno afirmisati propisane aktivnosti u cilju unapređenja sveobuhvatne saradnje sa iseljenicima. Stoga cijelim da je neophodno da i na ovaj način aktuelizujemo ovo pitanje, te podstaknemo uključivanje svih predviđenih institucija u realizaciju Strategije odnosno aktuelnog Akcionog plana.

U vezi sa tim, smatram da su posebno značajni dosadašnji rezultati Strategije, kao i dinamika realizacije aktivnosti i projekata predviđenih Akcionim planom.

U uslovima kada imamo (Prekid) o saradnji sa iseljenicima i kada su budžetom opredijeljena veća sredstva za ovu oblast, smatram da je potrebno obezbijediti punu koordinaciju aktivnosti državnih organa i institucija koji se u svojim redovnim nadležnostima bave iseljenicima, te da aktivno, posvećeno i sveobuhvatno radimo na dostizanju primarnog cilja Strategije i njene pune implementacije. To nije samo naša obaveza, već istovremeno odgovornost i potreba.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 15:48:25)

Hvala, kolega Nikoliću.

Ministar Srđan Darmanović. Izvolite.

SRĐAN DARMANOVIĆ (29.03.17 15:48:34)

Gospodine potpredsjedniče, poštovani poslanici, poštovani посланиче Nikoliću,

Obzirom da ste postavili dosta pitanja vezano za konkretnе aktivnosti, ja ћu pokušati da dam neke odgovore o konkretnim aktivnostima obzirom da u dijaspori živi još jedna Crna Gora i da ono što zemlja može za njih da uradi vjerovatno je češće manje nego što oni mogu i što čine za zemlju, ali trudimo se u okviru mogućnosti.

Strategija saradnje sa iseljenicima za period 2015-2018. ima dva akciona plana. Prvi je bio za 2015. godinu, dok je drugi za period 2016-2018. godina, na koji ste Vi s pravom akcentirali jer je on trenutno aktuelan kada je riječ o saradnji sa iseljenicima. Čekalo se na usvajanje Zakona o saradnji sa iseljenicima, a time i na veći budžet za tu saradnju, što je moralo dovesti do planiranja većeg broja aktivnosti. U skladu sa ovim akcionim planovima realizacije i strategije saradnje sa iseljenicima do danas su realizovane sljedeće važnije aktinosti: usvojen je Zakon o saradnji Crne Gore sa iseljenicima, prvi u ovoj oblasti u istoriji Crne Gore, što je uradio Parlament; doneseno je više podzakonskih akata koja proističu iz odredaba zakona, kao što su: Pravilnik o kriterijumima i postupku dodjele nagrada iseljenicima i organizacijama iseljenika, Odluka o obrazcu zahtjeva

izgleda i sadržaja iseljeničke knjižice, Pravilnik o kriterijumima za raspodjelu i upravljanju sredstvima za očuvanje i jačanje saradnje sa iseljenicima, kao i Poslovnik o radu Savjeta za saradnju sa iseljenicima; formiranje Savjeta za saradnju sa iseljenicima kao savjetodavnog tijela Vlade; ustanovljenje Dana iseljenika Crne Gore kao prilike za okupljanje crnogorskih iseljenika i aktualizaciju tema od značaja za status iseljenika. Ove godine planirano je održavanje Dana iseljenika u Petnjici krajem jula. Obilježena je stogodišnjica stradanja preko 350 crnogorskih iseljenika u brodolomu kod albanske luke Medove u januaru 1915. godine. Položeni su vijenci u more dok Medove, kao i na spomenik Lovćenska vila na Cetinju koji zato obilježava taj tragični, ali u neku ruku i veličanstveni događaj. Izvršeno je omogućavanje upisa iseljenicima u ustanovi visokog obrazovanja u Crnoj Gori pod jednakim uslovima kao studentima iz Crne Gore. Uključivanje visokoobrazovnih kadrova iz iseljeništva u nastavne i naučno-istraživačke programe koje sprovode domaće institucije. Stipendiranje naših studenata polaznika magistrskih i doktorskih studija u zemljama prijema putem programa nacionalnih stipendija za izvrsnost koji je kretiran zajedničkim snagama Ministarstva nauke i Ministarstva prosvjete u okviru projekta za visoko obrazovanje i istraživanje za inovacije i konkurentnost. Unapređenje baze podataka o naučnicima iz iseljeništva, projekat "Naučna mreža". Nastavljeno je organizovanje ljetne škole jezika i kulture "Crna Gora moja postojbina" čiji su polaznici djeca iseljenika. U periodu od 20. do 30. jula 2016. godine održana je jubilarna 10. po redu namijenjena djeci naših iseljenika koju Uprava za dijasporu organizuje u saradnji sa Zavodom za školstvo Crne Gore, a koju je pohađalo 55 polaznika uzrasta od 9 do 15 godina iz 11 zemalja. Nastavljeno je organizovanje nastave dopunskog obrazovanja i vaspitanja u državama u kojima iseljenici žive, u skladu sa Zakonom o osnovnom obrazovanju i vaspitanju. Organizovane su škole maternjeg jezika i postoje u: Londonu, Skadru, Parizu, Frankfurtu, Istanbulu i Montevideu. Unaprijeđeni su savremeni elektronski načini komunikacije sa iseljenicima. Uprava za dijasporu je kreirala svoj novi zvanični sajt portal u skladu sa obavezom da bude na domenu golf.me i izvršila migraciju podataka.

Stimulisanje projekata istraživanja iseljavanja u Crnoj Gori i inostranstvu posebno u državama koje su institucionalizovale problematiku migracija Sjeverna i Južna Amerika. Pripremljen je Memorandum o saradnji između Ministarstva vanjskih poslova, Uprave za dijasporu i Centra za istraživanje latinoameričkih migracija CEMLA, po kojim će se realizovati istraživanje svih iseljavanja iz Crne Gore u Argentinu od kraja XIX vijeka do danas. Nastavlja se podsticanje i afirmacija aktivnijeg odnosa državnih organa prema crnogorskim iseljenicima kroz njihovo uključivanje u rad međudržavnih komisija za ekonomsku saradnju, a koje se održavaju shodno bilateralnim sporazumima o ekonomskoj saradnji koje je Crna Gora potpisala sa drugim državama. Organizovanje susreta istaknutih poslovnih ljudi iz iseljeništva, kao i privrednika i privrednih udruženja iz zemalja prijema sa predstavnicima državnih organa tokom zvaničnih državnih posjeta zemlji prijema. Aktivno učešće u obilježavanju desete godine obnove nezavisnosti Crne Gore, realizacija kulturnih manifestacija i okruglih stolova u iseljeničkim sredinama. Aktivno učešće Uprave za dijasporu u organizaciji i realizaciji Skupštine Saveza evropske dijaspore Crne Gore. Aktivno učešće i podrška Trećem svjetskom Kongresu crnogorske dijaspore, koji se održava u julu 2016. godine u Podgorici. Uprava za dijasporu aktivno je radila i na poboljšanju statusa naših iseljenika naročito u okruženju. Aktivno je učestovala u aktivnostima bratimljenja naših gradova sa gradovima u Turskoj gdje živi značajan broj naših iseljenika.

Druge važnije aktivnosti koje se planiraju tokom 2017. i 2018. godine bi mogle biti sljedeće: raspisivanje javnog konkursa za raspodjelu sredstava za projekte i programe za očuvanje i jačanje saradnje sa iseljenicima; dodjeljivanje nagrada u šest oblasti saradnje sa iseljenicima na danima iseljenika u Petnjici; izdavanje iseljeničkih knjižica kao identifikacionog dokumenta za iseljenike koji nemaju crnogorsko državljanstvo dok borave u Crnoj Gori; početak unosa iseljenika u evidenciju, bazu iseljenika; iniciranje otvaranja kulturnih centara Crne Gore u sredinama sa najbrojnijom iseljeničkom populacijom; istraživanje i iseljavanje u Tursku, učešće i podrška u tom projektu; iniciranje i podržavanje osnivanja posebnog knjižnog fonda na crnogorskom jeziku i pismu, kao i knjiga i publikacija autora iz Crne Gore na jezicima u službenoj upotrebi; serijal emisija na satelitskom programu TV Crne Gore koji prati sudbine naših iseljenika najstarijih generacija, prema programu treba da se realizuju u Turskoj, Sjedinjenim Američkim Državama i Australiji. Pokretanje časopisa namijenjenog iseljenicima koji bi izlazio dva puta godišnje; nastavak zaključivanja sporazuma između crne Gore i zemalja prijema o međusobnom priznanju vozačkih

dozvola i aktivnosti priznavanja istih pod uslovima reciprociteta; obezbjeđenje stručne i logističke podrške iseljeničkim organizacijama; realizacija projekta bržeg razvoja nerazvijenih područja; održavanje investicionog foruma poslovnih ljudi iz iseljeništva najviših državnih organa; podsticanje poslovnih ljudi iz iseljeništva da investiraju u Crnu Goru i organizovanja tematskih biznis foruma.

Kao što vidite, i realizovane aktivnosti i one koje se planiraju su dosta brojne. Znamo da možda to i nije uvijek dovoljno, možda se može i više, ali ovo je to što je Vlada do sada radila zajedno sa drugim državnim organima i što namjerava da uradi u narednom periodu. Hvala.

PREDsjEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 15:56:09)

Zahvaljujem ministru Darmanoviću, stim da zbilja moram upozoriti da pridržavanje vremena je korektno i prema kolegama poslanicima i ministrima koji čekaju na postavljanje pitanja i na odgovore, tako da će oni kasniti.

Sada pravo na komentar ima poslanik Miloš Nikolić.

MILOŠ NIKOLIĆ (29.03.17 15:56:31)

Poštovani ministre Darmanoviću, zahvaljujem na Vašem odgovoru koji je bio jako iscrpan. Pohvalio bih sve aktivnosti koje ste naveli, kao i aktivnosti koje su preduzete u proteklom periodu kao i one aktivnosti koje ste naveli da će biti preduzete u nekom narednom periodu. Drago mi je što je prepoznat značaj i važnost ovog pitanja za Crnu Goru i zapravo potrebu koliko Crna Gora treba da uradi za iseljenike, za ljudе koji jesu Crnogorci, koji se osjećaju takvim a koji žive van granica ove države, a svakako i sve ono što oni mogu da urade za Crnu Goru. Smatram da se upravo ovakvim aktivnostima stvaraju dobri preduslovi za unapređenje te saradnje i da uz ovo postojeće snaženje svijesti o važnosti tog pitanja sigurno se nalazimo na dobrom putu da unaprijedimo značajnu međusobnu saradnju. Zahvaljujem.

PREDsjEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 15:57:25)

Zahvaljujem kolegi Nikoliću.

Ovim smo završili pitanja za ministra Darmanovića. Prelazimo na jedno pitanje koje je upućeno ministarki javne uprave Suzani Pribilović, a pitanje će postaviti profesor Vujica Lazović.

Prije nego što on uzme riječ, sljedeće pitanje će biti za ministra Šehovića i to koleginice Aleksandre Vuković.

VUJICA LAZOVIĆ (29.03.17 15:57:55)

Poštovani potpredsjedniče Nimanbegu, dame i gospodo poslanici, uvažena ministarko Pribilović,

Moje poslaničko pitanje glasi: Da li Vlada priprema plan razvoja integralnog sistema sajber bezbjednosti informacionih sistema državnih organa imajući u vidu sve veće bezbjednosne izazove u oblasti informacione bezbjednosti?

Jesu li u tom smislu procijenjena potrebna sredstva za sprovođenje aktivnosti u cilju unapređenja kvaliteta zaštite na planu sajber bezbjednosti i da li su formirani timovi koji će raditi na tome kako bi se efikasno odgovorilo na sajber prijetnje?

Na postavljeno poslaničko pitanje tražio sam pisani odgovor. Ministarka Pribilović je dostavila pisani odgovor. Zahvaljujem.

Pretpostavljam da i sami procjenujete zašto sam postavio ovo pitanje - od izuzetnog je značaja. Znam da je Vlada u prethodnom periodu predložila Parlamentu, Parlament donio Zakon o informacionoj bezbjednosti. Znam takođe da je usvojena Strategija informacione bezbjednosti, da

su formirana razna tijela za upravljanje tom problematikom i za koordinaciju aktivnosti koje su vezane za sajber security. Znam, takođe, da je Vlada na polju elektronske uprave napravila značajne iskorake i dragi mi je što ste Vi u svom mandatu elektronsku upravu prepoznali kao jednu od ključnih smjernica u procesu reforme javne uprave, jer danas zahvaljujući elektronskim servisima se na najbolji način reformiše javna uprava u pogledu efikasnosti, u pogledu transparentnosti, u pogledu zadovoljstva građana. Mislim da je to dobar i pravi pristup. Znam da vladina tijela imaju elektronske sjednice koje funkcionišu u tom elektronskom režimu, isto kao što funkcionišu i sjednice Vlade. Znam da je u značajnom broju državnih organa implementiran elektronski sistem za upravljanje dokumentima. Znam takođe da se ozbiljno radi na konačnoj implementaciji takozvanog Government bas sistema kao sistema koji će obezbijediti i riješiti problem interoperabilnosti. Sve to što je urađeno i taj iskorak, sa druge strane, nas obavezuje da razmišljamo o informacionoj bezbjednosti, nešto što danas predstavlja, rekao bih, top temu, ne samo u oblasti IT svijeta, ne samo u oblasti poslovnog svijeta, nego veoma značajnu stratešku temu vlada i međunarodnih organizacija. Gotovo da nema nijedne ozbiljnije konferencije iz oblasti bezbjednosti danas na dnevnom redu u prvom planu nije (Prekid) Izvinjavam se.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 16:00:41)

Zahvaljujem.

Sada riječ ima ministarka javne uprave gospođa Suzana Pribilović. Izvolite.

SUZANA PRIBILOVIĆ (29.03.17 16:00:55)

Hvala Vam.

Poštovani potpredsjedniče, uvažene poslanice i poslanici, uvaženi poslaniče Lazoviću,

S obzirom na sve učestalije sajber napade kojima su naši IT i komunikacioni sistemi bili izloženi tokom februara ove godine, kao i u oktobru i u aprilu prethodne godine, Ministarstvo javne uprave prepoznalo je oblast sajber bezbjednosti kao jedan od prioriteta svog rada u narednom periodu.

U tom kontekstu, kontinuirano sprovodimo mјere koje mogu dovesti do unapređenja sistema zaštite infrastrukturnih resursa. Jedna od prvih aktivnosti u ovom pravcu je bila nabavka instalacija ddos protektora koji ima zadatak da filtrira saobraćaj koji stiže do naše mreže i da spriječi sajber napade koji su ddos tipa.

Takođe, smatramo da nam je pored osmišljavanja adekvatnih tehnoloških rješenja za sajber napade zadatak da utičemo na podizanje svijesti šire javnosti o strateškom značaju informacione bezbjednosti, koja u okolnostima informatizacije velikog broja poslovnih aktivnosti predstavlja temelj ekonomске i društvene stabilnosti svake države.

Naše aktivnosti u ovom domenu su utemeljene na postojećoj Strategiji sajber bezbjednosti a do kraja godine radiće se inovirana strategija za period 2018 - 2021. godina. U ovom segmentu smo obezbijedili i savjetodavnu pomoć eksperata iz drugih evropskih zemalja i NATO-a.

Crnogorska delegacija nedavno je posjetila NATO i naše predstavnike u Briselu, gdje su razmatrane opcije za zaštitu infrastrukture u slučaju novih sajber napada.

U posljednjoj fazi je priprema spiska kritične informatičke infrastrukture čiju ćemo zaštitu predvidjeti novom strategijom sajber bezbjednosti.

U opisu Ministarstva funkcioniše nacionalni CIRT tim koji je zadužen za odgovorne neincidentne situacije u sajber prostoru, kao i predlaganje mјera za unapređenje bezbjednosti resursa u državi.

Takođe, u mreži državnih organa funkcioniše i još 30 lokalnih CIRT timova koji predstavljaju kontaktne tačke nacionalnom CIRT timu u slučaju identifikacije i organizovanog djelovanja povodom nekog bezbjednosnog incidenta.

Novom sistematizacijom Ministarstva predviđeno je proširenje nacionalnog CIRT tima ekspertskim kadrovima iz ove oblasti, što je u skladu sa Strategijom razvoja informacionog društva do 2020. godine.

U ciju unapređenja mjera informacione bezbjednosti, kao i praćenje rada i predlaganja aktivnosti Nacionalnog CIRT tima na uspostavljanju sistema zaštite od računarskih i bezbjednosnih incidenata na internetu u toku je formiranje Savjeta za informacionu bezbjednost, koju će činiti predstavnici: Ministarstva javne uprave, Ministarstva odbrane, Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva pravde, Agencije za nacionalnu bezbjednost i Direkcije za zaštitu tajnih podataka. Savjet će koordinirati izradu nove strategije sajber bezbjednosti.

U skladu sa navedenim, jasno je da se Ministarstvo javne uprave odnosi sa pažnjom prema ovoj temi, te da insistiramo na sistematskom pristupu u rješavanju problema bezbjednosnih incidenata.

Uzimajući u obzir složenost teme i činjenicu da je ovo dinamička oblast koja zahtijeva promptno reagovanje shodnoj situaciji, teško je procijeniti finansijska sredstva koja će biti neophodna za sve aktivnosti, ali ćemo uložiti posebne napore da ona budu u skladu sa odobrenim budžetom. Hvala vam na pažnji.

PREDsjEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 16:04:42)

Zahvaljujem ministarki Pribilović.

Pravo na komentar ima kolega Vujica Lazović. Izvolite.

VUJICA LAZOVIĆ (29.03.17 16:04:49)

Zahvaljujem na odgovoru.

Drago mi je što Ministarstvo javne uprave posvećuje posebnu pažnju o ovoj problematici i vjerujte da mogu slobodno reći i u svoje ime i u ime ostalih kolega iz Parlamenta u tome imate punu podršku, jer čini mi se da je sazrelo vrijeme da smo shvatili da smo prošli one prve faze razvoja informatičkog društva u Crnoj Gori, naročito kada su u pitanju informacioni sistemi državnih organa. To nije pitanje samo baza, da nije to pitanje samo aplikativnog softvera, da to nije pitanje samo organizacije, kadrova, mreže, nego da je to danas u prvom planu pitanje informacione bezbjednosti. Svakako da to ima svoju cijenu i to košta, ne samo softveri, nego i licence i bezbjednosni sistemi, digitalne radio-komunikacije kao što je TETRA sistem i drugi sistemi i tome treba posvetiti posebnu pažnju. Znam kao dugogodišnji član najvećeg tijela na svjetskom nivou za oblast sajber bezbjednosti kako su mnoge zemlje napravile ogromnu štetu sebi zato što u ključnom momentu nijesu vodile računa o značaju informacione bezbjednosti, a ta šteta je poslije bila nenadoknadiva. Tako da u tom smislu imate punu podršku sa naše strane, a lično ću kao predsjednik Odbora za ekonomiju, finansije i budžet biti spremna da podržim sve te vaše inicijative i svakako kao član Odbora za bezbjednost. Možda u prethodnom periodu nijesmo na tom stepenu bili bezbjednosno interesantni onima koji su željeli da ugroze naš sistem, ali u ovom momentu siguran sam da ćemo biti za to i tome moramo da posvetimo posebnu pažnju. Zahvaljujem.

PREDsjEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 16:06:33)

Zahvaljujem poslaniku Lazoviću na postavljenom pitanju. Kao što sam najavio, prelazimo na pitanje ministru prosvjete.

Izvolite, kolegice Vuković.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (29.03.17 16:06:56)

Zahvaljujem, potpredsedniče Nimanbegu.

Kao i ranije na osnovu članova 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavljam poslaničko pitanje ministru prosvjete gospodinu Damiru Šehoviću.

Nacionalni savjet za obrazovanje nedavno je usvojio izmijenjeni Nastavni plan za osnovnu školu kojim se fond časova smanjuje za oko 10%. To znači da će učenici i učenice u osnovnim školama imati 19 časova manje u odnosu na prethodni plan. Razumijem da je ovo smanjenje broja časova sprovedeno u cilju detaljnog reformisanja savremenog obrazovanja.

Moje pitanje je konkretno s obzirom na to da sam dobila brojne poruke nastavnika i nastavnica koji su imali nedoumice u vezi sa tim što će biti sa njihovim poslovima.

Ministre Šehoviću, da li uslijed ovako sprovedene reforme, odnosno namjeravane reforme, nastavnici i nastavnice treba da strahuju za svoje poslove? Može li doći do pojave tehnoloških viškova, smanjenja plata i da li će, saobrazno sprovedenim promjenama, biti formirana i nova norma za nastavnike i nastavnice? Kako će to biti učinjeno i možemo li očekivati u tom pravcu zakonske izmjene?

Obrazovanje nije plitka voda koja se brzo muti i lako bistri, već veoma duboka voda koju kada se zamuti, zbilja treba bistriti promišljenim reformama, brižljivim i pažljivo osmišljenim. U tom smislu, ministre Šehoviću, poziv koji ste preuzeli da obavljate je veoma težak i smatram da svaki reformista jeste bastadur, da zaista treba imati skoposti i kadrosti da izvrši reforme i zbog toga je najavljenja reforma nešto što mislim da je crnogorsko školstvo odavno čekalo.

Znam da su reforme koje su najavljene zaista sve u cilju nekog rasterećenja učenika, prije svega, za njihovo osposobljavanje da drugačije promišljaju, da rješavaju probleme. U cilju je njihovog sticanja funkcionalnog znanja u odnosu na prethodno - sve je zaista podređeno učeniku i njegovom interesu.

Međutim, moje pitanje se odnosi na nastavnike zbog toga što je veoma važno da oni rade u uslovima bez straha, a ovakva reforma je kod njih sa razlogom ili ne probudila strah. Veoma je važno da poslanici i poslanice crnogorske Skupštine, ali i crnogorska javnost znaju može li se desiti da se nastavnički poziv pretvoriti u trku za normom, dakle da nastavnici gubitkom ili promjenom norme počnu se sami snadbijevati časovima tako što će predavati u drugim školama ili će sve biti u redu i na koji način će biti završeno.

Ovo naročito potcrtavam, ministre Šehoviću, zbog toga što dobro pamtim ekspoze premijera Duška Markovića, koji je istakao da je jedan od prioriteta Vlade da se popravi društveni ugled i autoritet prosvjetnog radnika, koji je, priznaćemo, u posljednje vrijeme i posljednjih godina dosta izgubljen. Takođe sam pažljivo pročitala jedan od prvih intervjuja koji ste Vi dali ovim povodom da ste istakli neophodnost povratka autoriteta prosvjetnom radniku. I ja dolazim iz prosvjete, jasno je da motivisan prosvjetni radnik daje motivišuću nastavu, da motivisana nastava podstiče da tako kažem ..... učenika, a da podstaknuti učenik pokreće društvo. Zbog toga mislim da je dobro da od Vas čujemo konkretne odgovore, jer znate kad se neka reforma sprovodi, obično se u javnosti intenziviraju špekulacije u vezi sa tim pitanjem i kako bismo ih zaustavili, očekujem od Vas decidirane odgovore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 16:11:08)

Zahvaljujem koleginici Vuković.

Pravo na odgovor ima ministar Damir Šehović. Izvolite, ministre.

DAMIR ŠEHOVIĆ (29.03.17 16:11:19)

Poštovani potpredsjedniče Parlamenta, uvažena poslanice Vuković, drage kolege,

Dozvolite mi da se na samom početku zahvalim na postavljenom pitanju i na prilici da otklonimo dilemu koja se pojavljuje među prosvjetnim radnicima a vezana je za najavljenu reformu osnovnog obrazovanja, a posledično tome redukciju nastavnog plana za osnovno obrazovanje. Ali, prije toga mi dozvolite da kažem da je nova Vlada kao jedan od svojih najvažnijih prioriteta prepoznala unapređenje kvaliteta obrazovanja u Crnoj Gori.

Upravo kao rezultat te činjenice, Ministarstvo prosvjete je u prethodnih nekoliko mjeseci ozbiljno i odgovorno radilo na izmjenama čitavog niza zakonskih propisa koji trebaju da rezultiraju kvalitetnijem sistemom obrazovanja koji smo u prilici da ponudimo našoj djeci.

U tom smislu smo taj posao priveli kraju i narednih dana ćemo imati prilike da crnogorsku javnost informišemo sa rješenjima za koja smo procijenili da predstavljaju korak naprijed u odnosu na postojeće stanje.

Promjene nas očekuju na svim nivoima - od predškolskog, preko osnovnog do srednjeg i naravno na kraju završno sa visokim obrazovanjem. Radimo na povećanju obuhvata djece predškolskim obrazovanjem i u tom smislu realizujemo projekat izgradnje sedam predškolskih ustanova u: Podgorici, Baru, Ulcinju i Rožajama, što ćemo završiti računam do kraja 2018. godine.

Uvodimo engleski jezik za predškolsko obrazovanje, odnosno za djecu uzrasta od treće godine života. Kada je riječ o osnovnom obrazovanju, uvodimo engleski jezik od prvog razreda kao obavezan predmet. Rasterećujemo nastavni plan manje potrebnog sadržaja kada je riječ o osnovnom obrazovanju, zatim unapređujemo organizaciju maturskog ispita, što je jako važno reformska mjera koju smo procijenili da je potrebno da realizujemo. Započeli smo kampanju promocije značaja upisa u srednje stručne škole, gdje želimo našoj javnosti da pošaljemo poruku da upisujući srednje stručne škole djeca mogu prije doći do posla nego ostali. Pripremili smo sveobuhvatnu reformu sistema visokog obrazovanja, gdje ćemo promijeniti model studiranja, prepoznaćemo model koji je dominantan u najvećem broju zemalja regiona i Evrope. Promjeničemo model finansiranja na način što ćemo prepoznati ugovorni model finansiranja koji podrazumijeva veća izdvajanja za Univerzitet Crne Gore, kao temeljnu instituciju ove države, ali podrazumijeva i veću odgovornost univerziteta prema državi koja će izdvajati veća sredstva prema njemu. Uvodimo praktičnu nastavu u visokom obrazovanju kao obavezan segment koji će se morati kreditno vrednovati, čime stvaramo pretpostavke da svršenim visokoškolcima nakon završetka fakulteta vladaju i praktičnim zanjima i vještinama koje će im pomoći da budu konkurentni na tržištu rada.

Dozvolite mi da najavim još jednu veoma važnu stvar, a to je činjenica da ćemo obebjediti da osnovne master studije u Crnoj Gori budu besplatni. To će podrazumijevati veća izdvajanja za obrazovanje, ali sam apsolutno ubijeđen da je to najprihvatljiviji vid izlaganja i da to nije trošak nego investicija i u državu i u njen napredak. Osnovaćemo fond za talentovane učenike i studente, gdje želimo da sa nemalim sredstvima promovišemo najbolje među nama, najbolje među mладом generacijom i da promovišemo one zahvaljujući kojima su oni najbolji, a to su najbolji učitelji, nastavnici i profesori. Sve to računam da ćemo uspjeti da postignemo kroz usvajanje seta zakonskih rješenja koje ćete imati priliku kroz parlamentarnu proceduru vrlo brzo nakon završetka javne rasprave da dobijete.

Kao sastavni dio te reforme je redukcija nastavnog plana za osnovno obrazovanje. Cilj je reforme je stavljanje učenika u fokus, a kada stavite učenike u fokus, onda morate stvoriti pretpostavke da on tokom osnovnog obrazovanja dobije znanja i vještine koje su mu potrebne. A da bi mogao da dobije potrebna znanja i vještine, morate ga rasteretiti manje potrebnog sadržaja, jer su nam rezultati koje postižemo na PISA tesiranjima pokazali da naši učenici ne zaostaju za drugima kada je riječ o teorijskim znanjima, ali kada je riječ o primjeni tih znanja i kada je riječ o povezivanju na kvalitetniji način znanja koje stiču tokom školovanja, ipak možemo i moramo mnogo bolje. Upravo na bazi tih rezultata, na bazi analiza koje su pravljene u prethodnom periodu unutar Ministarstva prosvjete, na bazi zaključaka koje je prethodna Vlada donijela došli smo do zaključka da je potrebno redukovati nastavni plan za osnovno obrazovanje za nekih 10%. Ali, naravno ne smijemo zaboraviti ni drugu stranu medalje, ne smijemo zaboraviti ni nastavni kadar, kojem definitivno moramo vratiti ugled i poštovanje, jer oni obavljaju jednu časnu dužnost. Da se nikakve negativne reperkusije, redukcije nastavnog plana za osnovno obrazovanje ne bi osjetile na nastavni kadar, izmjeničemo Zakon o osnovnom obrazovanju, gdje ćemo proporcionalno smanjenju i rasterećenju nastavnog plana za osnovno obrazovanje smanjiti normu nastavnika, tako da će oni sa manjom normom biti u prilici da ostvaruju istu zaradu kao i prije redukcije nastavnog plana. Nije nam cilj da štedimo na obrazovanju nego naprotiv - da unapređujemo kvalitet obrazovanja. A ako je našem obrazovnom sistemu potrebno da redukuje Nastavni plan za osnovno obrazovanje, onda to hoćemo da uradimo ali ne na način da trpe zbog toga prosvjetari.

U tom smislu ćemo smanjiti normu, zarade u sistemu obrazovanja će ostati na istom nivou kao prije redukcije nastavnog plana za osnovno obrazovanje i neće biti potrebe za redukcijom nastavnog kadra, jer će za sve njih biti prostora da nađu sebe u tom smanjenoj normi koja će pratiti smanjenje nastavnog plana za osnovno obrazovanje. U svakom slučaju, ovo su rješenja

koja će naša javnost veoma brzo imati priliku da vidi tako da smo otvoreni za sugestije Parlamenta. Vjerujem da u Parlamentu sjede odgovorni ljudi koji će nam moći pomoći da ta rješenja definišemo na kvalitetan način i da kao rezultat primjene tih rješenja državu Crnu Goru učinimo državom koja će ključni fokus staviti na ono što jeste suština, a to su znanje, obrazovanje i učeće društvo. Hvala.

PREDsjedavaJući Genci Nimanbegu (29.03.17 16:18:37)

Zahvaljujem, ministre Šehoviću.

Pravo na komentar ima koleginica Vuković. Izvolite.

Aleksandra Vuković (29.03.17 16:18:46)

Vrlo kratko. Prvo da zahvalim ministru Šehoviću na konkretnom odgovoru što sam od njega i očekivala. Znam da pošto ovaj Parlament prate nastavnici i nastavnice koji su bili zabrinuti u vezi sa pitanjem koje sam postavila su sada mirni, jer zaista smatram da mediji često doprinesu da, eto na nivou spekulacija neke veoma dobre stvare koje se radi u Vladi dobiju neke drugačije forme kakve ne bi trebalo.

Dakle, ministre, ja vam u ime Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport, kroz koji će proći svi zakoni koje ćete nam iz Vlade dati, a odnose se na prosvjetu, ogovorno tvrdim da tamo šede i ovdje šede odgovorni ljudi koji će se skoncentrisati na svaki zakon koji bude pred nama i doprinijeti da pomognemo Vladi u vašim nastojanjima da reformišete naš obrazovni sistem. Zahvaljujem.

PREDsjedavaJući Genci Nimanbegu (29.03.17 16:19:43)

Zahvaljujem koleginici Vuković.

Sada pelazimo na pitanja koja su postavljena ministarki ekonomije.

Prvo pitanje postavio je kolega Predrag Sekulić.

Izvolite, kolega Sekuliću, a neka se pripremi kolega Petar Smolović.

Predrag Sekulić (29.03.17 16:20:04)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče. Uvažene kolege, gospodo iz Vlade, ministarko Sekulić,

Svjedoci smo da se u Crnoj Gori rađa potpuno nova industrija, to je industrija istraživanja i proizvodnje nafte i gasa. Tome u prilog ide i činjenica da su već potpisani ugovori sa kompanijama Eni, Novatek i Energean.

Pitanje koje se nameće je: Kako će nova industrija uticati na ekonomiju Crne Gore i koliki će i kakvi biti benefiti za naše građane pod uslovom da se pokažu opravdane najave o znatnim rezervama gasa i nafte u našem podmorju i da se one valorizuju na način na koji je to predvidjela naša zakonska regulativa i potpisani ugovori? Hvala.

PREDsjedavaJući Genci Nimanbegu (29.03.17 16:20:43)

Zahvaljujem.

Ima riječ Dragica Sekulić, ministarka ekonomije. Izvolite.

Dragica Sekulić (29.03.17 16:20:52)

Uvaženi potpredsjedniče Skupštine, poštovani poslanici i poslanice.

Poslaniče Sekuliću, hvala na pitanju i vjerujem da je ovo tema koja je izuzetno značajna za sve građane u Crnoj Gori i da ćemo tek u narednom periodu govoriti o pozitivnim efektima uopšte projekta istraživanja eksploracije ugljovodonika, nafte i gasa u crnogorskom podmorju.

Ja mogu sa zadovoljstvom da konstatujem da je prvi tender za dodjelu ugovora o istraživanju o eksploraciji nafte i gasa u crnogorskom podmorju uspješno završen. Dodijelili smo koncesije za šest od 13 ponuđenih blokova i potpisali dva ugovora sa tri koncesionara. To su: Eni, Novatek i Energean. Moram reći da je u periodu od tri godine, koliko je trajao tenderski postupak, cijena nafte pala sa 140 na 27 dolara i da se trenutno nalazi nešto iznad 50 dolara, a da uopšte nije bio prisutan pad interesovanja renomiranih svjetskih kompanija u ovoj oblasti. To nam daje potvdu, sa jedne strane, da smo uradili dobar zakonski okvir koji je stabilan i predvidiv, a, sa druge strane, nam daje i značajna uvjerenja čim su ovakve kompanije zainteresovane za istraživanje eksploraciju da u crnogorskom podmorju postoje dovoljni resursi koji su komercijalno isplativi da bi se takve kompanije javile i uložile sredstva i za istraživanje i buduću eksploraciju.

Dosadašnja praksa je pokazala da je pravilan razvoj industrije istraživanja nafte i gasa jedan od najodgovornijih i najkompleksnijih regulatornih procesa koje jedna država treba da organizuje i sproveđe. U prilog tome stoe i komparativni primjeri iskorišćenosti resursa iz ležišta, koji se kreću od 20% u zemljama koje koristi resurse na neadekvatan način do 60% u zemljama koje znaju da na pravi način iskoriste svoje resurse.

Oslanjajući se na pozitivne primjere drugih nacionalnih modela upravljanja resursima, Crna Gora je odlučila da razvije sopstveni model, koji će joj u budućnosti po ugledu na najbolju svjetsku praksu omogućiti maksimalnu iskorišćenost resursa uz ostvarivanje benefita po cijelokupno crnogorsko društvo. Crna Gora je temeljno i dugo radila na pripremi regulatornog sistema za ovu oblast i na pripremi prvog tenderskog postupka za dodjelu ugovora o koncesiji za proizvodnju ugljovodika, što je rezultiralo njegovim uspješnim završetkom.

Ugovori koji su zaključeni sa koncesionarima Eni, Novatek i Energean su standardizovani tipovi ugovora, koji sadrže specifičnosti koje nijesu bile dosadašnja praksa u Crnoj Gori a koje govore u prilog našem opredjeljenju kao odgovornom upravljanju resursima i prije nego što samo iskorišćavanje resursa počne.

Koncesionari bankarskom garancijom pokrivaju 100% vrijednosti radova tokom faze istraživanja, a njihove matične kompanije takođe su izdale garancije kojima se pokriva bilo kakva eventualna šteta ili gubitak direktno uzrokovani njihovim aktivnostima u Crnoj Gori.

Otkriće komercijalnih ležišta nafte i gasa bi više nego dobrodošlo Crnoj Gori, jer bi donijelo mnogo benefita građanima Crne Gore, odnosno državi Crnoj Gori kojoj bi, shodno zakonu, išlo od 62 do 68% novca od dobiti.

Ukoliko se pravilno vodi, naftno-gasni biznis donosi zemlji uvećanje privrednih nacionalnih resursa. Vrlo važan segment za državu je prikupljanje i drugih vrsta poreza, a posebno je važno i otvaranje novih radnih mjesti i kreiranje industrije od koje profitira kompletna ekonomija. Iskustva u okruženju govore da na jedno otvoreno radno mjesto u naftnoj industriji dođe do otvaranja još četiri radna mesta u drugim granama ekonomije.

Posebno ističemo da 80% od tako ostvarenog prihoda države ide u specijalni Fond za ugljovodonike. Taj fond će se koristiti za obezbjeđivanje bolje budućnosti crnogorskog društva u cjelini i on je garancija da će od resursa koji se sada troši koristi imati i generacije koje dolaze. S tim u vezi, naša je vizija da sredstva iz Fonda za ugljovodonike koristimo u svrhe koje će nam donijeti dugoročne benefite po društvo, kao što su ulaganje u obrazovne i zdravstvene sisteme, u razvoj infrastrukture, u nauku i tako dalje. Hvala.

PREDSEDJAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 16:25:38)

Zahvaljujem, ministarko Sekulić. Pravo na komentar ima kolega Predrag Sekulić.
Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (29.03.17 16:25:48)

Hvala Vam, gospodine potpresjedniče.

Ministarko Sekulić, dozvolite samo par napomena koje nijesu možda baš usko vezane za ovu temu. Mislim da je dobro što hrabri ulazimo u neke projekte i dobro je što najzad govorimo o valorizaciji svih prirodnih potencijala o kojima smo govorili decenijama, počevši od rezervi uglja, hidro-potencijala, pa evo i do pitanja korišćenja ugljovodonika.

Dozvolite da podsjetim da su neki od projekata stari više od tri i po decenije. Podsjetiće na izgradnju II bloka Termoelektrane Pljevlja, a da ne govorimo koliko već decenija raspravljamo o tome na koji način koristiti naš hidro potencijal. Ne treba zaboraviti da u ovom trenutku koristimo svega jednu petinu, negdje oko 20% hidro-potencijala, a da još uvijek nijesmo ni na pragu dogovora na koji način praviti ubuduće, na koji način iskoristiti onaj preostali hidro potencijal. Ne treba podsjećati da za razvijene zemlje Evrope taj hidro potencijal kao obnovljiv izvor energije koriste u procentu između 80 i 95%.

Naravno, dobro je da hrabri ulazimo u ove procese i ja zaista vjerujem nakon svih političkih iskušenja, kojima smo uspješno odolijevali u prethodne dvije i po decenije, da sada pred nama stoje drugačija iskušenja ne manjeg izazova, znači pitanja ekonomskog razvoja. Ako zaista želimo ubrzani ekonomski rast i razvoj, moramo da vodimo računa i o korišćenju naših privrednih potencijala, jer ipak moramo priznati da veće stope razvoja ne možemo obezbijediti na drugi način osim putem realne ekonomije. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 16:27:19)

Hvala Vam, kolega Sekuliću.

Drugo pitanje za ministarku postavio je poslanik Petar Smolović.

Izvolite.

PETAR SMOLOVIĆ (29.03.17 16:27:29)

Poštovani predsjedavajući, uvažene ministarke i ministri, kolege poslanici, poštovani građani i građanke Crne Gore,

Na osnovu člana 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministarki ekonomije Dragici Sekulić postavljam sljedeće poslaničko pitanje:

Poštovana ministarko Sekulić, šta je iniciralo pokretanje biznis karavana i koja su glavna očekivanja od realizacije ovog projekta? Koje su to stimulativne mjere za razvoj biznisa koje Ministarstvo nudi privredi, a prezentiraju se u toku karavana i koliko je privreda upoznata sa tim mjerama? Ukoliko se želi uspostaviti bolja saradnja sa privrednicima, da li to znači i da će se prijedlozi i sugestije sa njihove strane implementirati u navedene mjere i koje će se mjeru u tom cilju sprovesti?

Obrazloženje ovog pitanja: Ministarstvo ekonomije je, uz podršku Programa Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), pokrenulo organizaciju Biznis karavana, kako bi obišli sve opštine u Crnoj Gori i u direktnoj komunikaciji upoznali privrednike sa programom finansijske i tehničke podrške razvoju biznisa koje Ministarstvo sprovodi. Svjesni da je sektor malih i srednjih preduzeća glavni pokretač ekonomskog razvoja, a da su privrednici uprkos naporima Ministarstva relativno slabo upoznati sa mogućnostima koje bi im obezbijedile konkurentsku poziciju na tržištu, iniciran je ovaj projekat koji bi pored promocije programa, obezbjeđuje i privrednicima priliku da na licu mjesta iznesu sve probleme i prepreke sa kojima se susreću prilikom apliciranja i implementacije programa, kao i prilikom obavljanja djelatnosti generalno. Zato je potrebno pojasniti svrhu ovog projekta, kao i konkretno ukratko nabrojati stimulativne mjeru koje Ministarstvo ekonomije nudi privredi u toku 2017. godine sa očekivanjima od primjene navedenih mjeru. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 16:29:18)

Hvala Vam, kolega Smoloviću.
Riječ ima Dragica Sekulić, ministarka ekonomije. Odgovor.

DRAGICA SEKULIĆ (29.03.17 16:29:29)

Zahvaljujem na postavljenom pitanju i zahvaljujem što ste mi dali priliku.

Ovom prilikom govorimo o karavanu dobrih poslovnih prilika, Biznis karavanu koje je pokrenulo Ministarstvo ekonomije. Činjenica je, kao što je i rekao u prethodnom izlaganju poslanik Sekulić, nakon nekih turbulentnih godina u kojima smo se bavili velikim i važnim političkim pitanjima, da je došlo vrijeme da se bavimo ekonomijom i, s jedne strane, da se bavimo ulaganjem u prioritetne razvojne projekte, a, sa druge strane, da se svakodnevno i temeljno bavimo privredom. Kada kažem privreda, ne mislim samo na nove investitore i na nove investicije. Mislim i na obavljanje djelatnosti privrede koja je živa u Crnoj Gori i olakšavanje života preduzetnicima i privrednicima koji rade u Crnoj Gori i svojim radom doprinose da i ja imam od čega primati platu, kao i svi mi koji radimo u državnom aparatu.

Ideja karavana dobrih poslovnih prilika ili biznis karavana je bila zapravo to, da u direktnoj komunikaciji s privrednicima u svim opštinama u Crnoj Gori razgovaramo na dvije teme. Jedna je da onima koji do sada nijesu bili informisani o tome koje programe podrške mogu iskoristiti preko Ministarstva ekonomije dobro pojasnimo koje su to mogućnosti, a, sa druge strane, da čujemo od njih što je to što njima otežava poslovanje i na koji način možemo izaći u susret crnogorskoj privredi.

Prošle nedjelje smo imali obilazak dvije opštine, Bijelo Polje i Berane. Odziv privrednika je bio i te kako dobar. Sa jedne strane smo mi prezentovali tih devet projekata koje je Ministarstvo ekonomije realizuje i koji se sastoje počev od primjene Uredbe o podsticanju direktnih investicija, gdje svaki potencijalni investitor koji ulaže u nešto što otvara nova radna mjesta može očekivati direktnu finansijsku pomoć od države u iznosu od tri do deset hiljada eura, preko različitih drugih programa podrške koji podrazumijevaju, takođe, direktnu finansijsku pomoć za modernizaciju pogona, za uvođenje međunarodnih standarda u poslovanju, za poslovanje klastera, za pisanje različitih biznis planova. Činjenica je da je naša privreda bila nedovoljno informisana o mogućnostima koje im pruža država u osnivanju novih biznisa ili u posješivanju njihovog biznisa. Sa druge strane to je bila izuzetno dobra prilika da u živoj direktnoj komunikaciji sa privrednicima čujemo sa kojim problemima se susreću i na koji način im pomoći da na što bolji način rade i realizuju svoju djelatnost. Vjerujte da je takva komunikacija pomogla da shvatimo da je potrebna možda i neka sistemska rješenja mijenjati, a ponekad i da je dovoljno donijeti neke jednostavne odluke kako bi se privrednicima olakšalo.

Plan Ministarstva ekonomije je da do kraja novembra obiđemo sve opštine da bi svima u Crnoj Gori, nezavisno kolike je veličine opština ili koliko je udaljena od glavnog grada, dali jednaku podršku u poslovanju i pomogli im da bolje saznaju koje su to mogućnosti koje Ministarstvo pruža. Vjerujem da je to dobar način. Ministarstvo ekonomije će, zahvaljujući inputima koje dobija od privrede prilikom takvih susreta, inicirati izmjene određenih sistemskih ili izolovanih rješenja kako bismo pomogli privredi da na što bolji način radi i obavlja svoje djelatnosti. Zahvalujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 16:34:00)

Zahvaljujem, ministarko.
Sada ima pravo na komentar kolega Smolović.
Izvolite, kolega.

PETAR SMOLOVIĆ (29.03.17 16:34:09)

Poštovana ministarko, prije svega, zadovoljan sam odgovorom, a posebno mi je dragو što

je Ministarstvo ekonomije pokrenulo ovaj karavan iz Bijelog Polja i sa sjevera. Očigledno je, a imali ste priliku to i da vidite, da je krucijalni problem sjevera u ovom momentu nezaposlenost, da se ta zaposlenost samo može riješiti određenim jačanjem privrede, dodatnim ulaganjem u ekonomiju i nekim stimulativnim mjerama, a velike mjere ste prezentirali na pomenutim sastancima, devet mjera, i interesovanje je bilo veliko. Drago mi je što je Ministarstvo ekonomije konačno shvatilo da se samo u direktnoj komunikaciji sa građanima i sa privrednicima mogu, u suštini, sagledati svi problemi koji njih tiše i da uđemo jednostavno u konkretno rješavanje tih problema. Cilj rješavanja svih tih problema je rješavanje krucijalnog problema, a to je pitanje nezaposlenosti koje je paralelno sa povećanjem privredne aktivnosti jedini način za opšti boljšak, odnosno konkretni cilj, što je zajednički cilj svih nas, a to je dobrobit i bolji životni standard svakog građanina Crne Gore.

U tom smislu, mi smo vam na raspolaganju, kolege poslanici, da podržimo svaku vašu inicijativu, svaku mjeru i da vam damo stimulans da samo tako nastavite. Hvala još jednom.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.03.17 16:35:32)

Hvala Vama, poslaniče.

Sada prelazimo na pitanja za ministra saobraćaja i pomorstva gospodina Osmana Nurkovića.

Prvo pitanje postavio je poslanik Andrija Popović.

Izvolite, poslaniče Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (29.03.17 16:35:49)

Hvala, predsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Poslaničko pitanje u ime Liberalne partije ministru saobraćaja i pomorstva Osmanu Nurkoviću glasi:

Zašto je zbog obimnih radova na putnoj infrastrukturi napravljena istovremena gotovo potpuna saobraćajna blokada naše prijestonice Cetinje i svih putnih pravaca Podgorice, Budve, Kotora i do kada će saobraćajna blokada trajati? Odgovor tražim i u pisanoj formi.

Obrazloženje: Podstaknuti stalnim pritužbama vozača koji svakodnevno putuju putnim pravcima sa Cetinja prema Podgorici, Budvi i Kotoru, dužni smo da skrenemo pažnju javnosti, ali i nadležnih organa na problem koji je gotovo potpuno onesposobio normalno funkcionisanje građana Cetinja, onemogućio pravovremeno obavljanje svakodnevnih radnih obaveza, ali i odsjekao Prijestonici od svih drugih gradova u državi. Ovakvo stanje je, nažalost, permanentno i traje već godinama kada je u pitanju Cetinje.

Postavlja se pitanje da li je nužno iz godine u godinu konstantno i istovremeno zatvarati sve putne pravce prema Cetinju. Nevjerovatno je da se tako nešto ponavlja svakih nekoliko mjeseci godinama. Rješenje kroz ispravniji tempo radova i održiviji raspored započinjanja i finalizacije radova mora postojati. Građani su osim toga u stalnoj opasnosti prilikom korišćenja alternativnih putnih pravaca. Apelujemo i tražimo od inspekcijskog organa koji je zadužen za saobraćaj da obide alternativni putni pravac i uvjeri se kakvo je stanje na putu i koliko su vozači sigurni, a drugog izbora nemaju.

Vjerujemo da će nadležni ispoštovati Zakon o putevima i omogućiti građanima koji svakog dana putuju više puta ovim pravcem bezbjedan i bezbrižan prolazak bez nepotrebnih troškova, oštećenja vozila i straha za sopstvenu sigurnost. Zatvaranje pravaca svakog dana po nekoliko sati prema Podgorici, prema Kotoru preko Njeguša i prema Budvi neizdrživo je. Cijenimo napore da se putni pravci rekonstruišu i građanima omogući bolja prohodnost.

Međutim, dužnost je nadležnih da se građani pravovremeno informišu o trajanju ovakvih blokada i da se omogući kvalitetna alternativa. Dodatno vjerujemo i apelujemo da se takvi radovi moraju završiti u narednih mjesec dana kada počinje praktično glavna turistička sezona. Ponavljanje mučnih scena i kolona u kojima turisti koji se po prvi put susreću sa našom državom

u kilometarskim kolonama na najvećem suncu nedopustivo je i mora se preduprijediti. Hvala.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.03.17 16:38:58)

Hvala Vama.

Ministar saobraćaja i pomorstva.

Izvolite.

OSMAN NURKOVIĆ (29.03.17 16:39:03)

Uvaženi predsjedniče, poštovani poslanice i poslanici,

Uvaženi poslaniče Popoviću, zahvaljujem na Vašem pitanju, a iskorističu priliku da podijelim sa Vama dilemu koju sam imao kada sam ga pročitao.

Naime, pitao sam se da li je ovo kritika, ili je u pitanju data šansa da se promoviše nešto što se radi za dobrobit svih građana. Ukoliko je kritika, smatram da je neosnovana, a ako je u pitanju šansa za promociju, onda je opravdana jer nijesmo često u prilici da afirmišemo ono što je pozitivno na našoj medijskoj sceni. Želio bih da napravim malu paralelu i da podsjetim naše građane koji putuju vozilima na Zapad, posebno u Njemačku, da su i tamo svjedoci ogromnih kolona i višesatnih zastoja upravo zbog radova na putevima, ali i pored toga u njihovim medijima nijesam čuo kritike, niti negodovanje naroda.

Svakako u odnosu na Vaše poslaničko pitanje daću vrlo konkretan odgovor, koji će upravo podsjetiti sve nas i naše uvažene građane koliko je već urađeno na pomenutim putnim pravcima u toku prošle i šta će biti realizovano u toku ove godine.

Shodno programu rekonstrukcije magistralnih puteva u Crnoj Gori, u periodu 2015-2019. godina i planom i programima rada za 2015, 2016. i 2017. godinu Direkcija za saobraćaj otpočela je aktivnosti na rekonstrukciji najfrekventnijeg putnog pravca u državi Podgorica - Cetinje - Budva. U 2015. godini vodile su se aktivnosti na izradi projektne dokumentacije za ukupno deset projekata. U 2016. godini završeni su radovi na sljedećim projektima - projekat spajanja bulevara Budva i Bečići sa rekonstrukcijom raskrsnice prema Cetinju u dužini od 700 m, vrijednost projekta 3,68 miliona eura. Rekonstrukcija i izgradnja treće trake na lokalitetu Markovići na magistralnom putu Cetinje - Budva u dužini od 3,4 km, vrijednost projekta 3,29 miliona. Rekonstrukcija puta Podgorica - Cetinje, na lokalitetu Ulići, u dužini 6,3 km s izgradnjom treće trake, dužina 2,2 km, vrijednost projekta dva miliona i sto pedeset hiljada eura. Rekonstrukcija magistralnog puta Podgorica - Cetinje, lokalitet Barutana, u dužini od 4 km, s izgradnjom treće trake, dužina 1,2 km, vrijednost projekta 1,3 miliona eura. Rekonstrukcija puta Cetinje - Budva, lokalitet Obzovica - Brajići, u dužini od 4 km, vrijednost projekta dva miliona šesto devedeset hiljada. Ukupno u 2016. godini je uloženo oko 13 miliona eura.

U 2017. godini izvode se radovi na sljedećim projektima: rekonstrukcija puta Podgorica - Cetinje, rekonstrukcija tunela Mekavac u dužini od 198 m, vrijednost projekta dva miliona eura. Tunel se rekonstruiše sa dvije na tri trake, a radovi će biti završeni do početka turističke sezone; rekonstrukcija magistralnog puta Podgorica - Cetinje - Budva, lokalitet Ulići - Ugnji, u dužini od 5,9 km s izragnjom treće trake u dužini od 600 m, vrijednost projekta 2,9 miliona eura, a radovi će biti završeni do početka turističke sezone; rekonstrukcija i izgradnja treće trake na magistralnom putu Cetinje - Budva, lokalitet Ugnji, u dužini od 1,4 km, vrijednost projekta 1,4 miliona, a radovi će biti završeni do početka turističke sezone; rekonstrukcija magistralnog puta Cetinje - Budva, lokalitet Brajići, Lapčići, u dužini od 5,3 km sa izgradnjom treće trake, u dužini od 500 m i izgradnja tunela dužine 180 m, vrijednost projekta 7,6 miliona eura, a radovi će biti završeni do kraja godine; rekonstrukcija magistralnog puta Cetinje - Budva, lokalitet Košljun, Zavala, u dužini od 1,8 km, vrijednost projekta jedan milion eura, a radovi će biti završeni do početka turističke sezone. Ukupno će se uložiti 12,9 miliona eura.

U sklopu programa rekonstrukcije regionalnih puteva u državi 2016. godine se otpočelo sa rekonstrukcijom puta Cetinje - Njeguši u dužini od 20 km. Ugovorena vrijednost radova je 9.550.000 eura. Postojeći put će se skratiti za oko četiri kilometra izgradnjom tunela u mjestu

Čekanje. Rok završetka radova na ovom projektu je do kraja 2017. godine. Da bi se ovi radovi završili u roku do početka turističke sezone, neophodno je bilo izvođačima radova omogućiti stalne prekide saobraćaja od po dva sata u prijepodnevnim i poslijepodnevnim časovima, a u ostalom vremenu saobraćaj je regulisan semaforском signalizacijom. Na projektu rekonstrukcija tunela Mekavac za vrijeme trajanja radova potrebna je totalna obustava saobraćaja u trajanju od dva mjeseca, a saobraćaj je omogućen starim putem Podgorica - Cetinje. Po završetku iskopa u tunelu, montiranja skele i oplate omogućiće se saobraćaj jednom kolovoznom trakom regulisan semaformskom signalizacijom. Krajnji rok za završetak aktivnosti na ovom projektu je kraj maja 2017. godine.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.03.17 16:44:03)

Hvala Vam, ministre.

Shvatio sam da imate komentar.

Izvolite, poslaniče Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (29.03.17 16:44:10)

Zahvaljujem, ministre, na iscrpnom odgovoru. Želim da pohvalim sve ove radove koji se rade na putnoj infrastrukturi, saobraćajnoj infrastrukturi, ali se mora naći mera. Ne može jedan grad, naša Prijestonica biti saobraćajno blokirana već nekoliko godina.

Ono što nas čeka i već je počelo, samo ću jedan primjer iznijeti, oko 600.000 turista dolazi putem kruzera u Kotor, a većina tih putnika ide na kružnu turu Kotor - Njeguši - Cetinje - Budva - Kotor. Turisti nemaju kuda proći. Ono što se ne tiče Vas i Vašeg resora je da imamo i divlje deponije na tom putu od Kotora do Njeguša i Cetinja. To je za ministra turizma i održivog razvoja. Mora se povesti računa o tome kakvu sliku šaljemo u svijet.

Ono što bih posebno htio da istaknem, a to sam pitanje i postavio prije par godina, mislim da je tada današnji predsjednik Skupštine bio ministar saobraćaja i pomorstva, radi se o dionici puta, i to je moje dopunsko pitanje na koje imam pravo po Poslovniku, Krstac - Kuk - Ivanova korita, dionica puta od oko desetak kilometara na regionalnom putu Kotor - Cetinje kroz Nacionalni park Lovćen: Kada će početi rekonstrukcija tih desetak kilometara? Mislim da je to bilo ušlo tada u program rada. Mislim da bi to bilo veoma značajno za našu državu. Tuda desetine hiljada turista prolaze, a tih desetak kilometara je u veoma lošem stanju. To je suženo na ne jednu traku, nego na polovicu jedne trake sa bezbroj rupa na tom putu. To je moja poruka kroz dopunsko pitanje - da počne rekonstrukcija tog puta, a mislim da postoji čak u onom planu rješavanja uskih grla u Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.03.17 16:47:26)

Hvala Vam, poslaniče.

Ministre, Vi nemate pravo na komentar. Ako želite da odgovorite na dopunsko pitanje, možete, ne morate, možete odgovoriti i u pisanoj formi. Da li želite da odgovorite na dopunsko pitanje?

OSMAN NURKOVIĆ (29.03.17 16:47:40)

Nijesam konkretno upoznat sa ovim zahtjevom, uputiću to Direkciji za saobraćaj, ali samo jedna rečenica. Nije nam cilj blokada, nego olakšanje uslova života građana i dostupnost turistima. Jer, ova putna infrastruktura kojom raspolažemo, posebno Budva - Tivat, znate u turističkoj sezoni - mi moramo početi s rekonstrukcijom tog bulevara. Vjerovatno će se naći neko vrijeme kada će možda nekom smetati, građanima ako ne turistima, ali se moraju se poboljšavati putevi i mora se

raditi na tome.

Prema tome, nimalo prijatno za vrijeme radova, ali jako ugodno nakon radova i poslije puštanja u rad ovih saobraćajnica.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.03.17 16:48:19)

Hvala, ministre.

Uz izvinjenje što sam sada dao ministru riječ mimo Poslovnika, ali razumjećete potpuno. Ja sam prethodno bio u tom resoru i imam specijalne naklonosti, ministre Nurkoviću, za to.

Šalu na stranu, želim samo da vam kažem i da zloupotrijebim govornicu vrlo kratko. Uvijek postavljamo to pitanje. Uvijek želimo da svi naši gradovi budu dostupni u najboljoj mogućoj mjeri, povezani dobrim saobraćajnicama, a stalno imamo zahtjeve da se te saobraćajnice unapređuju jer ovdje nije samo izgradnja novih puteva. Ako ne radite unapređivanje tih saobraćajnica permanentno, praktično svake godine, oni se upropastavaju. Zato bih i ja želio da pohvalim napore koje radi Ministarstvo, Direkcija za saobraćaj. Jer, vi ćete da imate spoj Cetinja najboljim saobraćajnicama u Crnoj Gori i to se na ovim rekonstruisanim djelovima već vidi. Radi se vrlo zahtjevan i vrlo kompleksan dio tunela Mekavac.

Razumijem brigu poslanika Popovića. Mislim da je dobra prilika da se ovakvim pitanjima, kao što je rekao ministar Nurković, afirmiše ono što se radi na putnoj mreži. Mislim da treba dati punu našu podršku, naravno da uz omogućavanje da se možda konzerviraju neki radovi u početku sezone ako se ne stigne do potpune realizacije i da onda u špicu sezone koji nas očekuje ipak koliko-toliko bude omogućeno nesmetano odvijanje saobraćaja. Hvala Vam.

Prelazimo na drugo pitanje.

Pitanje je postavio potpredsjednik Skupštine Genci Nimanbegu.

Izvolite.

GENCI NIMANBEGU (29.03.17 16:50:09)

Zahvaljujem, predsjedniče Brajoviću.

Ja sam, u skladu sa članom 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, za ovu posebnu sjednicu uputio sljedeće pitanje ministru Nurkoviću:

Kada će se konačno završiti rekonstrukcija putnog pravca Ulcinj - Sukobin, odnosno dokle se stiglo sa tenderom za rekonstrukciju putnog pravca Ulcinj - Krute Vladimirske? Koji su razlozi da se u toku 2016. godine ovaj projekat nije realizovao i kada se može očekivati da započnu radovi na ovom putnom pravcu?

Obrazloženje: Putni pravac Ulcinj - Sukobin je dio međunarodnog puta Ulcinj - Skadar koji je od vitalnog interesa za opšti razvoj kako opština Ulcinj, tako i države Crne Gore. Stanje na tom pravcu je veoma slabo, te je predmet našeg stalnog interesovanja. Pošto rekonstrukcija ovog pravca nije do sada završena, a očekivalo se da će biti urađeno u 2016. godini, postavio sam gore navedeno pitanje. Tokom današnjeg dana se čulo da je taj putni pravac koji povezuje dvije države, Albaniju i Crnu Goru, i da je granični prelaz koji je projektovan na 350.000 prelaza godišnje već dostigao brojku od oko dva miliona prelaza. Odugovlačenje ili kašnjenje sa rekonstrukcijom tog putnog pravca utiče na kvalitet života građana tog područja, a i cijele države. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.03.17 16:51:45)

Hvala Vama, potpredsjedniče.

Riječ ima Osman Nurković, ministar saobraćaja i pomorstva.

Izvolite.

OSMAN NURKOVIĆ (29.03.17 16:51:53)

Uvaženi potpredsjedniče Nimanbegu, želim da Vam odgovorim ali sa uvodnim dijelom koji prati cijelu ovu situaciju oko izgradnje autoputa. Naime, javni poziv za izbor najpovoljnije ponude za izvođenje radova na rekonstrukciji predmetne dionice objavljen je 24.12.2014. godine. Na objavljeni poziv su dva puta izjavljene žalbe od strane pravnih lica čija osnovna djelatnost nije građenje objekata, ali je na taj način prolongiran rok za javno otvaranje ponuda. Javno otvaranje ponuda izvršeno je 18.05.2015. godine, a odluka o izboru najpovoljnije ponude donešena je 24.06. 2015. godine. U roku predviđenom Zakonom o javnim nabavkama, na predmetnu odluku o izboru izjavljene su žalbe od strane ponuđača čije ponude nisu izabrane kao najpovoljnije. Predmet je predat u Državnu komisiju za kontrolu postupka javne nabavke na odlučivanje i nakon dužeg žalbenog postupka državna komisija je poništila predmetni javni poziv 19.02.2016. godine. U novom postupku javne nabavke, nakon usaglašavanja tenderskih uslova i procedura sa Evropskom investicionom bankom, zbog izmjena Zakona o javnim nabavkama koje su u međuvremenu usvojene, tenderska dokumentacija za izbor izvođača radova je objavljena 26.09.2016. godine, a javno otvaranje ponuda zakazano za 7.11.2016. godine. Prije roka za otvaranje ponude u dva navrata su izjavljene žalbe na predmetnu tendersku dokumentaciju, tako da je javno otvaranje ponuda za izbor izvođača na rekonstrukciji predmetne dionice održano 23.01.2017. godine. Rješenje o izboru najpovoljnije ponude donešeno je 24.02.2017. godine. U roku predviđenom Zakonom o javnim nabavkama, na predmetno rješenje su izjavljene žalbe od strane ponuđača čije ponude nisu izabrane kao najpovoljnije. Predmet je dostavljen Državnoj komisiji za kontrolu postupka javnih nabavki 15.03.2017. godine na odlučivanje. Nakon što Državna komisija završi postupak odlučivanja po izjavljenim žalbama, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva i Direkcija za saobraćaj će, u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, postupiti po donešenoj odluci.

Ugovor o izvođenju radova može biti potpisani nakon okončanja kompletne tenderske procedure, odnosno kada rješenje o izboru najpovoljnije ponude postane pravosnažno. Planirani rok za izvođenje radova na rekonstrukciji ove dionice je 360 kalendarskih dana od dana uvođenja izvođača u posao, a finansijska sredstva za realizaciju radova obezbijeđena su kapitalnim budžetom Crne Gore i kroz kredit Evropske investicione banke. Nažalost, Zakon o javnim nabavkama je takav da nam remeti cijelu dinamiku, investicioni plan aktivnosti, ne samo na ovom projektu, nego na mnogim projektima. Dat je Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama. Nadam se da će se kroz te izmjene i dopune olakšati procedura i da će se oni koji su zaduženi samo da kvare te tendere i postupke eliminisati, ali se iskreno nadam da u ovom konkretnom slučaju će komisija donijeti pozitivno rješenje i da ćemo pristupiti izgradnji, odnosno rekonstrukciji ovog putnog pravca nakon ovog postupka koji se rješava kod Državne komisije.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.03.17 16:55:20)

Izvolite, potpredsjedniče.

GENCI NIMANBEGU (29.03.17 16:55:24)

Kao prvo, ministre Nurkoviću, želim da u svom radu kao ministar imate u prioritetu ono što smo i mi kao koalicija manjinskih naroda zaključili, a to je ravnomjerna regionalna razvijenost i ravnomjerno investiranje u sve putne pravce u Crnoj Gori. Želim da ovaj pisani odgovor ne samo u skladu sa Poslovnikom koji možete nam dati do početka sljedeće sedmice, što prije učinimo javnim, da i mediji i građani budu informisani oko svih ovih problema. Ovi problemi ukazuju na više stvari. Svima je jasno da procedura javnih nabavki treba da se mijenja, ali je građanima opština Ulcinj i Bar gotovo neshvatljivo da ako je prvi javni poziv upućen 24.12.2014. godine već tri i po godine se jedna procedura ne može završiti. Ko će onda građanima objasniti kako se može završiti procedura za, ako sam dobro upisao, šest ili sedam dionica Cetinje - Budva ili Cetinje - Podgorica u vrijednosti od dvanaest, trinaest miliona eura, a jedna procedura ne može tri i po

godine? Sastav ove koalicije je takav i spremnost i ne samo na osnovu onoga što je plan Vlade za ovu i narednu godinu, nego i dosadašnjih rezultata da se puno zajednički angažujemo na tome da se benefiti koji se vrše putem vršenja javnih funkcija, znači investiranja u kapitalne projekte disperziraju širom cijele države Crne Gore. Stoga Vam zahvaljujem na odgovoru i očekujem da će biti ne samo Vaš prioritet, nego i Komisije za javne nabavke i Direkcije za saobraćaj. Hvala.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.03.17 16:57:30)

Hvala Vama, potpredsjedniče.

Prelazimo na sljedeće pitanje upućeno ministru saobraćaja i pomorstva. Pitanje je postavio poslanik Bogdan Fatić.

Izvolite.

BOGDAN FATIC (29.03.17 16:57:41)

Poštovani predsjedniče, uvažene koleginice i kolege poslanici, poštovani građani,

Na osnovu članova 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru saobraćaja i pomorstva Osmoru Nurkoviću postavljam sljedeće poslaničko pitanje:

S obzirom na to da je medijski propraćeno potpisivanje Ugovora o izvođenju radova na izgradnji i rekonstrukciji dionice puta Lubnica - Jezerine, molim Vas da nam date informaciju o benefitima izgradnje ove dionice. Takođe, molim Vas da nas informišete kada se može očekivati početak radova na predmetnoj dionici i koji je ugovoren rok za završetak radova. Da li je izabran izvođač radova, ko će održavati put i da li je određena njegova kategorija?

Obrazloženje: Želim da napomenem da je prostornim planom Crne Gore do 2020. godine planirano da put Berane - Kolašin dug 22,6 km bude završen. Do sada je završena rekonstrukcija putnog pravca Berane - Lubnica u dužini 10,3 km, koja je zavšena 2015. godine i koštala je oko 6,5 miliona evra. Preostalo je da se rekonstruiše druga dionica puta od Lubnica preko Jezerina do Kolašina. Realizacijom ove druge dionice puta putovanje od Berana do Kolašina će se skratiti za više od 40 km, a istovremeno će se uspostaviti kvalitetna saobraćajna komunikacija između sjeveroistočnih gradova Crne Gore i njenog centralnog i južnog dijela, što će posebno imati efekta na kvalitetniju povezanost i dostupnost Bjelasice i Komova. To će, takođe, imati značajnog uticaja i na valorizaciju turizma na ovom području. Tu prevashodno mislim na ski centar Bjelasica.

S obzirom na sve prethodno što sam saopštio, postoji velika zainteresovanost za ovaj projekat ne samo građana Berana, odakle ja dolazim, već i građana Kolašina, Rožaja, Petnje, Gusinja, Plava i Andrijevice i smatrao sam da je nophodno da postavim poslaničko pitanje ministru saobraćaja i na taj način da bolje upoznamo crnogorsku javnost i građane gore pomenutih opština do koje se faze došlo u realizaciji jednog ovako značajnog projekta. Zahvalujem.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.03.17 16:59:44)

Hvala Vama, poslaniče.

Izvolite, ministre.

OSMAN NURKOVIĆ (29.03.17 16:59:50)

Uvaženi poslaniče Fatiću, kako ste i naveli u obrazloženju Vašeg pitanja, Prostornim planom Crne Gore do 2012. godine planiran je završetak izgradnje i rekonstrukcija puta Berane - Kolašin; dionica Kolašin - Jezero u dužini od 8km rehabilitovan je 2010. godine. Dionica Berane - Lubnica duga 10,3 km rekonstruisana je 2015. godine, te je za završetak ovog putnog pravca preostalo da se izvedu radovi na izgradnji i rekonstrukciji dionice Lubnica - Jezerine u dužini 14,4 km.

Realizacijom ovog projekta put od Berana do Kolašina skratiće se za više za od 40 km, a istovremeno će se dodatno realizovati turistički potencijali Bjelasice.

Nakon sprovedenog međunarodnog tendera za predmetnu dionicu puta, za izvođača radova izabrana je sarajevska kompanija Euroasfalt. Vrijednost ugovorenih radova iznosi 34.694.000 eura, bez pdv-a, a projekat se finansira iz kredita odobrenog od strane Evropske banke za obnovu i razvoj.

Trenutno se na ovom projektu završavaju pitanja vezana za eksproprijaciju zemljišta, pa se početak izvođenja radova očekuje polovinom maja 2017. godine, sa ugovorenim rokom od tri godine. Nakon završetka radova na predmetnoj dionici put Berane - Kolašin će biti kategorisan kao regionalni, čije je održavanje u nadležnosti Ministarstva saobražaja i pomorstva, Direkcije za saobražaj.

Želim samo da istaknem nekoliko činjenica. Dakle, ovaj putni pravac omogućava valorizaciju turističkih potencijala, kako ste i pomenuli u pitanju. Izvođač radova na ovom putnom pravcu će angažovati dio domaće radne snage, kao i neke domaće kompanije kao podizvođače, što je takođe značajno za realizaciju ovog projekta.

Pored prethodnog jako je važno pomenuti da je ovaj putni pravac alternativa. Do sada je postojao samo jedan putni pravac za građane iz prethodno pomenutih opština, kako ste i naveli, preko Bijelog Polja i Mojkovca. Dakle, radovima na tom putu su bili praktično osjećani svi ti gradovi na putu ka Podgorici ili primorju. Od višestrukog je značaja, nadamo se da će iz razgovora sa odabranim izvođačem ovaj putni pravac moguće biti završen prije ugovorenog roka. Dakle, očekujemo za dvije i po godine da bude završen. Naravno, ukoliko mi administrativne barijere prevaziđemo, odnosno ukoliko završimo procedure oko eksproprijacije i druge potrebne dozvole koje su za montiranje naselja i za dozvole za opremu koja treba da se montira prije početka radova.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.03.17 17:02:25)

Hvala, ministre.

Imate li dodatni komentar?

Izvolite, poslaniče Fatiću.

BOGDAN FATIĆ (29.03.17 17:02:30)

Zahvaljujem ministru Nurkoviću na odgovoru.

S obzirom na važnost ovog projekta, kako ste i sami kazali, za cijelo sjeveroistok Crne Gore, želim na neki način da napomenem da je, pored toga što je bitan za funkcionisanje sjeveroistoka Crne Gore, bitno je kazati da na toj dionici puta, iako je donica puta kratka i iznosi 15 km, neophodno je uraditi tunel dužine tri km i odraditi most dužine 150 metara.

Iz svega toga želim da apelujem na Vas i na sve nadležne državne institucije da ulože dodatne napore kako bi se stekli svi neophodni uslovi da se izvođač radova što prije uvede u posao. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.03.17 17:03:14)

Hvala.

Sa ovim smo iscrpili pitanja za ministra saobraćaja i pomorstva gospodina Osmana Nurkovića. Ja mu zahvaljujem.

Prelazimo na set pitanja postavljenih ministru održivog razvoja i turizma Pavlu Raduloviću.

Poslanica Jovanka Lalićić postavila je dva pitanja.

Izvolite, Vaše prvo pitanje.

JOVANKA LALIČIĆ (29.03.17 17:03:34)

Poštovani predsjedniče Skupštine, uvaženi građani, kolege i koleginice, uvaženi ministre održivog razvoja i turizma,

Moje prvo poslaničko pitanje je: Da li se investicije u izgradnju hotelsko - turističkog naselja Luštica bay realizuju u skladu sa ugovorenom dinamikom? Koji su sadržaji do sada izgrađeni i da li je otpočela izgradnja hotelskih kapaciteta?

Projekat Luštica bay je jedan od najznačajnijih investicionih projekata ne samo za opštinu Tivat iz koje dolazim, već za cijelu Crnu Goru, pa je poštovanje rokova utvrđenih Ugovorom od posebne važnosti.

Prethodnim izvještajem o reailizaciji investicionih aktivnosti navedeno je da se ovaj projekat realizuje u tri faze, te da se prva faza zavrašava krajem ove godine.

Ugovorom je precizno definisano šta sve treba da bude izgrađeno u prvoj fazi, uključujući i hotel.

Molim da dobijem odgovor sa posebnim akcentom na realizaciji prve investicione faze projekta Lustica bay. Hvala.

PREDSEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (29.03.17 17:04:34)

Hvala.

Ministre Raduloviću, izvolite.

PAVLE RADULOVIĆ (29.03.17 17:04:39)

Poštovana Skupštino, uvažena poslanice Laličić,

Kratka hronologija. Protokol o datumu stupanja na snagu predstavnici ugovornih strana potpisali su 11. oktobra 2013. godine. Potpisivanjem ovog protokola konstatovana je ispunjenost dijela preduslova za stupanje na snagu Ugovora, kao i obaveze koje treba ispuniti u vezi sa preuzimanjem predmetne lokacije od strane zakupca, projektne kompanije Luštica ad. Od pomenutog datuma počele su da se odvijaju investicije na projektu Luštica bay.

Ukupna vrijednost uloženih sredstava do kraja 2016. godine, prema informacijama dobijenim od investitora, iznose 93.000.000 eura.

Dodatkom devet ugovora o zakupu u izgradnji definisan je investicioni program koji premašuje iznos od 1,1 milijarde eura, a obuhvata gradnju sedam hotela, ukupno 3.300 hotelskih soba, od čega 60% mora biti kategorije pet i više zvjezdica, 1.250 rezidencijalnih jedinica, uključujući vile i apartmane, (Prekid) centar, dvije marine sa pratećim sadržajima, golf teren sa 18 rupa, konferencijski centar i sadržaj za svakodnevne potrebe otvorene tokom cijele godine, uključujući i prodavnice, restorane, osnovnu školu i zdravstvene objekte.

Ugovorom o zakupu i izgradnji definisana je obaveza minimalne investicije u iznosu od 150.000.000 eura u roku od četiri godine od dana stupanja Ugovora, sa potpunim pravom ste rekli, koji ističe krajem ove godine, kao i minimalna obaveza izgradnje u roku od 12 godina od dana stupanja na snagu Ugovora, odnosno do kraja 2025. godine.

U pravu ste, trenutno smo u prvoj fazi izgradnje. Ona obuhvata izgradnju najmanje jednog hotela, sa najmanje 300 soba, sa najmanje četiri zvjezdice kategorije. Dakle, marine, golf igrališta, te gradskog centra sa prodavnicama, restoranima i drugim pratećim sadržajima.

Investicioni program se sada realizuje planiranim dinamikom, sa manjim odstupanjima prouzrokovanim objektivnim okolnostima koje su vezani većinom za pokretanje imovinsko-pravnih sporova, te proces eksproprijacije, a svjedoci ste da je na rokove rješavanja ovih stvari jako teško uticati.

Očekuje se da će do kraja marta 2017. godine biti izgrađeno i useljeno 88, mislim da je sada već broj od 93 stambene jedinice, a takođe se do početka ljeta planira i otvaranje marine.

Imajući u vidu podatak o do sada uloženim sredstvima u projekat, odnosno 93.000.000 eura i najavu investitora da će u ovoj godini u projekat biti uloženo 60.000.000 eura,

konstatujemo da će do kraja godine u projekat biti uloženo oko 150.000.000 eura, što je u skladu sa obavezama iz Ugovora.

Stvaranje prepostavki za izgradnju prvog hotela u kompleksu Luštica bay je u poodmakloj fazi i završeni su pripremni radovi većeg obima, a 17.01. ove godine Luštica bay je podnijela zahtjev za jedinstvenu građevinsku dozvolu za izgradnju hotela i kondo hotela. U toku je postupak izdavanja građevinske dozvole, nakon čega će investitor otpočeti građenje na hotelu.

Kada je riječ o izgradnji hotela, od posebne važnosti je informacija koju je premijer dao u odgovoru na jedno pitanje koje mu je postavljeno, a to je da je Luštica bay direktno potpisala ugovor sa svjetski renomiranim operaterom luksuznih brendova Čedi, koji će upravljati hotelom na centralnoj poziciji šetališta Luštica bay. Planirano je da hotel bude otvoren za ljetnju turističku sezonu 2018. godine, a u izgradnji će, po najavi investitora, biti utrošeno oko 20.000.000 eura. Hvala.

PREDSEDJAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 17:08:22)

Hvala ministru Raduloviću.

Pravo na komentar ima poslanica Jovanka Laličić.

JOVANKA LALIČIĆ (29.03.17 17:08:25)

Zahvaljujem na zaista eksplisitnom odgovoru ministra i nemam potrebe za daljim pitanjima. Sad bih iskoristila pravo da pročitam i drugo poslaničko pitanje.

Moje drugo poslaničko pitanje odnosi se da li je u proteklom periodu bilo aktivnosti na rješavanju pitanja grita na lokaciji brodogradilišta Bijela.

Obrazloženje: Vlada je sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj potpisala Ugovor o kreditu za projekat upravljanja industrijskim otpadom i čišćenjem vrijednosti 50.000.000 eura. Projekat se, između ostalog, tiče remedijacije četiri lokacije: brodogradilište Bijela, KAP, Termoelektrana Pljevlja, deponija pepela i šljake Maljevac i rudnik Šuplja stijena.

Lokacija brodogradilišta Bijela je više puta isticana kao prioritetna za remedijaciju zbog potrebe rješavanja dugogodišnjeg ekološkog problema na obali mora, ali i stvaranja uslova za ekonomsku valorizaciju ovog prostora. Rokovi koji su ranije najavljivani za raspisivanje tendera su probijeni, pa je stoga bitno informisati da li je bilo određenih pomaka po ovom pitanju. Hvala.

PREDSEDJAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 17:09:43)

Zahvaljujem, koleginice Laličić.

Ima riječ Pavle Radulović, ministar održivog razvoja i turizma.

PAVLE RADULOVIĆ (29.03.17 17:09:52)

Zahvaljujem na ovom pitanju, ne samo na ovom pitanju, od pet pitanja koja su pristigla na adresu Ministarstva kojim upravljam, tri se tiču zaštite životne sredine i to zaista ukazuje da ovaj dom i te kako vodi računa o gorućim pitanjima u Crnoj Gori.

Dakle, u pravu ste, određeni rokovi za tender su probijeni. Međutim, 17.02. ove godine, raspisan je međunarodni tender za izbor izvođača na čišćenju lokacije brodogradilišta. Tender će biti otvoren do 21. aprila ove godine, a izbor najboljeg ponuđača vrši se prema kriterijumima i procedurama Svjetske banke uz obavezno poštovanje crnogorskog zakonodavstva.

Naveli ste da je ova aktivnost dio projekta upravljanja industrijskim otpadom i čišćenjem za koji je Vlada još 10.10. 2014. godine sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj, koja je dio Svjetske banke, potpisala Ugovor o kreditu u vrijednosti od 50.000.000 eura.

U sklopu pripreme tenderske dokumentacije za lokaciju brodogradilišta, između ostalog,

izvršeno intenzivno je uzorkovanje i analiza kontaminiranog zemljišta i grita od strane Centra za ekotoksikološka ispitivanja, kao i geodetsko mjerjenje lokacije u cilju utvrđivanja tačnih količina otpadnog grita. Uz to, od strane Međunarodne banke za obnovu, odnosno Svjetske banke, odabran je elaborat procjene uticaja na životnu sredinu i društvo i odobren plan upravljanja životnom sredinom. Ovo su bila dva ključna dokumenta na osnovu kojih smo bili u mogućnosti da raspišemo tender.

S obzirom da je lokacija brodogradilišta bila na samoj obali mora i to u Bokokotorskom akvatorijumu, remedijacija navedene lokacije je od samog početka bila prioritet u okviru realizacije projekta upravljanja industrijskim otpadom i čišćenjem. Kroz remedijaciju lokacije brodogradilišta otvorice se prostor za valorizaciju ovog prostora i privlačenje investicija koji će pored niza ekoloških efekata koje očekujemo značiti i otvaranje novih radnih mjesta.

Koristim ovu priliku da istaknem da je Ministarstvo održivog razvoja i turizma posvećeno ubrzaju aktivnosti na remedijaciji preostalih lokacija koje su obuhvaćene Ugovorom o kreditu sa Svjetskom bankom, a to su: KAP, Termoelektrana Pljevlja, koje ste naveli, Deponija pepela i šljake Maljevac i Rudnik Šuplja stijena.

PREDsjedavajući Genci Nimanbegu (29.03.17 17:12:12)

Zahvaljujem, ministre Raduloviću.

Pravo na komentar ne želi iskoristiti poslanica Laličić.

Prelazimo na sljedeće pitanje koje je ministru uputio kolega Luiđ Škrelja, a neka se pripremi kolega Milorad Vuletić.

Izvolite, kolega Škrelja.

Luiđ LJUBO ŠKRELJA (29.03.17 17:12:31)

(govor na albanskom jeziku)

Dame i gospodo, uvaženi građani i građanke Crne Gore, poštovani ministre,

Zadovoljstvo mi je da, u skladu sa Poslovnikom Skupštine Crne Gore, postavim sljedeće poslaničko pitanje:

Da li Vlada Grne Gore ima podatak koliko u Grnoj Gori ima stambenih, poslovnih i poslovno-stambenih objekata, koji se usmisl u Zakona o regularizaciji neformalnih objekata smatraju neformalnim objektima, kao i procjenu koliko takvih objekata ispunjavaju uslove da budu legalizovani primjenom navedenog Zakona?

Jedno kratko obrazloženje: Neformalni objekti su aktuelni problem za vlasnike, kao i za državu Grnu Goru. Svjedoci smo da postoji mnogo neformalnih objekata, posebno u glavnom gradu i primorskim opštinama. Kao poslanik Skupštine Grne Gore glasao sam za ovaj zakon, dajući doprinos da višedecenijski problem bude riješen u zakonskom postupku, podnošenjem zahtjeva sa potrebnom dokumentacijom nadležnom organu i uklapanjem neformalnih objekata u planski dokument, uz plaćanje odgovarajuće naknade državi.

Kako je ovo pitanje vrlo značajno za egzistenciju vlasnika neformalnih stambenih objekata, potrebno je da nadležno ministarstvo dostavi obrazloženi odgovor o procjenama Vlade povodom implementacije ovog Zakona. Odgovor tražim u pisanoj formi. Hvala.

PREDsjedavajući Genci Nimanbegu (29.03.17 17:14:16)

(govor na albanskom jeziku)

Riječ ima Pavle Radulović, ministar održivog razvoja i turizma.

PAVLE RADULOVIĆ (29.03.17 17:14:25)

Poštovani poslaniče Škrelja, ovo je pitanje koje je privuklo ogromnu medijsku pažnju, pažnju javnosti i to sa potpunim pravom.

Zakon o regularizaciji neformalnih objekata stupio je na snagu u avgustu 2016. godine, a počinje da se primjenjuje od 31. jula 2017. godine. U članu 2 Zakona propisano je da je neformalni objekat stambeni, poslovni, odnosno poslovno-stambeni objekat, odnosno rekonstruisani dio postojećeg objekta na kojem su izvedeni grubi konstruktivni građevinski radovi najmanje jedne etaže koji je izgrađen bez građevinske dozvole, odnosno suprotno građevinskoj dozvoli.

Neformalni objekat u smislu ovog zakona je posebni dio objekta izgrađen bez građevinske dozvole, odnosno suprotno građevinskoj dozvoli.

U cilju primjene realizacije ovog značajnog projekta neophodno je sprovesti tender za izradu orto foto snimka koji predstavlja osnov za uspostavljanje baze podataka neformalnih objekata.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma je, nakon stupanja na snagu Zakona o izmjeni Zakona o regularizaciji neformalnih objekata, kojim je odložen početak primjene za 31. jul 2017. godine, raspisao javni poziv za izradu kosog, odnosno 3D orto foto snimka za teritoriju Crne Gore. Postupak je u toku a otvaranje ponuda je 20. aprila ove godine.

Zahtijevana je izrada kosog orto foto snimka, koji daje mogućnost mjerjenja dužine i visine objekata i na osnovu njih površine objekata i mogućnost sagledavanja izgleda fasada, spratnosti objekata, što u krajnjem omogućava utvrđivanje eventualnih prekoračenja izgrađenih objekata u odnosu na površinu odobrenom građevinskom dozvolom.

Izrada evidencije predstavlja uslov za pravilnu primjenu Zakona, jer je istim potvrđeno da se Zakon primjenjuje na one neformalne objekte koji se mogu identifikovati na orto foto snimku. Takođe je propisano da će na osnovu baze podataka biti izvršena identifikacija objekata koji nisu ušli u proces legalizacije i na iste će biti primijenjene mjere propisane zakonom.

Prema zvaničnim podacima Uprave za nekretnine, u Crnoj Gori je evidentirano oko 40.000 objekata bez građevinske dozvole i oko 2.500 objekata sa evidentiranim prekoračenjem građevinske dozvole, dok je prema nezvaničnim podacima broj nelegalnih objekata blizu 100.000. Prema zvaničnim podacima najveći broj nelegalnih objekata se nalazi u glavnom gradu Podgorica, oko 15.500 onih koji nemaju dozvolu, dok njih oko 500 je evidentirano da ima prekoračenje građevinske dozvole. Ne postoji zvanična evidencija o strukturi, namjeni niti površini ovih objekata. U tom smislu, kako je i navedeno, pristupilo se izradi orto foto snimka koji će biti osnova za izradu evidencije svih objekata na teritoriji čitave Crne Gore.

Shodno članu 10 Zakona o regularizaciji neformalnih objekata, Uprava za nekretnine je dužna da izvrši preklapanje orto foto snimka teritorije Crne Gore sa važećom digitalnom podlogom i učini ga dostupnim preko internet stranice, odnosno geo portala nadležnim organima lokalne uprave i ministarstvu sa podacima sa kojima raspolaže.

Tek nakon izrade orto foto snimka, obrade podataka, odnosno unošenja podataka u evidenciju imaćemo egzaktan odgovor na pitanje koliko u Crnoj Gori ima neformalnih objekata sa preciznim podacima o namjeni, strukturi ili površini istih. Hvala.

PREDsjedavajući Genci Nimanbegu (29.03.17 17:17:48)

Hvala, ministre Raduloviću.
(govor na albanskom jeziku)

Luiđ Ljubo Škrelja (29.03.17 17:17:52)

Samo kratko. Vrlo sam zadovoljan Vašim odgovorom, gospodine ministre. Ništa čudno jer se mladost uvijek pokazuje na djelu i želimo da tako nastavite. Hvala.

PREDsjedavajući Genci Nimanbegu (29.03.17 17:18:08)

(govor na albanskom jeziku)

Četvrto pitanje ministru je postavio kolega Milorad Vučetić.

Izvolite, kolega.

MILORAD VULETIĆ (29.03.17 17:18:19)

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine ministre, poštovani koleginice i kolege poslanici, poštovani građani,

Cijeneći da smo današnji dan odradili što se kaže u punom tempu, pokušaću da budem što koncizniji, što kraći i jasniji, bez mnogo komentarisanja. Mislim da pitanje koje će postaviti uvaženom gospodinu ministru je dosta afirmativno i za ministarstvo kojim on rukovodi, a i uopšte da čuju građani kakve su namjere u dijelu realizacije ovoga što sam namjeran postaviti kao pitanje.

Moje poslaničko pitanje glasi:

Da li su pokrenute aktivnosti po pitanju osnivanja Eko fonda u cilju finansiranja aktivnosti iz najskupljeg Poglavlja 27 - Životna sredina i klimatske promjene koje je premijer u ekspozeu nudio?

Obrazloženje: Osnivanje Eko fonda u Crnoj Gori je više nego potrebno zbog finansijskih potreba poglavila 27, a ono iznosi negdje oko 1,1 milijardu i 430 miliona eura, a posebno ograničenja u državnim i opštinskim budžetima kao limitirajućeg faktora javnog duga.

Stoga je, u cilju rasterećenja javnih finansijskih sredstava za realizaciju zahtjevnih aktivnosti iz poglavila 27, potrebno obezbijediti kontinuirane izvore finansiranja politike životne sredine. Uz to, nedostatak finansijskih sredstava za finansiranje politike životne sredine u vremenu iza nas je pokazao da je institucija ovog tipa bila potrebna Crnoj Gori i ranije.

Kako je Eko fond prepoznat kao ključni mehanizam za prikupljanje finansijskih sredstava koje bi namjenski trebalo plasirati u programe i projekte u oblasti zaštite životne sredine na državnom i lokalnom nivou, važno je informisati da li je resorno ministarstvo ovo pitanje prepoznalo kao jedno od prioritetnih u svom radu i šta namjerava da uradi po tom pitanju. Zahvaljujem.

PREDSEDJAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 17:20:54)

Zahvaljujem, kolega Vučetiću.

Riječ ima Pavle Radulović, ministar održivog razvoja i turizma.

PAVLE RADULOVIĆ (29.03.17 17:21:03)

I danas je nekoliko puta pomenuto poglavje broj 27. Jedan od najvećih izazova u poglaviju broj 27 je nažalost obezbjeđenje finansijskih sredstava, odnosno izvora finansiranja.

Prema procjenama iz Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjene pravne tekovine Evropske unije u oblasti životne sredine klimatskih promjena sa Akcionim planom za 2016-2020. godine procijenjeno je da iznos neophodan za implementaciju poglavila 27 prevaziđa 1,4 milijarde eura. Najveći finansijski teret u visini od 840.000.000 eura tiče se oblasti kvaliteta voda, zatim upravljanja otpadom oko 370.000.000, kvalitet vazduha 130, zaštite prirode 33.000.000 itd.

Iako obezbjeđenje ovih finansijskih sredstava nije jednokratno već tokom dužeg vremenskog perioda, odnosno do 2035. godine, evidentno je da je potrebno ozbiljno višegodišnje finansijsko planiranje i programiranje u ovoj oblasti kako se ne bi stvorio dodatan teret zaduživanja u državnim i opštinskim budžetima. U vezi s tim, prepoznajući finansijske potrebe iz poglavila 27 u novom Zakonu o životnoj sredini koji se primjenjuje od avgusta 2016. godine, razrađene su odredbe vezane za osnivanje Eko fonda kao posebnog pravnog lica. Osnovna funkcija Eko fonda biće prikupljanje finansijskih sredstava shodno principu - zagađivač plaća, koje će se namjenski

trošiti, odnosno plasirati u programe i projekte u oblasti zaštite životne sredine na državnom ali i na lokalnom nivou.

Ministarstvo održivog razvoja i turizma je u saradnji sa UNDP već započelo realizaciju aktivnosti po ovom pitanju. Nakon završenog tendera u martu ove godine, izabrana je stručna institucija sa velikim iskustvom vezanim za funkcionisanje fondova koji se bave finansiranjem projekata u oblasti zaštite životne sredine. Fond je Energetski institut Hrvoje Požar iz Zagreba, neko je moguće čuo, oni su i za Hrvatsku i za Sloveniju radili projekte, koji će za Crnu Goru uraditi sveobuhvatan program uspostavljanja Eko fonda. Na osnovu njega do kraja 2017. godine biće izrađene studije o modelu funkcionisanja Eko fonda, zatim osnivački akt, statut, organizaciona struktura, program rada fonda i finansijski plan, višegodišnji i jednogodišnji, pravilnik koji definiše postupak za raspodjelu sredstava i tome slično.

Na osnovu navedenih stručnih matrijala, Vlada će se opredijeliti za model koji je optimalan za naše uslove. U tom smislu, do sredine 2018. godine biće osnovan Eko fond koji će se baviti finansiranjem aktivnosti usmjerenih ka ostvarivanju prava građana na zdravu životnu sredinu.

Konačno, vjerujem da će institucije ovog tipa pored osnovne svrhe, a to je efikasno i namjensko plasiranje sredstava u projekte iz oblasti zaštite životne sredine i time unapređenja uslova javnog zdravlja i kvaliteta života građana Crne Gore, uticati i na podsticanje razvoja zelene ekonomije i konkurentnosti cijelokupne privrede. Hvala.

PREDSEDJAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 17:24:12)

Zahvaljujem, ministre.

Pravo na komentar iskoristiće kolega Vuletić.

MILORAD VULETIĆ (29.03.17 17:24:19)

Vrlo kratko. Evo zbog čega sam postavio ovo pitanje. Ja gospodina ministra i lično poznajem i znam da posjeduje takvu energiju, kapacitet i znanje zajedno, naravno, sa svojim saradnicima iz Ministarstva i da će nastojati i sigurno biti pravi pokretač u realizaciji ovoga projekta u najskorije vrijeme, koji je izuzetno bitan, izuzetno značajan i važan za implementaciju i realizaciju ovoga poglavlja 27. Srećno i vama i nama.

PREDSEDJAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 17:24:57)

Zahvaljujem.

Peto pitanje ministru je uputila koleginica Marija Maja Ćatović.

Izvolite, koleginice.

MARIJA ĆATOVIĆ (29.03.17 17:25:07)

Poštovani potpredsjedniče, poštovane kolege i koleginice, poštovani ministri, uvaženi građani,

Na osnovu članova 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru održivog razvoja i turizma postavljam sljedeće poslaničko pitanje:

Smatrate li opravdanim veliki obim radova i ulaganja u oblasti vodosnabdijevanja i otpadnih voda, sa stanovišta novih kreditnih zaduženja i onako zaduženih opština, imajući na umu da je država garant za povraćaj kredita?

Obrazloženje. Upoznati smo sa velikim finansijskim obavezama za usaglašavanje sa zahtjevima zaštite životne sredine, od čega se skoro najveći iznosi predviđaju za vodosnabdijevanje i otpadne vode, odnosno za izgradnju kanalizacionih sistema i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda. Sa druge strane, ovakvi radovi se već sprovode u skoro svim

primorskim opštinama, svakako i na sjeveru Crne Gore, tj. Nikšiću, Bijelom Polju, Beranama, Mojkovcu, odnosno može se reći da nema opštine u Crnoj Gori u kojoj nema određenih aktivnosti u ovoj oblasti, jer se i u tzv. centralnom dijelu (Podgorica, Danilovgrad, Cetinje) odvijaju višemilionski projekti.

Prema najavama, očekuje se potpisivanje ugovora između Glavnog grada i KfW banke za novo postrojenje u Podgorici za kredit od preko 30 miliona eura.

Poznato je da su uredno snabdijevanje vodom i upravljanje otpadnim vodama možda i ključni faktori u sistemu zaštite zdravlja ljudi i životne sredine. To je prepoznato kroz većinu dokumenata koji se usvajaju u ovoj oblasti, a svakako potvrđeno kroz nedavno usvojenu Nacionalnu strategiju za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine Evropske unije u oblasti životne sredine i klimatskih promjena. Ovim dokumentom je konstatovano da je u pogledu podjele ukupnih troškova usklađivanja u oblasti životne sredine po podsektorima, oblast voda najveći, najzahtjevniji podsektor životne sredine, a da su u okviru oblasti voda najveći iznosi potrebni za izgradnju kanalizacionih sterna i postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda.

Svakako potrebna su velika ulaganja i u sisteme vodosnabdijevanja. Sve ovo predstavlja izazov za Crnu Goru, odnosno za Vladu i lokalne uprave, kako u tehničko-tehnološkom smislu izgradnje ovako kompleksnih sistema, tako i u pogledu održivog finansiranja.

Svjesni smo značaja dostizanja ciljeva u ovoj oblasti najprije zbog zdravlja ljudi i životne sredine, ali i ukupnog ambijenta za Crnu Goru kao zemlju očuvane prirode poželjne za sve vrste investicija.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 17:28:06)

Zahvaljujem.

Sada riječ ima ministar Pavle Radulović.

PAVLE RADULOVIĆ (29.03.17 17:28:13)

Dijelom kroz odgovor na prethodno pitanje pomenuli smo da je samo za oblast zaštite voda potrebno oko 850.000.000 eura, ali razumijemo da kroz zaštitu životne sredine zaštita zdravlja ljudi nema cijenu, mislim da smo oko toga svi saglasni, i da ovakvi projekti moraju da imaju prioritet.

Da vas podsjetim da je od 2006. godine realizovan veliki broj projekata kojima je unaprijeđena postojeća i izgrađena nova infrastruktura za vodosnabdijevanje i odvođenje i tretman otpadnih voda.

U ovom periodu izgrađeno je i rehabilitovano oko 150 kilometara vodovodne mreže i oko 190 kilometara kanalizacione mreže, kao i neophodne prateće infrastrukture objekata, kao što su: pumpne stanice, rezervoari, elektroenergetski objekti i slično.

Od 2006. godine izgrađena su postrojenja u Mojkovcu, na Žabljaku, Kotoru i Tivtu, Budvi, Nikšiću i obnovljena postrojenja u Podgorici. Očekuje se završetak izgradnje postrojenja u Herceg Novom i Šavniku, kao i nastavak izgradnje u Pljevljima i Beranama. Takođe u ovoj godini očekuje se početak izgradnje novog postrojenja za tretman otpadnih voda u Podgorici, kao i realizacija sličnih projekata za koju je urađena tehnička dokumentacija.

Svakako, jedan od najznačajnijih infrastrukturnih projekata realizovanih u ovom periodu je nastavak izgradnje i završetak prve faze regionalnog vodovoda za crnogorsko primorje dužine cirka 135 kilometara (Prekid) doprema do svih opština u Crnogorskem primorju. Finansiranje se odvijalo iz kreditnih sredstava dobijenih na osnovu sporazuma Vlade Crne Gore i međunarodnih finansijskih institucija: Evropske investicione banke, Evropske banke za obnovu i razvoj, KfW banke, Svjetske banke, kao i sredstava obezbijeđenih kroz bilateralne saradnje Crne Gore sa drugim državama, međutim i značajnim sopstvenim učešćem. Visina uloženih sredstava u realizaciji navedenih projekata ne računajući projekte čija je realizacija u toku procjenjuje se na iznos preko 250 miliona eura, od čega je za nastavak izgradnje regionalnog vodovoda

opredijeljeno 82 miliona eura u navedenom periodu od 2006. godine do danas.

U narednom periodu prioritet u oblasti vodosnadbijevanja biće smanjenje gubitaka u vodovodnim mrežama, razvoju novih vodovodnih mreža, povećanje rezervoarskih prostora, kao i povezivanje Herceg Novi na regularni vodovodni sistem i izgradnja druge faze regionalnog vodovoda. Dakle, jasno je da će se nastaviti u pravcu unapređivanja stanja u ovoj oblasti jer se time šalje signal svim potencijalnim gostima, svim zainteresovanim investitorima da je Crna Gora država koja vodi računa o sebi i drugima, da je spremna da zaštitи životnu sredinu i omogući ambijent za sigurne investicije i razvoj turističkih objekata i najvećih životnih standarda. Hvala.

PREDsjedavajući Genci Nimanbegu (29.03.17 17:31:05)

Zahvaljujem, ministre.

Pravo na komentar iskoristiće koleginica Ćatović.

Marija Ćatović (29.03.17 17:31:09)

Zahvaljujem ministru Raduloviću. Prokomentarisala bi, i to su svi rekli, to je jedno od najzahtjevnijih poglavlja i da bismo otvorili to poglavlje moramo dosta toga da uradimo, ali bih takođe zamolila ministra Radulovića da ono što je završeno, konkretno govorim o postrojenju Tivat-Kotor, se ubrza i da se konstituiše uprava u tom preduzeću da bi ono zaista funkcionalo onako kako treba. Zahvaljujem.

PREDsjedavajući Genci Nimanbegu (29.03.17 17:31:43)

Zahvaljujem i Vama.

Na ovaj način završili smo set pitanja upućenih ministru turizma i održivog razvoja.

Prelazimo na Ministarstvo zdravlja. Za ministra zdravlja imamo dva pitanja. Prvi je na redu kolega Halil Duković.

Izvolite.

Halil Duković (29.03.17 17:32:02)

(govor na albanskom jeziku)

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi članovi Vlade ja imam jedno poslaničko pitanje upućeno ministru zdravlja gospodinu Hrapoviću. Odnosi se na implementaciju informacionog sistema u našu najveću zdravstvenu ustanovu.

Moje poslaničko pitanje galsi:

Molim Vas da mi objasnite razloge zbog kojih jos uvijek nemamo implementisan informacioni sistem u Kliničkom centru Crne Gore? Šta Ministarstvo zdravlja, na čijem ste čelu, preduzima ili planira preuzeti u narednom periodu po ovom pitanju, te kada se očekuje realizacija projekta?

Obrazloženje: Ključni nacionalni propisi kao što su Zakon o zdravstvenoj zaštiti i Zakon o zdravstvenom osiguranju zdravstveni informacioni sistem tretiraju kao bitan segment i neizostavnu kariku u funkcionisanju ukupnog sistema zdravstva u Crnoj Gori.

Takođe, važnim dokumentima Ministarstva zdravlja Crne Gore koji usmjeravaju zdravstvenu politiku (zdravstvena politika u Crnoj Gori do 2020. godine) kao i reformske procese kroz najnovija strateška dokumenta, kao što je Master plan razvoja zdravstva Crne Gore 2015-2020. godina, razvoj zdravstvenog informacionog sistema je prepoznat kao ključna neophodna komponenta uspjeha reformi i boljeg upravljanja i unapređenja zdravstvenog sistema uopšte.

Pa ipak, IZIS nije sveobuhvatan, odnosno ne uključuje informacioni sistem najveće

zdravstvene ustanove u Crnoj Gori, tj. Kliničkog Centra Crne Gore, u kojoj radi preko 2.000 zaposlenih i u kojoj se svake godine liječi preko 30.000 pacijenata.

Smatram da nije potrebno isticati koliki značaj za državu, zdravstveni sistem, zdravstvene ustanove i građane ima projekat informatizacije ove ustanove, a naročito koliko je bitna njegova što hitnija realizacija. Implementacija informacionog sistema u Kliničkom centru Crne Gore omogućila bi efikasnije upravljanje sistemom zdravstvene zaštite, bolju kontrolu uslova, kao i bolju kontrolu troškova, te efikasnije i kvalitetnije prikupljanje i obradu podataka u vezi sa zdravstvenim stanjem građana i funkcionisanjem sistema zdravstvene zaštite. Zahvalujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 17:34:30)

Zahvalujem.

Ima riječ Kenan Hrapović, ministar zdravlja.

KENAN HRAPOVIĆ (29.03.17 17:34:38)

Poštovani predsjedavajući, uvaženi poslanici, gospodine Dukoviću,

Razvoj i unapređenje integralnog zdravstvenog infomacionog sistema predstavlja imperativ i prepostavku uspješne reforme modernog zdravstvenog sistema u Crnoj Gori i jedan je od prioritetnih projekata Ministarstva zdravlja.

U proteklih desetak godina Fond za zdravstveno osiguranje Crne Gore je sproveo niz projekata koji vode ka realizaciji tako značajnog projekta i kompleksnog cilja. Trenutno planski razvijeni informacioni sistem zdravstva je implementiran u svim institucijama osim Kliničkog centra i tri specijalne bolnice.

U cilju postizanja sveobuhvatnosti, odnosno cjelebitosti informacionog zdravstvenog sistema integralnog, neophodna je implementacija informacionog sistema najveće zdravstvene ustanove u Crnoj Gori, tj. Kliničkog centra i, kao što sam kazao, tri specijalne bolnice: Specijalna bolnica za psihijatriju u Dobroti, Specijalna bolnica za plućne bolesti Brezovik i Specijalna bolnica za ortopediju u Risnu.

U cilju definisanja i realizacije projekta informatizacije tercijalnog nivoa (odnosi se na Klinični centar), Savjet za privatizaciju i kapitalne projekte Vlade Crne Gore imenovao je Odbor za upravljanje Projektom „Integralni bolnički informacioni sistem (IBIS)”, koji se odnosi na informacioni sistem u Kliničkom centru Crne Gore i tri specijalne bolnice.

Odbor je na osnovu Izvjestaja o radu i zaključaka stručnog operativnog tima, namjenski formiranog u cilju analize postojećeg stanja informacionog sistema u zdravstvu i identifikacije zahtjeva za razvoj predmetnog informacionog sistema, predložio da se projekat IBIS-a realizuje odvojeno u Kliničkom centru Crne Gore i tri specijalne bolnice, stim da realizacija istih teče paralelno. U skladu sa navedenim odlukama, sprovedene su sledeće aktivnosti na informatizaciji Kliničkog centra Crne Gore: uspješno je okončan otvoreni postupak nabavke hardversko-komunikacione infrastrukture, kao glavnog preduslova za uvođenje informacionog sistema u ovoj ustanovi, te obezbijeđena serverska infrastruktura i završeni radovi na izradi optičkih vodova i SKS instalacija u svim objektima Kliničkog centra.

Od strane stručnog tima izrađena je tehnička specifikacija softverskog rješenja, pri čemu je obuhvaćeno pet modula koji čine sastavni dio I faze informatizacije Kliničkog centra. Implementacija prve faze obuhvata administrativnu obradu pacijenata, centralno zakazivanje specijalističkih pregleda u ambulantama Kliničkog centra od strane izabranih doktora u sklopu informacionog sistema integralnog, zatim informatizaciju Urgentnog centra, kontrolu propisivanja lijekova koji se konzilijarno propisuju i odobravaju, zatim modul za evidencije i fakturisanje po DRG modelu u okviru integralnog informacionog sistema zdravstva, kao i unapređenje poslovнog informacionog sistema Kliničkog centra Crne Gore.

Klinički centar Crne Gore je dana 10.11.2015. godine objavio otvoreni postupak javne nabavke usluga, izrade i implementacije novih programskih modula po projektnoj dokumentaciji, kao i nadogradnju postojećih softverskih modula medicinskog i poslovнog sistema Kliničkog centra.

Međutim, nakon izjavljene žalbe od strane jednog ponuđača, rješenja Državne komisije za kontrolu postupka javnih nabavki dana 13.02.2017. godine, dakle vidite koliki je protekao period u postupku rješavanja problema ovog javnog tendera, po službenoj dužnosti otvoreni postupak javne nabavke je poništen u cijelosti. Imajući u vidu sve navedeno, a cijeneći značaj uspješne i brze realizuje projekta infomatzacije Kliničkog centra, Ministarstvo zdravlja je smatralo svršishodnim da se za podršku obrati nekoj od međunarodnih organizacija. Budući da je u središtu rada Kancelarije UNDP-a (Programa Ujedinjenih nacija za razvoj i podrške Crnoj Gori) u sproveđenju ključnih reformi na putu pridruživanja Evropskoj uniji, a imajući u vidu činjenicu da je UNDP u saradnji sa resom ministarstvima Crne Gore uspješne realizovao, odnosno realizuje kompleksne projekte iz oblasti razvoja informacionih sistema, Ministarstva zdravlja Crne Gore je uputilo pismo namjere ovoj međunarodnoj organizaciji, nakon čega je održan sastanak sa njenim predstavnicima na temu razmatranja mogućnosti pružanja podrške realizaciji projekta implementacije informacionog sistema u Kliničkom centru Cme Gore.

Kako je UNDP pokazao zainteresovanost za navedeni projekat, u prethodnom periodu su sprovedene aktivnosti na analizi i procjeni trenutnog stanja i uskoro očekujemo prezentaciju konceptualne analize za razvoj integralnog informacionog (Prekid) Ministarstvo zdravlja donijeti odluku o daljem načinu realizacije projekta.

Zahvaljujem.

PREDsjedavaJući GENCI NIMANBEGU (29.03.17 17:39:43)

Zahvaljujem ministru Hrapoviću.

Pravo na komentar iskoristiće kolega Halil Duković.

HALIL DUKOVIĆ (29.03.17 17:39:52)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Zaista veoma kratko. Ne treba govoriti o važnosti informacionog sistema, svi znamo šta znači jedan informacioni sistem posebno u najvećoj zdravstvenoj ustanovi. Vjerujem da ćete i Vi kao ministar, kao čovjek na čelu Ministarstva, a i snagom svog autoriteta pokušati da skratite sve te procedure kako bi konačno informacioni sistem u Kliničkom centru Crne Gore zaživio.

Zahvaljujem.

PREDsjedavaJući GENCI NIMANBEGU (29.03.17 17:40:27)

Nastavljamo sa drugim pitanjem koje je ministru postavila koleginica Maja Bakrač. Izvolite, koleginice Bakrač.

MAJA BAKRAČ (29.03.17 17:40:39)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.,

Uvaženi ministre, uvažene kolege i koleginice, poštovani građani Crne Gore,

Na osnovu članova 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, ministru zdravlja dr Kenanu Hrapoviću postavljam sljedeće pitanje:

Uvaženi ministre, molimo Vas da nam objasnite postupanje Ministarstva zdravlja u slučaju Ljekarske komore Crne Gore, kao i naredne korake koje ćete preduzeti u vezi sa radom ove za ljekare veoma važne institucije.

Obrazloženje: U prethodnom periodu crnogorska javnost je bila izložena informacijama i oprečnim stavovima vezanim za rad i funkcionisanje Ljekarske komore Crne Gore. Stavovi su iskazivani kroz nastupe u medijima predstavnika Ministarstva zdravlja Crne Gore i predstavnika Ljekarske komore Crne Gore. S tim u vezi, a u cilju informisanja poslanika Skupštine Crne Gore

kao i crnogorske javnosti, molim Vas da nam odgovorite na ovo pitanje o načinu sproveđenja dalje politike Vlade.

Hvala Vam.

PREDsjedavajući Genci Nimanbegu (29.03.17 17:41:36)

Zahvaljujem, koleginice Bakrač.
Pravo na odgovor iskoristiće ministar Hrapović.
Izvolite, ministre.

Kenan Hrapović (29.03.17 17:41:44)

Hvala, predsjedavajući.
Poštovana poslanice Bakrač, poštovani poslanici,

Ministarstvo zdravlja je do sada preuzele niz aktivnosti da unaprijedi rad svih komora osnovanih prema Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, pa samim tim i Ljekarske komore. U tom poslu vodili smo se isključivo i jedino važećim propisima, trudeći se da svaki akt bude urađen i mnogo prije roka.

Saglasno Zakonu o zdravstvenoj zaštiti, nadzor nad zakonitošću rada Komore i kontrolu rada u vršenju prenesenih poslova vrši Ministarstvo zdravlja. Istim zakonom je predviđeno da Komora donosi statut, kojim se uređuju: ciljevi i zadaci osnivanja, rad i finkcionisanje, organi, način rada organa i njihov izbori i ovlašćenja, način odlučivanja i sproveđenja odluka, način finansiranja rada, prava i dužnosti članova komore i druga pitanja od značaja za rad komore, na koji Statut saglasnost daje Ministarstvo zdravlja.

Saglasno odredbama ovog ali i drugih važećih propisa, nakon niza pravnih radnji, izvršili smo nadzor 06.03.2017. godine kada smo konstatovali da postoje određene nepravilnosti u radu Komore i da u periodu između dva izvršena nadzora jedan dio njih nije otklonjen.

Ove nepravilnosti se tiču načina vođenja registra licenci za rad, kao i činjenice da Pravilnik o kontinuiranoj edukaciji i načinu vrednovanja svih oblika stručnog usavršavanja nije objavljen u "Službenom listu". Nadalje, utvrđeno je da Skupština koja je održana 31. januara o.g. nije izabrala sve organe u skladu sa odredbama važećeg Statuta Ljekarske komore, koji funkcionišu i kojima je obezbijedeno zakonito, efikasno i cjelishodno izvršavanje poslova prenesenih Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.

Skupština Ljekarske komore je konstituisana i izabran je predsjednik Skupštine na propisan način. Izbor predsjednika i zamjenika predsjednika Komore nije izvršen u skladu sa propisima, nije izabrana Komisija za kontinuiranu edukaciju, kao ni ostali organi predviđeni Statutom.

Polazeći od zakonskih ovlašćenja, a cijeneći utvrđeno činjenično stanje, Ministarstvo je donijelo rješenje u kojem se preciziraju utvrđene činjenice, nakon toga predložilo mjere i naložilo Skupštini i predsjedniku Skupštine Komore da u zadatim rokovima, u nekolika saziva Skupštine izmijene odgovarajuće propise i izaberu organe Komore na propisan način. Dok se ne izvrše te radnje, Ministarstvo će vršiti poslove izdavanja licenci za rad ljekarima. To je jedini put da Komora radi i funkcioniše zakonito.

Nije nam cilj da sprovodimo nikakvu prinudu ili presiju, već da svima stavimo do znanja da se mora postupati u skladu sa propisima. Konkretno, nadležni organi Ljekarske komore propise moraju tumačiti i primjenjivati kao cjelinu a ne parcijalno, u čemu će imati punu podršku Ministarstva zdravlja.

Pokušaji da se kroz medijsku manipulaciju i navode koji ne korespondiraju sa istinom obmane javnost i Ministarstvo zdravlja predstavi kao opstruktivno, smatram lošom namjerom, neutemeljenim iskazima, s krajnjim ciljem da se izigraju važeći propisi bez razloga.

Da rezimiram, na koji način se može izaći iz ove situacije odnosno šta je rješenje? Rješenje je predstavljeno, napisano i dostavljeno medijima i Ljekarskoj komori. Nije stvar nikakve zavjere niti pritisaka, niti da li ja kao ministar ili Ministarstvo zdravlja na čijem sam čelu nekoga priznaje ili ne priznaje i ostalim interpretacijama. Stvar je pravna i stvar je sasvim jasna.

Uprava za inspekcijske poslove Crne Gore je, postupajući po inicijativi članova izvršnog odbora Ljekarske komore, izvršila nadzor nad zakonitošću postupaka u vezi izbora organa Komore. Uprava za inspekcijske poslove je svoj izvještaj uputila Ministarstvu zdravlja na dalje postupanje.

Ministarstvo je na osnovu pisanog izvještaja, dobijenog od Uprave za inspekcijske poslove, bilo u obavezi da postupi po tri zakona: Zakonu o opštem upravnom postupku, Zakonu o državnoj upravi i Zakonu o zdravstvenoj zaštiti i utvrdi stvarno činjenično stanje, što je Ministarstvo ovaj put i uradilo.

Ministarstvo zdravlja je upravnim nadzorom u Komori utvrdilo stvarno činjenično stanje da je predsjednik skupštine Komore dr Sekulić Nebojša izabran u skladu sa Statutom Komore, član 15; da je Skupština izabrala dr Mugošu i dr Ivovića, predsjednika i zamjenika predsjednika Komore, suprotno Statutu jer ih nije predložio izvršni odbor Komore kako je predviđeno Statutom, član 23. Dakle, nije ih predložio izvršni odbor jer odbor uopšte nije izabran na toj sjednici. To je potpuno jasno, a to je definisano članom 15 Statuta. Dr Mugoša i dr Ivović nijesu izabrani u skladu sa važećim Statutom Komore, jer prethodno, kao što sam rekao, nije izabran izvršni odbor kao tijelo koje jedino može da predloži ta dva kandidata.

Dalji koraci koje smo naložili da Skupština uradi (Prekid) Komore poništi nezakonite odluke o izboru predsjednika i zamjenika predsjednika Komore, da usvoje novi statut, a u tom postupku Ministarstvo zdravlja im je ponudilo svu pravnu i tehničku pomoć ako im bude potrebna i da u skladu sa novim statutom izaberu organe Komore koji nijesu izabrani na prethodnoj Skupštini. Ukoliko ne postupe po nalogima Ministarstva iz upućenog rješenja koje im je dostavljeno, krajnja mjera je vraćanje povjerenih i prenešenih poslova u Ministarstvo, čime bi Komora bila svedena na nivo udruženja bez stvarnih nadležnosti osim čiste evidencije, što nije krajnji cilj i želja ni našeg Ministarstva i, što sam posebno ubjedjen, većine doktora Crne Gore. Mislim da je kada je u pitanju problem Ljekarske komore u pitanju više medijska manipulacija u smislu da se napravi neki slučaj ili situacija. Na sastanku održanom u Ministarstvu zdravlja na kojem smo pozvali predstavnike tri komore: Stomatološke, Farmaceutske i Ljekarske komore, došli su predstavnici sve tri komore. Sa Stomatološkom i Farmaceutskom komorom smo izdefinisali sve aktivnosti za jedan dan. Zašto to ne bi bio slučaj i sa Ljekarskom komorom? Na tom sastanku predstavnik Ljekarske komore dr Mugoša je demonstrativno napustio skup, dok je dr Ivović koji je takođe izabran suprotno Statutu Komore, ostao na sastanku i nakon čitanja rješenja koje je donijelo Ministarstvo zdravlja uvidio i saopštio čak i na konferenciji za štampu da su učinjeni vjerovatno pravni propusti preskakanja izbora izvršnog odbora.

Da je pravni propust napravljen je već saopšteno. Takođe smo u stalnoj komunikaciji sa dr Sekulićem, predsjednikom Skupštine Ljekarske komore, i sa njim smo dogovorili sastanak u petak. Nadam se da ćemo na tom sastanku konačno staviti tačku na ovaj slučaj.

Koristim i ovu priliku da pozovem predstavnike Skupštine Ljekarske komore i njenog predsjednika da izaberu organe u skladu sa Statutom, važećim propisima i predlože i izaberu personalna rješenja za koja smatraju da su najbolja.

Ministarstvo će biti njihov partner i učinimo sve da rad Komore bude za primjer i van granica Crne Gore. Ponavljam, Ministarstvo zdravlja nudi pravnu i svaku drugu pomoć ukoliko bude potrebna za realizaciju ovih aktivnosti.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 17:49:20)

Hvala Vam, ministre.

Pravo na komentar želite li iskoristiti?

Riječ ima koleginica Maja Bakrač.

MAJA BAKRAČ (29.03.17 17:49:29)

Samo ću kratko. Drago mi je što sam postavila ovo pitanje kako ne bi se i dalje, kao što ste

i Vi naveli, u medijima vodila spekulacija o tome i nadam se da ćete zajedno sa Komorom na tom sastanku uspjeti da nađete adekvatno rješenje i da će se na ovo pitanje konačno staviti tačka kako zbog svih ljekara, tako i zbog javnosti Crne Gore. Hvala.

PREDsjedavajući Genci Nimanbegu (29.03.17 17:49:53)

Izvolite.

Kenan Hrapović (29.03.17 17:50:01)

Samo još jedan komentar. Ministarstvo zdravlja nije izlazilo u medije dok nije potpuno na pravnim osnovama sagledalo sve činjenice u ovom slučaju i tek tada smo sazvali sastanak na koji su došle sve tri komore i tada smo javno prvi put saopštili. Ovo je drugi put da javno saopštavamo stavove Ministarstva zdravlja o ovom slučaju. Ne pada nam na pamet da se medijski više oko ovog slučaja bavimo sa javnošću, jer od nas građani Crne Gore očekuju da se stavi tačka na ovaj i sve druge slučajeve, jer u radu Ministarstva zdravlja i svih zdravstvenih institucija imamo puno važnijih i prečih problema, a to su podizanje nivoa i kvaliteta zdravstvene zaštite za naše građane zatim podizanje nivoa uslova i kvaliteta uslova za rad svih zaposlenih u zdravstvenom sistemu Crne Gore. I u konačnom, želim da kažem da je zajednički zadatak svih nas i ministarstva, i svih zdravstvenih ustanova, i komora, i sindikata da trajno tražimo rješenja kako da podignemo standard naših zaposlenih u zdravstvenom sistemu, a prije svega mislim na povećanje zarada. To je isključivi cilj, namjera i jedan od prioriteta Ministarstva zdravlja u narednom periodu. Hvala.

PREDsjedavajući Genci Nimanbegu (29.03.17 17:51:09)

Zahvaljujem Vam, ministre.

Evo Vi ste pomogli da prekršim Poslovnik pa da Vam dam mogućnost da još jednom komentarišete i poslije komentara poslanice Bakrač, što nije po Poslovniku, ali onda moram dati pravo i koleginici Bakrač ako ona želi još jednom. Pošto ne želi, ovim smo završili set pitanja upućenih ministru zdravlja.

Zahvaljujem Vam, ministre Hrapoviću.

Sada imamo dva pitanja upućena gospodinu Mehmetu Zenki, ministru za ljudska i manjinska prava, a prvo pitanje uputio je kolega Suad Numanović. Neka se pripremi poslanica Maja Bakrač.

Suad Numanović (29.03.17 17:51:51)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi ministre Zenka, poštovane koleginice i kolege, uvaženi građani Crne Gore,

Na osnovu Poslovnika Skupštine, postavljam pitanje ministru za ljudska i manjinska pitanja koje glasi:

S obzirom da se u skupštinskoj proceduri nalazi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama, moje pitanje se odnosi na to da li će i kom obimu ovaj zakon unaprijediti već dobre kvalitetne odnose, manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Crnoj Gori kao građanskoj državi?

Dozvolite mi da kratko obrazložim svoje pitanje: Prvo, podsjećam da je ovaj zakon o manjinskim pravima i slobodama donešen 2006. godine, sada se nalazi u skupštinskoj proceduri sa izmjenama i osnovne izmjene, vidjeli smo na plenarnoj raspravi, se prije svega odnose na institucionalnom jačanju zaštite manjinskih naroda. Drugo, da se radi na transparentnosti i efikasnosti dodijeljenih sredstava koja su usmjerena na zaštitu nacionalnog odnosno etničkog identiteta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Crnoj Gori, naročito u

oblastima: kulturnog, jezičkog, nacionalnog i vjerskog identiteta. Na taj način kroz usvajanje ovog zakona mi ćemo zaokružiti taj zakonodavni, institucionalni okvir iz ove oblasti zaštite manjinskih naroda po svim međunarodnim standardima, ali manje bitno to što mi usvajamo zakone po međunarodnim standardima, za nas u Crnoj Gori i u istorijskom i u sadašnjem, a posebno budućem periodu je jako bitno da te kvalitetne zakone i primjenjujemo. Mislim da je Crna Gora upravo jedan dobar primjer ne samo u regionu, nego i šire i primjer za mnogo razvijenija društva kada je multietničnost i multikonfesionalnost u pitanju. Na nama je da ovaj jedan dobar zakon kvalitetno primijenimo i možda one slabe karike koje smo primijetili u prethodnom periodu, a to je da imamo prostor za unapređenje i poboljšanje procentualne zastupljenosti manjinskih naroda kako na lokalnom, tako i na državnom nivou poboljšamo. Takođe, potrebno je da unaprijedimo informisanje manjinskih naroda preko državnih, ali i svih drugih medija, čini mi se da je i to negdje slaba karika, i svakako da neke možda istorijske, ekonomski nepravde, a to je zaostalost onih sredina gdje uglavnom žive manjinski narodi u infrastuktturnom smislu podignemo na mnogo veći nivo. U to ne sumnjam i siguran sam da će nam ovaj zakon pomoći kao što će nam pomoći da možda globalne stvari, a tu, prije svega, mislim na populizam i na ono što se trenutno dešava, a to su migracije i krize koje su trenutno aktuelne da ćemo u periodu koji je pred nama kroz poštovanje ovog zakonodavnog i kroz institucionalni okvir zaokružiti na taj način što će Crna Gora bez obzira na svoju veličinu i dalje biti jedan dobar primjer kako se kroz preventivno djelovanje, kroz dijalog i kroz primjere dobre prakse mogu i tako velika pitanja populizma i migracije rješavati na kvalitetan način. Dosta se očekuje od ovoga zakona. Uz konstataciju da je dosta urađeno u Crnoj Gori, siguran sam da će ovaj zakon doprinijeti na poboljšanju međuvjerskih i međuinstitucijskih odnosa u građanskoj Crnoj Gori. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 17:56:28)

Zahvaljujem kolegi Numanoviću.

Riječ ima Mehmet Zenka, ministar za ljudska i manjinska prava.
(govor na albanskom jeziku)

MEHMET ZENKA (29.03.17 17:56:38)

Poštovani potpredsjedniče, dame i gospodo poslanici,

U samoj biti kada se radi o jednom tako važnom zakonu kao što je Zakon o nacionalnim manjinama i manjinskim zajednicima traži se jedna visoka osjetljivost i velika odgovornost.

Kroz ovaj zakon manjinski narodi i druge manjinske nacionalne zajednice imaju pravo izražavanja, čuvanja, razvijanja, prenošenja i javnog ispoljavanja nacionalnog, etničkog, kulturnog, vjerskog i jezičkog identiteta kao dijela njihove tradicije. U institucionalnom dijelu jačanjem rada postojećih institucija savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajedница, Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina, Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava daje se novi kvalitet institucionalne zaštite u oblastima za očuvanje i razvoj nacionalnih, odnosno etničkih posebnosti. U normativnom dijelu Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima usaglašen je sa preporukama Evropske komisije i Venecijanske komisije odnosno Savjeta Evrope.

Reforma Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava je fokusirana na sprečavanje objektivno mogućeg konflikta interesa, uvođenje dvostepenosti u odlučivanju u projektima koji se finansiraju iz sredstava Fonda, kao i postizanju kvaliteta monitoringa i evaluacije državnih projekata. Ovim predlogom zakona savjetom manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica za funkcionisanje i realizaciju programskih sadržaja obezbjeđuju se sredstva u iznosu od najmanje 0,5% tekućeg budžeta. Crna Gora je potvrđila trajnu posvećenost pitanju ovih i pitanju punih integracija manjina, ali i dalje aktivno radi na procesu aktivne tolerancije i promociji jednakosti.

Manjinski narodi i druge manjinske nacionalne zajednice imaju pravo na upotrebu svog jezika i pisma, pravo na odgovarajući broj časova informativnog, kulturnog, obrazovnog, sportskog

i zabavnog programa na svom jeziku, kao i programske sadržaje koji se odnosi na njihov život, tradiciju i kulturu, pravo na školovanje na svom jeziku i na odgovarajuću zastupljenost svog jezika u opštem ili stručnom obrazovanju. Pored sadržaja uključenih u redovne predmete programa škola, u obavezi su da u postojeći program uključe 20% otvorenog sadržaja kroz koji se prepoznaju specifičnosti (Prekid), nacionalne kulture, istorije umjetnosti i interesovanje lokalne zajednice. Posebni izazovi ovoga zakona će biti ispred nas u smislu smanjenja koliko-toliko stepena etničke distance između naroda i vjera u Crnoj Gori. Bez obzira što Crna Gora prednjači u odnosu na region u ostvarivanju prava nacionalnih manjina i zajednica, ipak zadnjim anketama daje nam se do znanja da se mora na tome još više raditi i moramo nadograditi ove dobre do sada postizane rezultate. Naročito moramo raditi na većoj srazmjernej zastupljenosti u svim institucijama vlasti; moramo raditi na nadogradnji obrazovnih programa za nacionalne manjine; moramo raditi na kulturnoj baštini manjinskih naroda; sadržajnjem pristupu u oblasti informisanja i naročito posebnu pažnju moramo posvetiti kroz ovaj zakon, kroz implementaciju ovoga zakona i zakonskih normi ovoga zakona, na ekonomskom jačanju oblasti u kojima žive manjine. Saglasni smo da su te oblasti bogom dane za razne održive investicije. To su ovi naročiti izazovi koje pruža ovaj zakon. Ministarstvo za ljudska i manjiska i prava i Vlada Crne Gore će se naročito usredsrediti na postizanju ovih izazova, odnosno na postizanju (Prekid) aktivnijih rezultata u ovim oblastima. Hvala.

PREDSEDJAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 18:01:43)

(govor na albanskom)

Pravo na komentar ima kolega Numanović.

Izvolite, kolega.

SUAD NUMANOVIĆ (29.03.17 18:01:50)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Zahvaljujem ministru Zenki na istaknutom objašnjenju Predloga izmjena i dopuna ovoga zakona i onoga što očekujemo, ali iz svega ovoga ja mogu izvesti dva zaključka. Prvi zaključak se odnosi na činjenicu da je Crna Gora jedina država od republika bivše Jugoslavije koja je svoju različitost uvjek pretvarala u prednost. To je jedan od razloga što na sreću svih građana Crne Gore ovdje nijesu bila ni ratna dešavanja. Druga stvar, ovo je prosto jasan odgovor što Crna Gora je lider u regionu kada su ova dva puta NATO i evropske integracije. NATO - čuli smo evo nekoliko puta danas to ponavljamo i Amerika je usvojila Protokol o ratifikaciji, NATO integracija i brzo ćemo biti članica NATO integracija. Ono što je jako bitno jeste da smo dobro odmakli na putu evropskih integracija, a evropske integracije znače vladavinu prava, zaštitu manjinskih prava i drugih manjinskih nacionalnih zajednica. Nijesmo mi ti koji govorimo o kvalitetnoj zaštiti manjinskih naroda i njihovojoj kvalitetnoj integraciji u crnogorskom društvu uz očuvanje njihove posebnosti, već su to riječi koje dolaze sa svih adresa i evropskih, i američkih, i sa drugih kontinenata. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSEDJAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 18:03:42)

Prelazimo na sljedeće pitanje koje je ministru postavila koleginica Maja Bakrač.
Izvolite, koleginice Bakrač.

MAJA BAKRAČ (29.03.17 18:03:55)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi ministre, poštovane koleginice i kolege,

Moje pitanje je: Šta je predviđeno novim planom aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2017-2021. godine, koji je Vlada Crne Gore usvojila na sjednici održanoj 23. marta ove godine?

Obrazloženje: Plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti je poseban strateški dokument u Crnoj Gori koji se bavi implementacijom politike rodne ravnopravnosti. Donošenje plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti utemeljeno je u odredbi člana 22 Zakona o rodnoj ravnopravnosti, kojim se propisuje obaveza Ministarstvu za ljudska i manjinska prava da pripremi plan, predloži njegovo usvajanje, kao i da pripremi programe za sprovođenje plana sa predlogom konkretnih mjera i aktivnostima, nosiocima aktivnosti, rokovima, finansijskim sredstvima za sprovođenje tih aktivnosti. Ovo je treći po redu dokument kojim se definišu opšti i posebni ciljevi za postizanje rodne ravnopravnosti, kao i mjere i aktivnosti za obezbeđenje jednakih prava i mogućnosti u različitim oblastima života. Realizacija plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti zahtjeva multisektorski pristup, a prepoznata je i kao aktivnost u sprovođenju programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period od 2014. do 2018. godine. Prethodna dva plana aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti su, prema izvještaju nezavisne evaluatorke, bili relevantni za potrebe korisnika/korisnica i rješavanje uočenih problema vezanih za rodnu ravnopravnost, kao i da se zakonodavni okvir osim ispunjavanja obaveza države prema relevantnim potvrđenim konvencijama i rezolucijama Ujedinjenih nacija, usklađuje sa relevantnim propisima i praksama EU uzimajući u obzir preporuke, komentare iz godišnjih izvještaja EU o napretku po relevantnim pregovaračkim poglavljima.

Evaluacija primjene prethodnih planova je pokazala da je veći dio mjera bio fokusiran na edukacije i javne kampanje na polju ekonomskog i političkog osnaživanja žena i prevenciji sprečavanja nasilja nad ženama, da su neke od edukacija sprovedene i sprovede se od donošenja prvog strateškog dokumenta, te da su rezultati značajni ali da još uvjet ima dosta prostora za djelovanje.

Zato je važno da plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti za period 2017 - 2021. godine predviđa realizaciju aktivnosti u kritičnim oblastima u kojima je izražena rodna neravnopravnost i da sadrži ciljeve i mjere za postizanje rodne ravnopravnosti u onim oblastima društvenog života gdje je prepoznato da žene nemaju iste mogućnosti kao i muškarci. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 18:06:48)

Zahvaljujem, koleginice Bakrač.
Odgovor gospodin Zenka.
Izvolite, ministre.

MEHMET ZENKA (29.03.17 18:06:57)

Hvala, potpredsjedniče.
Uvažena poslanice Bakrač,

Slobodno mogu reći da Vaše pitanje u pravom smislu riječi pogađa suštinu momentalne situacije u koju se država Crna Gora nalazi u smislu ostvarivanja prava jednakosti žena u crnogorskom društvu. Moram priznati na početku, jer ipak valja napomenuti da su i u odnosu na zadnjih 10 godina veliku pozitivnu ulogu odigrale gospođe koje su djelovale preko ovoga doma u postizanju rodne ravnopravnosti. Neke su još uvjet ovdje, neke nisu ovdje, ali baš u tom smjeru treba njima prije svega pokazati poštovanje, naklonost i priznanje za njihov dosadašnji rad. Vjerujte mi, ja sam bio svjedok dok sam ja bio poslanik da su one bile itekako angažovane u ostvarivanju prava žena u crnogorskom društvu.

Plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori 2017 - 2021. godine, koji je Vlada Crne Gore donijela 23. marta 2017. godine, kao što ste naglasili, treći je po redu razvojni dokument za sprovođenje politike rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori i zasnovan je na međunarodnom i domaćem pravnom okviru koji tretira problematiku rodne ravnopravnosti. Zajedno sa programom sprovođenja za period 2017, 2018. godine kreiran je kroz proces koji je

vodilo Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, uključivši sve relevantne institucije i cijeli sektor. Njegovoj izradi prethodila je spoljna procjena od strane ekspertkinje angažovane kroz projekat IPA 2014, formirana je međusektorska radna grupa koja je radila na izradi dokumenta, organizovane su tematske radionice, sprovedena je javna rasprava putem online platforme. Plan aktivnosti direktno prati uključenost rodne politike u osam oblasti. U svakoj oblasti su određeni strateški cilj, definisane su aktivnosti, nosioci partneri, rokovi, indikatori i finansijska sredstva. Planom se nastavlja djelovanje u pravcu uspostavljanja društva jednakih mogućnosti i eliminisanje svih oblika diskriminacije po osnovu pola i roda, u daljem radu na obezbjeđenju rodno osjetljivog obrazovanja, zaposlenosti žena, uklanjanju svih oblika diskriminacije na tržištu rada i razvoju ženskog preduzetništva. Takođe, ovaj plan obuhvata rodno osjetljivu zdravstvenu zaštitu, suzbijanje svih oblika rodno ravноправног nasilja, nasilja nad ženama i nasilja u porodici, te zaštiti od svih oblika kršenja ljudskih prava.

U oblasti medija, kulture i sporta u narednom periodu predviđene aktivnosti usmjerene su na suzbijanje rodnih stereotipa. Mada moramo biti iskreni da su se i u ovom dijelu zadnjih decenija postizale neke radikalne promjene. Više ti stereotipi tipa prije deset godina, danas, narodski rečeno, ne piju vodu, jer jednostavno žene su dokazale da zasluzuju u našem društvu veće mogućnosti i veće šanse za izražavanje svojih kvaliteta i mogućnosti. Plan je postavio ambiciozan cilj - 40% učešća žena u zakonodavnoj vlasti na svim nivoima odlučivanja, što je u skladu sa Agendum za održivi razvoj do 2030. godine.

Ministarstvo za ljudska i manjinska prava koordinira aktivnostima na realizaciji ovog strateškog dokumenta i priprema izvještaj o postignutom na godišnjem nivou. Misija ovog dokumenta je obezbjeđivanje rodne ravноправnosti u kreiranju i sprovođenju svih nacionalnih i lokalnih politika i jačanje kapaciteta svih onih koji sprovode rodne politike. Da bi se navedeno moglo realizovati, neophodno je obezbijediti odgovarajuće uslove, ljudske, finansijske resurse i sinergetsko djelovanje. Naročito smo fokusirani u tri oblasti, oblast za ekonomsko ojačavanje žena jer je u pozitivnim praksama dokazano da ekonomski jaka žena je (Prekid) u svim oblastima i veliki pozitivni primjer za afirmaciju ka drugim ženama da se bave malim preduzetništvom i da ulaze u poslovni svijet države ili lokalne zajednice u kojoj žive.

Takođe, u našem fokusu je i veća participacija žena u politici i ovaj cijenjeni dom je dokaz da ipak idemo naprijed jer imamo preko 20% zastupljenosti žena. Ne možemo reći da je to zadovoljavajući procenat, ali ipak je bolje nego što je bilo i trudićemo se iz svih snaga mi zajedno sa vama i sa ostalim udruženjima koji se bave pravima žena i uključivanjem žena, participacijom žena u politici Crne Gore da ti rezultati u idućim izborima budu u procentu višem nego što je danas. Naročito posebna pažnja je u borbi protiv nasilja nad ženama, jer žena je sada u povoljnjoj poziciji nego što je bila prije 10, 15, 20, 30 godina. Sada je i naše društvo više emancipovano, sada i naše društvo voli više da reaguje u smislu zaštite žena i prava žena. Na kraju krajeva, mi nismo toliko velika država da se ne bismo prepoznali i da ne bismo znali vrijednosti jedne žene u crnogorskem društvu. Jer, koliko god da se prije znalo da je žena jedan bitan činilac crnogorskog društva, ipak je bila moć iz sjenke.

Danas kroz ove zakone, kroz implementaciju ovih planova želimo da žena preuzme svoje zasluženo mjesto u crnogorskem društvu i vođenju politike, odnosno javnog života u Crnoj Gori. I optimisti smo u tom pravcu i maksimalno ćemo se potruditi da budemo kroz sinergiju djelovanja, znači zajedničkim djelovanjem da žena u Crnoj Gori dobije zasluženo mjesto ne samo kao majka, ne samo kao sestra, ne samo kao žena, supruga, nego da bude i bitan činilac našega društva kao vođa i u drugim djelovima našega društva. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 18:14:40)

(govor na albanskom jeziku)

Pravo na komentar ima koleginica Maja Bakrač.

MAJA BAKRAČ (29.03.17 18:14:50)

Zahvalujem, uvaženi ministre, na ovom iscrpnom odgovoru, ali moram da pomenem, želim da se zahvalim i mojim koleginicama koje su, kako ste i Vi rekli, pokrenule pitanje rodne ravnopravnosti i složiću se ja sa Vama da ima velikog pomaka u tome, ali da moramo da radimo još. Da budu žene i ekonomski snažne, i da se prepoznaju u politici i naravno ono gdje je najveći akcenat jeste borba protiv nasilja nad ženama. Naravno, mi ispred Odbora rodne ravnopravnosti čemo biti rame uz rame sa Vama i nadam se da čemo zajednički doprinijeti da žena ne bude samo broj, nego da bude ipak žena čovjek. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 18:15:41)

Zahvalujem, koleginice Bakrač.

Ovim smo završili pitanja za ministra za ljudska i manjinska prava gospodina Zenku.

Prelazimo na posljednje pitanje danas, a ono je upućeno ministru rada i socijalnog staranja Kemalu Purišiću.

Pitanje će postaviti koleginica Marta Šćepanović.

Izvolite, koleginice Šćepanović.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (29.03.17 18:16:05)

Zahvalujem, potpredsjedniče.

Moje pitanje ministru rada i socijalnog staranja je sljedeće:

U kojoj fazi je izrada strategije za prevenciju i zaštitu djece od nasilja sa Akcionim planom za 2017. i 2020. godinu, odnosno koje se aktivnosti predviđaju ovim aktom iz djelokruga rada vašeg Ministarstva rada i socijalnog staranja?

Obrazloženje: Nasilje nad djecom, grubo kršenje prava djeteta je opšti problem koji prožima sva društva. Pravo na zaštitu od svih oblika nasilja predstavlja osnovno pravo svakog djeteta, koje je utvrđeno u Konvenciji o pravima djeteta i drugim dokumentima Ujedinjenih nacija, Savjeta Evrope i ostalih međunarodnih organizacija, a koje je država Crna Gora ratifikovala upravo kao članica tih organizacija.

Potvrđivanjem Konvenicije o pravima djeteta, naša zemlja je preuzela obavezu da preduzima mjere za sprečavanje nasilja nad djecom i da obezbijedi zaštitu djeteta od svih oblika nasilja u porodici, u institucijama i u široj društvenoj sredini.

Posvećenost države Crne Gore poštovanju prava i unapređenju položaja djece, a posebno sprečavanju i zaštiti djece od nasilja pored ostalog ogleda se i u brojnim strateškim dokumentima koje je donijela Vlada Crne Gore, kao i brojnim zakonima koje je usvojila Skupština Crne Gore, ali i u reformskim procesima u oblasti socijalne i dječije zaštite, pravosuđa, policije i drugim oblastima.

Međutim, evidentno je da je problem nasilja nad djecom prisutan u crnogorskom društvu, a posebno nasilja u porodici, nasilja u školama i vršnjačkog nasilja. Mogu reći da je skoro bila jedna konferencija pod nazivom Zaštitimo se od nasilja. Upravo na toj konferenciji smo od samog ombudsmana čuli da je ovo nasilje najprisutnije u okviru porodice, odnosno da su u većini slučajeva žrtve djeca svjedoci nasilja i da se ovo nasilje zbog tradicionalnih shvatanja porodičnih odnosa u našem društvu nedovoljno i prijavljuje, odnosno ostaje u krugu porodice.

Ono što je posebno zabrinjavajuće je da je zapažen sve aktuelniji problem vršnjačkog nasilja, odnosno da je sve više pritužbi učenika na nasilje koje se dešava u školi, u širem okruženju, u lokalnoj zajednici, što upućuje da je ova pojava nasilja među i nad djecom u porastu.

Sve su ovo razlozi zbog kojih se, kako sam u saznanju, više resornih ministarstava bavi ovom problematikom, odnosno izradom ovog strateškog dokumenta, ali upravo imajući u vidu nadležnosti vašeg Ministarstva, koje je nekako kao spona za sva ostala ministarstva, mene konkretno interesuju aktivnosti koje se predviđaju ovom strategijom za djelokrug rada vašeg Ministarstva i u kojoj je fazi izrada ovoga izuzetno važnog dokumenta.

Zahvalujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 18:19:23)

Zahvaljujem, koleginice Šćepanović.
Pravo na odgovor ima ministar Purišić.
Izvolite, ministre.

KEMAL PURIŠIĆ (29.03.17 18:19:33)

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Uvaženi poslanici, uvažena poslanice Šćepanović,

Hvala Vam za piliku da Parlament upoznam o ovom važnom strateškom dokumentu koji se radi u Vladi, a aprovo svih ovih razloga koje ste pomenuli, koji jesu jako bitni za pravilnu zaštitu djece, naše budućnosti. Izradom strategije za prevenciju i zaštitu djece od nasilja sa akcionim planom je koordiniralo Ministarstvo rada i socijalnog staranja, uz participaciju Unicefa, u saradnji sa: Ministarstvom zdravlja, Ministarstvom prosvjete, Ministarstvom pravde, Ministarstvom za ljudska i manjinska prava, Ministarstvom finansija, Ministarstvom unutrašnjih poslova, Kancelarijom zaštитnika ljudskih prava i sloboda i predstavnicima nevladinog sektora. Urađen je nacrt dokumenta koji će uskoro biti upućen Vladi na usvajanje.

Opšti cilj nacionalnog strateškog okvira za prevenciju i zaštitu djece od nasilja u Crnoj Gori jeste jačanje uloge nacionalnog sistema u okviru multidisciplinarnog odgovora u prevenciji nasilja i zaštiti fizičkog i mentalnog zdravlja djece koja su izložena nasilju ili su u riziku od nasilja, pružanju njege i usluga za djecu žrtve nasilja i ublažavanju zdravstvenih i drugih negativnih posljedica nasilja. U narednom periodu Ministarstvo rada i socijalnog staranja će implementirati sljedeće aktivnosti predviđene strategijom: koordiniraće procesom izrade analize zakonskog okvira o nasilju nad djecom u Crnoj Gori kako bi se identifikovale potrebne izmjene u zakonima ili potreba donošenja novih zakonskih rješenja koja će regulisati ovu problematiku. Takođe ćemo izmijeniti Zakon o radu kako bi sadržao odredbe koje zabranjuju osuđenim počiniocima seksualnog nasilja nad djecom da rade u državnim i privatnim ustanovama koje se bave djecom. U saradnji sa MUP-om i partnerima Ministarstvo rada i socijalnog staranja će učestvovati u kreiranju i operacionalizovanju nacionalne dječije kuće za djecu žrtve nasilja. U ovom centru će se razviti posebni programi za djecu žrtve u saradnji sa relevantnim institucijama do 2020. godine. U dječijoj kući će se obavljati forenzički razgovori sa djecom koja su bila izložena seksualnom ili fizičkom zlostavljanju ili nasilju u porodici. Medicinski pregledi djece radiće se u sigurnom okruženju. Radiće se kvalitetna procjena trauma i kratkoročni tretman djeteta žrtve.

U narednom periodu ćemo reorganizovati rad multidisciplinarnih operativnih timova za zaštitu od nasilja na lokalnom nivou kako bi postali efikasniji. Reorganizacija će se sprovesti kroz treninge i unapređenje ljudskih kapaciteta do 2021. godine. Očekujemo da lokalni timovi budu brzi, mobilni i efikasni u radu sa djecom žrtvama nasilja, da djeca dobijaju brze i kvalitetne usluge i odgovor od institucija. U saradnji sa Ministarstvom zdravlja, Ministarstvom unutrašnjih poslova i Ministarstvom prosvjete, Ministarstvo rada i socijalnog staranja će osmisliti i sprovesti obuku iz oblasti obavezne koordinacije i mehanizama upućivanja djece žrtava pružaocima usluga, kao i za rano otkrivanje i reakciju u slučaju zlostavljanja i zanemarivanja djece.

Kadrovske će se profilisati i unaprijediti službe koje rade na zaštiti djece i ojačati kapaciteti Ministarstva rada i socijalnog staranja za zaštitu prava djece. Kroz obuke će se jačati kapaciteti zaposlenih u centrima za socijalni rad za zaštitu žrtava nasilja kako bi djeca žrtve nasilja dobijala adekvatnu i kvalitetnu pomoć i podršku. Procedure za zaštitu djece u ustanovama socijalne zaštite će se kreirati i sprovesti do kraja ove godine. Profesionalci koji rade u ustanovama za djecu moraju adekvatno reagovati u slučajevima svakog oblika nasilja nad djecom, uključujući i vršnjačko nasilje, kao i eventualno nasilje od strane osoblja. Djeca će biti upoznata sa žalbenim mehanizmima zaštite. Planirani smo da institucionalizujemo program Porodični saradnik do 2021. godine, tako da će se ova usluga sprovesti u cijeloj zemlji. To će doprinijeti smanjenju nasilja nad djecom, smanjenju faktora rizika za zlostavljanje i zanemarivanje djece, poboljšati interakciju

roditelj - dijete, poboljšati vještine roditeljstva, uključujući i eliminisanje fizičkog kažnjavanja, prevenirati izdvajanje djetera iz prodice i uticati na smanjenje probelma u ponašanju kod djece.

Ministarstvo rada i socijalnog staranja će u partnerstvu sa nevladinim sektorom učestovavati u kreiranju programa za pozitivno roditeljstvo, koji uključuju i savjetovanje roditelja, čime ćemo smanjiti faktore rizika za zlostavljanje i zanemarivanje djece. Programi za pozitivno roditeljstvo i savjetovanje roditelja će biti kreirani i dostupni svima do 2019. godine. Izrada i sprovođenje programa mjera iz strategije podrazumijeva međusektorski pristup, odnosno da se intervencije osmišljavaju i realizuju metodom saradnje, koja uključuje sektore na nacionalnom nivou kao i na nivou lokalnih zajednica. Zato je potrebna koordinacija među ministarstvima, institucijama, lokalnim organima i civilnim društvima. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (29.03.17 18:24:34)

Hvala Vam, ministre Purišiću.

Komentar ima koleginica Šćepanović. Ne želi ga iskoristiti.

Ovim, kolege, Četvrta posebna sjednica prvog redovnog zasijedanja je završena. Imali smo 30 pitanja upućena članovima i članicama Vlade i tri pitanja prvom ministru države. Opet vas moram podsjetiti da sutra u 11 časova preostaje nam 17 tačka Treće sjednice prvog redovnog zasijedanja - Izbori i imenovanja. Vidimo se sutra. Zahvalujem.